Et hus til leje

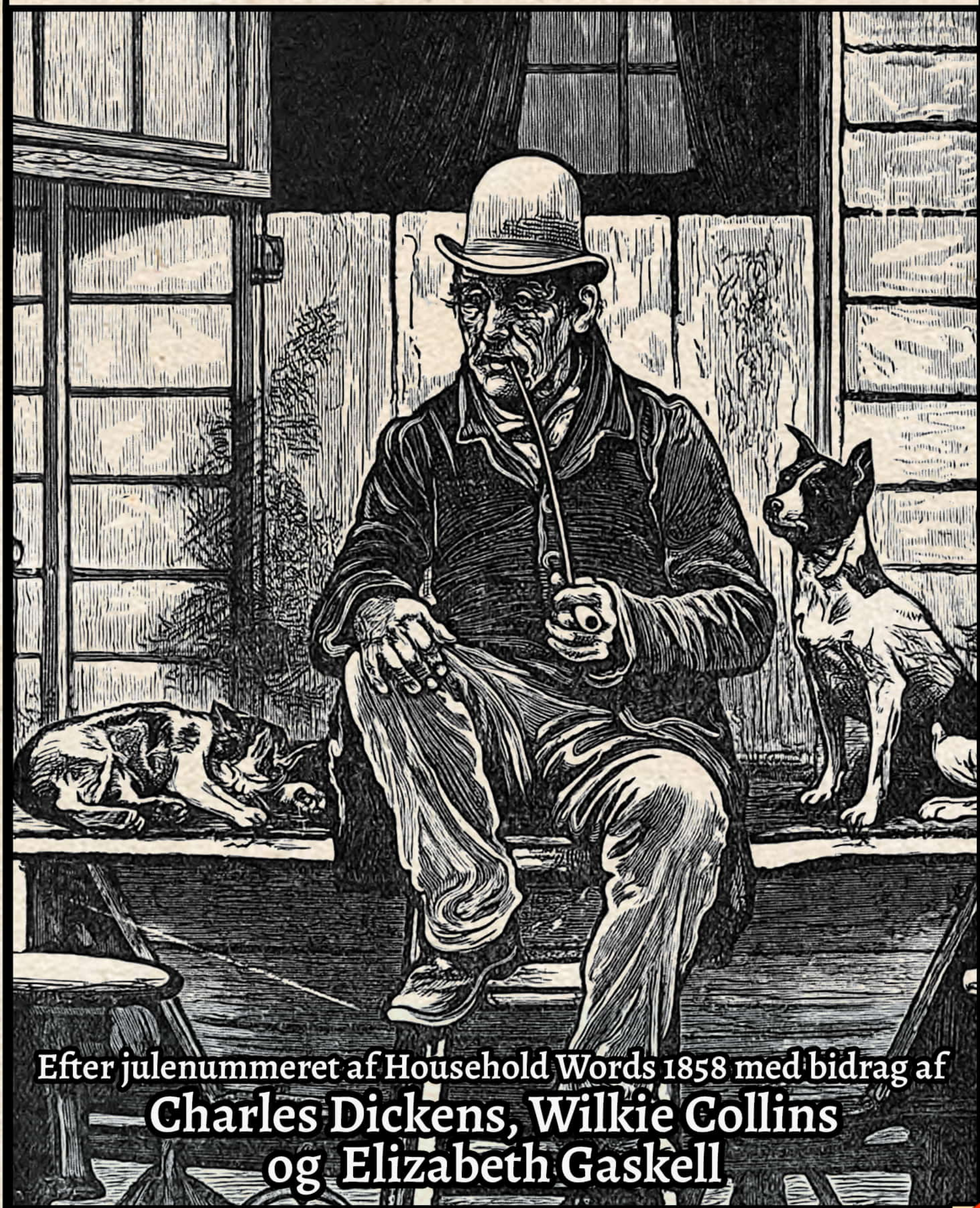

Efter julenummeret af Household Words 1858 med bidrag af

Charles Dickens, Wilkie Collins og Elizabeth Gaskell

Bibliotek 1800

Charles Dickens

Et hus til leje

eBibliotek 1800

2025

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af Charles Dickens: *Et hus til leje* er baseret på originaler, som er public domain i hele verden.

Nærværende ortografisk opdaterede og redigerede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Generelt forbehold: *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

This ebook edition of Charles Dickens: *Et hus til leje* is based upon sources in the public domain worldwide.

This orthographically updated and revised edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

Disclaimer: *Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal*

context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.

Tværs over gaden

Af Charles Dickens og Wilkie Collins.

Jeg havde boet i Tunbridge Wells og ingen andre steder i de sidste ti år, da min doktor – en meget dygtig mand og den prægtigste makker, jeg nogensinde har haft i mit liv i en firkantet whist, et ædelt og fyrsteligt spil, længe før der var tale om at spille med blind makker – sagde til mig en dag, mens han sad på den sofa, som min stakkels kære søster Jane gav mig, længe før hendes ryg blev så dårlig, så hun måtte ligge i sengen hele halvandet år uden at kunne røre sig, hun, som før var så rankt et fruentimmer som nogen – sagde til mig: "Alt, hvad vi trænger til, er translokation."

"Ih, du godeste Gud, doktor Towers," – for sådan hed han – "brug dog ikke sådanne svære latinske ord, men sig lige rent ud, hvad De mener."

"Jeg mener, min kære frue, at vi trænger til en lille smule forandring af luft og omgivelser."

"Gud velsigne Dem, menneske! Mener De os eller mig?"

"Jeg mener Dem, frue!"

"Men så for Himlens skyld, doktor Towers," sagde jeg, "hvorfor i alverden taler De ikke på en måde, så man kan forstå Dem som en loyal undersåt af vor nådige dronning Victoria og medlem af den engelske kirke."

Towers lo, som han altid gør, når han har fået mig rigtig *nervøs*, som jeg kalder det – og så begyndte han igen:

"Styrkende midler, frue, det er det, De trænger til. Ikke sandt, Trottle," sagde han, henvendt til denne, som netop kom

ind med kulkassen og i sin pæne sorte dragt så ud som en venlig ånd, der blot lagde kul i kaminen af menneskekærlige grunde. Trottle – som jeg altid kalder min højre hånd – har været i min tjeneste i to og tredive år. Han kom i tjeneste hos mig langt borte fra England. Han er det bedste menneske af verden, og respektabel er han også, men stædig.

"Ja, det er rigtigt, frue," idet han tændte op på sin rolige og sindige måde – "hvad De trænger til, det er styrkende midler og at komme et andet sted hen."

"Gud forlade jer begge!" sagde jeg og brast ud i latter. "Jeg ser, i holder sammen begge to imod mig. Så må jeg formodentlig gøre, hvad I vil have og flytte ind til London – for det er vel det, der er meningen!"

For Towers havde i de sidste uger hentydet til London, og derfor var jeg forberedt på det. Og da vi først var kommet så vidt, så gik det så rask, at Trottle allerede to dage efter tog ind til London for at finde et sted til mig, hvor jeg kunne lægge mit gamle hoved til hvile.

Trottle kom hjem igen efter to dages fraværelse og fortalte om et yndigt sted, som kunne fås foreløbig for et halvt år med frihed til at forny kontrakten for endnu et halvår på de samme betingelser, og som tilfredsstillede alle de fordringer, jeg stillede.

"Kunne De virkelig ingen fejl finde ved lejligheden, Trottle?" spurgte jeg ham.

"Nej, ikke en eneste, missis. Den passer akkurat til Dem. Der er ingen fejl ved lejligheden. Den eneste fejl findes udenfor."

"Og hvad er det?"

"Det er, at der lige overfor er et hus til leje."

"Så?" sagde jeg forundret. "Men det er da ikke nogen stor gene."

"Nej, men jeg mente dog, det var min pligt at sige Dem det, missis. For det er et kedeligt syn at se på. Ellers syntes jeg så godt om stedet, at jeg straks ville have sluttet kontrakt på de betingelser, der blev stillet, som jeg jo også havde Deres fuldmagt til at gøre."

Da Trottle lod til at synes så godt om stedet for min skyld, ville jeg gøre alt for at se sagen fra sin lyseste side, og derfor sagde jeg:

"Men det ledige hus kan jo blive lejet ud!"

"Å Gud, nej, missis," sagde Trottle og rystede bestemt på hovedet, "det bliver det såmænd ikke. Det bliver aldrig lejet ud, missis."

"Men gudbevares, hvorfor ikke?"

"Ja, det ved ingen, missis! Alt, hvad jeg har at sige er, at huset ikke er til at få lejet ud."

"Men i Himlens navn, hvor længe har det ulykkelige hus da været til leje?" sagde jeg.

"Å Gud, længe," sagde Trottle, "i flere år!"

"Er det da forfaldent?"

"Ja, det trænger jo nok til en hel del reparation, missis. Men forfaldent er det ikke."

Nå, kort og godt, enden på historien blev, at jeg næste dag fik et par posthest spændt for min karet – for jeg tager aldrig med jernbanen – ikke fordi jeg just har noget imod jernbanerne, gudbevares, undtagen at de kom op, da jeg allerede var for gammel til at følge med sådanne nye opfindelser, og at de skaffede mig af med nogle aktier, jeg havde i en fabrik, ved at

skære den midt over, så aktieselskabet gik i luften og tog mine penge med sig; og så kørte jeg ind til London med Trottle på bukken for at se den nye lejlighed indvendig og det ulykkelige hus, der ikke kunne lejes ud, udvendig.

Som sagt, jeg tog derind og så selv. Lejligheden var mageløs. Og det vidste jeg forresten i forvejen at den ville være, for Trottle forstår sig allerbedst på, hvorledes jeg vil have det. Det tomme hus overfor var mig ganske vist en torn i øjet, og det vidste jeg også det ville være, af den samme grund. Imidlertid, når jeg afvejede det ene med det andet, det gode med det slette, vandt lejligheden snart sejr over huset. Min sagfører, mr. Squares fra Crown Office Row, Temple, satte en kontrakt op, som hans unge mand jabbede så forskrækkeligt igennem, da han læste den op for mig, at jeg ikke forstod et ord af det, undtagen mit eget navn, og knap det, og jeg skrev den under og ejeren af huset skrev den under. Og tre uger efter flyttede jeg mine gamle ben, mit møblement og hele mit habengut ind til London.

I den første måned eller så lod jeg Trottle blive ude i Wells. Det gjorde jeg, ikke blot fordi der var en hel del at tage vare på i forbindelse med mine skolebørn og pensionister, ligesom der også skulle sættes en ny ovn op i forsalen for at holde huset frit for fugtighed i min fraværelse, en ovn, som snarere forekom mig at være beregnet på at sprænge huset i luften end at opfylde sin bestemmelse, men også fordi jeg havde Trottle lumsk mistænkt for – skønt han var den mest stadige mand af verden og oven i købet enkemænd på nogle og tres år – at være hvad jeg vil kalde for temmelig svag overfor unge piger. Når nemlig nogle af mine bekendte kom ud for at besøge mig, og havde

deres piger med, var Trottle altid så mistænkelig parat til at vise dem omegnen ved aftenstid. Og så har jeg mere end én gang set skyggen af hans arm lige uden for havestuedøren tæt ved mit vindue lægge sig om pigernes liv ligesom en bordbørste.

Derfor anså jeg det for lige så vigtigt, før han fik lejlighed til at vise den omtalte svaghed i London, at jeg så mig om efter, hvad det var for piger, der var i huset og i nabolaget. Og derfor var der ingen i lejligheden om mig i den første tid, efter at Trottle havde fået mig anbragt der, end min pige, Peggy Flobbins, et venligt fruentimmer, som var mig meget hengiven, og som aldrig havde været udsat for den omtalte "svaghed", så længe jeg havde kendt hende, og det er ikke rimeligt, at hun skulle begynde at blive det nu, da hun bliver 30 år næste 25. marts.

Det var den 5. november, da jeg første gang drak min morgente i min nye lejlighed. Guy-Fawkes-drengene løb rundt i den brune tåge som forstørrede uhyrer af fluer i bordøllet, og der sad en udklædt dreng og hvilede sig på trappen ovre ved huset, der var til leje. Jeg satte mine briller på, dels for at se, om drengene blev glade over, hvad jeg sendte Peggy ud til dem med, og dels for at være sikker på, at hun ikke kom for nær til det fugleskræmsel, drengene løb rundt med, som naturligvis var fuld af raketter og kunne gå af, hvad øjeblik det skulle være. Som følge heraf skete det, at jeg havde mine briller på den første gang, jeg så over på lejehuset, efter at jeg var kommet til at bo lige over for det. Og det kunne måske ikke være sket en af hundrede gange, for mit syn er usædvanlig godt for min alder, og jeg bruger så lidt som muligt briller for ikke at spolere mine øjne.

Jeg vidste allerede, at der var 10 værelser i huset, at det var meget smudsigt og forfaldent, at rækværket om kælderhalsen var rustent og opgnavet, og at der manglede en to-tre stykker af jernstængerne, at der var flere af vinduesruderne, der var knækkede, og pletter af gadesnavs på andre ruder, som drengene havde kastet på dem, at der var en hel samling af sten i kælderhalsen, som også stammede fra de samme unge misdædere, at der var tegnet paradis-hinkeruder med kridt på fortovet udenfor huset, og spøgelser aftegnet på gadedøren med det samme materiale, at vinduerne allesammen var blændede med sønderrevne gamle gardiner eller med skodder eller med begge dele, at plakaterne, hvorpå der stod "Til Leje" var krøllet sammen, som om de havde fået krampe af stedets fugtige luft, eller var faldet ned i vindueshjørnerne, som om de slet ikke eksisterede mere. Alt dette havde jeg set ved mit første besøg. Og jeg havde netop gjort Trottle opmærksom på, at den nederste del af det sorte bræt med lejevilkårene var blevet revet af og at resten var blevet ulæselig, ja at en af stenene på gadedørstrappen var knækket midt over, men ikke desto mindre sad jeg ved mit tebord hin 5. novembermorgen og stirrede over på huset igennem mine briller, som om jeg aldrig havde set det før.

Lige på en gang – det var i et vindue på første sal til højre for os – nede i det nederste hjørne – igennem et hul i gardinet eller stodderne – hvad det nu var – opdagede jeg, at der var et hemmelighedsfuldt øje, der stirrede på mig. Genskinnet af ilden fra min kamin må have berørt det og bragt det til at skinne, for jeg så det glimte og så forsvinde.

Øjet kan have set mig eller det kan ikke have set mig, som jeg sad der i skæret fra kaminilden – man kan tænke sig begge dele –, men vist er det, at der var ligesom noget der fo'r igennem mig, som om glimtet fra dette øje kunne have været elektrisk og havde ramt mig. Det havde sådan en virkning på mig, at jeg ikke turde være alene, men ringede på Flobbins og fandt på at give hende noget at bestille, bare for at beholde hende inde i stuen. Efter at der var taget af tebordet, satte jeg mig på det samme sted som før med mine briller på og bevægede mit hoved frem og tilbage, idet jeg forsøgte, om jeg ikke ved hjælp af kaminildens genskin i vinduesruderne derovre kunne få det til at glimte på samme måde som det øje, jeg troede at have set, men nej, det ville ikke lykkes mig på nogen som helst måde at fremkalde et sådant glimt. Jeg kunne få streger og krogede linjer frem i ruderne ovre i lejehuset. Ja, jeg kunne endog få en rude til at glide på skrå ind i en anden, men jeg kunne ikke få noget frem, der lignede et øje, – ikke det allermindste. Og således overbeviste jeg mig selv om, at det virkelig var et øje, jeg havde set.

Nå, men nu kan De tro mig, om De vil, men det var mig umuligt at blive dette øje kvit, det foruroligede mig og plagede mig til det snart var nær ved at blive en ren tortur. Jeg tror ikke, jeg før havde følt nogen tilbøjelighed til at beskæftige mine tanker meget med dette hus, men efter at jeg havde set dette øje, var mit hoved fuldt af huset, jeg kunne næsten ikke tænke på andet end huset, og jeg iagttog huset og jeg talte om huset og jeg drømte om huset, og i alt dette, er jeg fuldt og fast overbevist om, var der et indgreb af Forsynet; men det vil De jo selv komme til at dømme om siden.

Min vært var butler af profession, han havde giftet sig med en kokkepige; men de havde ikke haft huset mere end et par år, så de vidste ikke en smule mere om lejehuset end jeg. Og jeg kunne heller ikke få noget at vide om det i butikkerne i nabolaget eller andre steder, andet end hvad Trottle havde fortalt mig straks. Det havde stået ledigt, nogle sagde seks, andre sagde otte, ja nogle endog ti år. Det havde aldrig været lejet ud, sagde man, og man var alle sammen enige om, at det aldrig *ville* blive lejet ud.

Jeg var snart på det rene med, at blev det ved på den måde, så skaffede huset mig et anfald af mit gamle tilfælde. Jeg levede en hel måned i en feberagtig urolighed, som blev værre og værre. Dr. Towers recepter, som jeg havde taget med til London, gjorde ikke den ringeste virkning. I vinterens kolde sollys, i vinterens tætte tåge, i vinterens sorte regn og i vinterens hvide sne var og blev huset stadig i mine tanker. Jeg har naturligvis, ligesom alle andre mennesker, hørt tale om en ånd, der hjemsøger et eller andet hus, men jeg har aldrig, før jeg nu personlig har erfaret det, hørt tale om, at et hus har hjemsøgt en ånd, som dette ulykkelige lejehus hjemsøger min ånd.

I hele den måned så jeg ikke en sjæl gå ind i huset og ingen komme ud derfra. Jeg troede dog, at sådan noget måtte finde sted enten i nattens stilhed eller morgenens dæmring, men jeg fik det aldrig at se. Og jeg fik ingen lettelse af, at jeg lod mine gardiner trække for, så snart det blev mørkt, for at lukke huset ude, for så begyndte jeg at se øjet i kaminilden.

Jeg er en enlig gammel kvinde. Ja, jeg kan gerne sige det med det samme, jeg er slet ikke bange for titlen, jeg er en gammel jomfru, kun med den forskel, at jeg er ældre end det ord

almindeligvis betegner. Der har også været den tid, da jeg havde mine kærlighedssorger, men det er rigtignok længe, meget længe siden. Han blev borte på søen – Himlen tage hans sjæl i sin velsignede varetægt –, da jeg var 25 år. Jeg har hele mit liv, så længe jeg kan huske, holdt overordentlig meget af børn; jeg har følt en sådan kærlighed til dem, at jeg også har haft mine sorgfulde og syndefulde timer, da jeg indbildte mig, at der var noget gået forkert i mit liv – jeg mener, at noget var blevet ledet vild fra sin oprindelige bestemmelse – og at det egentlig havde været min bestemmelse at være en stolt og lykkelig moder til mange børn og nu en kærlig gammel bedstemoder. Senere er jeg rigtignok kommet til bedre erkendelse ved den tilfredshed og det muntre sind, som Gud har velsignet mig med og givet mig rigelig grund til at have, men dog har jeg ofte måttet tørre mine øjne, selv når jeg tænkte på min kære, brave, håbefulde, smukke og klarøjede Charley og den trøst, han mente at ville bringe mig på mine gamle dage. Charley var min yngste broder, og han rejste til Indien. Der giftede han sig og sendte sin søde lille kone over til mig for at hun kunne blive forløst. Når det var sket, skulle hun rejse tilbage til ham, og barnet skulle blive hos mig, og jeg skulle opdrage det. Men det kom aldrig til at høre til dette liv. Det indtog sin tavse plads iblandt de andre fantastiske begivenheder i mit liv, som kunne have eksisteret, men ikke gjorde det. Jeg fik næppe tid til at hviske til hende: "Det er dødt, min skat!" og hun til at svare: "Aske til aske og støv til støv. Og læg det ved mit bryst og trøst Charley!" – før hun var vandret bort – for at søge sit lille barn ved vor frelsers fødder. Jeg rejste over til Charley og fortalte ham, at der var ikke andre tilbage end mig, mig stakkel, og jeg boede hos Charley og holdt hus for

ham derovre i flere år. Han var en mand på kun 50 år, da han sov hen i mine arme. Hans tidligere så livsglade unge ansigt havde fået et gammelt og næsten strengt udtryk, men det fik et blidere og blidere udtryk, da jeg lagde det ned, for at jeg kunne græde og bede ved siden af det; og da jeg så på det for sidste gang, var det igen min kære, smukke, livsglade og ungdommelige Charley fra så mange år i forvejen!

Jeg ville netop til at sige, at ensomheden ved lejehuset derovre kaldte alle disse minder tilbage og at de en aften havde fyldt hele mit hjerte, da Flobbins åbnede døren, og idet hun så ind med et udtryk, som om hun kunne have lyst, men tænkte, det var bedst at lade være, sagde hun:

"Her er mr. Jabez Jarber, missis!"

Hvorefter mr. Jarber straks trippede ind på sin sædvanlige affekterte måde og sagde:

"Sophonisba."

Som jeg må indrømme virkelig er mit navn. Det var kønt og passende nok, da jeg fik det, men det har nu i en hel del år været ude af kurs, og fra hans læber har det nu altid lydt særlig højtravende og komisk.

Og derfor svarede jeg også skarpt:

"Skønt jeg hedder Sophonisba, Jarber, så behøver De ikke at bruge det navn, hører De?"

Som svar på denne bemærkning førte den tossede mand fingerspidserne af min højre hånd til sine læber og sagde atter med et generende eftertryk på tredje stavelse: "Sophonisba."

Jeg brænder ikke lampe, fordi jeg ikke kan fordrage lugten af olie, og fordi vokslys var på mode i mine unge dage. Jeg håber, at den omstændighed, at en tung gammel trearmet lysestage

stod på bordet lige ved min albue, må kunne tjene mig til undskyldning for, at jeg sagde, at dersom han sagde det igen, ville jeg knuse hans tæer med stagen. (Det gør mig ondt at måtte indrømme, at da jeg sagde det, vidste jeg godt, at hans tæer var hans ømme sted.) Men så gamle som Jarber og jeg er, er det dog virkelig for meget af det gode. Der står endnu en musikpavillon under åben himmel ude i Wells, udenfor hvilken jeg i overværelse af et stort selskab har danset menuet med Jarber. Og der eksisterer også endnu den dag i dag et hus, hvori jeg engang trippede omkring i busseronne og fik en tand trukket ud ved at gøre en tråd fast til tanden med den ene ende og til håndtaget på en dør med den anden ende, og så travede Jarber afsted med mig fra døren til tanden røg ud. Men det er da ingen grund til, at han nu – Herregud, nu går jeg da ikke med busseronne eller har en dør til tandlæge.

Desuden har Jarber altid været mere eller mindre naragtig. Han var altid klædt efter nyeste mode og yndigt parfumeret, og der var mange pigebørn i mine unge dage, som ville have givet deres øre bort for at få ham, men det må jeg indrømme, at han brød sig aldrig en snus om dem eller deres imødekommenhed, men han har altid været standhaftig i forhold til mig. For han ikke alene friede til mig længe før min kærlighedslykke endte i sorg, men også senere, og det ikke én gang og ikke to gange – men – ja, lad os blot ikke tale om, hvor mange gange. Men hvor mange eller hvor få gange det nu er, så den sidste gang, han viste mig den opmærksomhed, var lige i det samme, han havde overrakt mig en pepsinpille efter middagsbordet på spidsen af en knappenål. Og jeg sagde dengang, idet jeg brast i en hjertelig latter: "Nej, hør nu, Jarber, om De end ikke ved, at to

mennesker, hvis alder tilsammenlagt er omkring halvandet hundrede år, er blevet for gamle, så ved jeg det, og tag De derfor blot den snak i Dem, ligesom jeg tager denne pille – og det gjorde jeg lige med det samme – og så beder jeg Dem om endelig ikke mere at tale om det."

Siden den tid har han for resten opført sig meget pænt. Han har altid været en lille undersætsig mand – har Jarber – med en lille prikket vest, og han har altid haft små korte ben, et lille smil, en lille stemme og altid været tilbøjelig til at gå små omveje. Så længe som jeg kan huske ham, har han altid besørget småærinder for folk og været tilbøjelig til at føre en lille smule sladder. Dengang han kaldte mig "Sophonisba", havde han et lille gammeldags logi i nærheden af min nye bolig. Jeg havde dengang ikke set ham i to eller tre år, men jeg havde hørt, at han endnu stadig gik ud med en lille kikkert og stillede sig op på gadedørstrapper i St. James Street for at se adelen og de fornemme køre til hoffet, ligesom han i sin fine overfrakke og galocher stillede sig op udenfor Willis for at se dem køre til Almecks, hvor han altid blev forkølet på det rædsomste og blev trådt over tæerne af kuske og lakajer, indtil han slæbte sig hjem til sin veninde, ødelagt af forkølelse, stød og puf, så han måtte holde sengen en måneds tid.

Jarber tog sin lille overfrakke med den lodne krave af og satte sig ned over for mig med sin lille hat og stok i hånden.

"Som sagt, lad os være fri for den Sophonisba, Jarber," sagde jeg. "Kald mig Sara! Nå, hvordan har De det? Godt, håber jeg?"

"Jo tak, og De?" sagde Jarber.

"Jo, jeg er så rask som et gammelt fruentimmer som jeg kan vente at være."

Jarber var lige ved at begynde igen.

"Kald Dem dog ikke gammel, Soph...," men så så jeg på den trearmede, og så lod han være og lod som om han intet havde sagt.

"Jeg er naturligvis lidt svagelig," sagde jeg, "og det er De med. Men lad os blot være taknemmelige for, at det ikke er værre."

"Ja, De ser også lidt træt og anstrengt ud," sagde Jarber.

"Det er ikke så underligt, om det er tilfældet."

"Og hvad er der i vejen, Soph..., kære veninde!" sagde Jarber.

"Ja, det er vist ikke så let for en anden at forstå. Jeg er blevet aldeles nervøs på grund af et hus, der er til leje ovre på den anden side af gaden."

Jarber trippede med sine små trin hen til vinduet, tog gardinet lidt til side, kiggede ud og vendte sig om og så på mig.

"Ja," sagde jeg som svar på hans blik, "dét hus!"

Efter at have kigget ud igen, gik Jarber tilbage til sin stol og spurgte med en deltagende mine:

"Og hvor kan det hus gøre Dem nervøs, So- Sara!"

"Fordi det er et mysterium for mig," svarede jeg. "Naturligvis er ethvert hus i og for sig et mysterium mere eller mindre, men noget, som jeg ikke engang vil nævne" (for øjet var jo noget så ubetydeligt at tale om, at jeg ligefrem skammede mig over at nævne det) "har gjort det hus så hemmelighedsfuldt for mig og gravet det så dybt ind i mine tanker, at jeg ikke har haft fred for det i en hel måned. Jeg forudser også, at jeg ikke får nogen fred, før Trottle kommer herind på mandag."

Jeg burde have omtalt før, at der i mange tider har hersket skinsyge mellem Jarber og Trottle, og at de to ikke nærer nogen videre varm følelse for hinanden.

"Trottle?" gentog Jarber spottende og svingede med sin stok, "hvorledes vil Trottle kunne gengive Sara hendes fred?"

"Jo, for han vil nok gøre alt, hvad han kan, for at få noget at vide om huset. Det har, som sagt, gjort mig så nervøs, at jeg på den ene eller den anden måde, god eller slet, ligefrem eller ad omveje må se at få at vide, hvorfor det hus stadig vedbliver at stå ledigt."

"Men hvorfor Trottle?" spurgte han og trykkede sin lille hat mod sit hjerte. – "Hvorfor ikke Jarber?"

"Ja, når jeg skal sige sandheden, så havde jeg slet ikke tænkt på Jarber i denne sag. Men selv nu, da De er så venlig at minde mig om Jarber – en venlighed, som jeg virkelig er Dem meget forbunden for –, og jeg tænker på ham, så tror jeg ikke, han kan gøre det."

"Sara!"

"Jeg tror, det ville være for meget for Dem, Jarber."

"Sara!"

"Der ville blive for meget kommen og gåen og henten og bringen, Jarber, og De ville gå hen og blive forkølet."

"Sara! Hvad Trottle kan gøre, kan jeg også. Jeg står på en god fod med enhver respektabel person her i sognet, jeg er en god bekendt af rodemesteren, jeg snakker hver dag med postbuddet, jeg bor i hus sammen med vandmesteren, jeg kender distriktslægen, jeg kommer ofte sammen med politiassistenten, jeg spiser sammen med en af kirkeværgerne og hilser hver morgen, når jeg går tur, på graveren. Men Trottle, hm, en person, som står i et afhængigt tyendeforhold og som er fuldstændig ukendt med samfundet –"

"Bliv blot ikke hidsig, Jarber! Når jeg har nævnt Trottle, så er det naturligt, fordi han så længe har været min højre hånd, og jeg ved, han ikke vil sky nogen som helst ulejlighed, når det gælder om at opfylde, om det så kun var et lune af hans gamle missis. Men dersom De kan opdage noget, der kan hjælpe til at afsløre mysteriet ved lejehuset, så skal jeg være Dem lige så forbunden, som om Trottle aldrig havde eksisteret."

Jarber rejste sig og tog sin lille overfrakke på. Et par vilde messingløvehoveder holdt den fast omkring hans lille hals, men et par af de mildeste harer, er jeg vis på, kunne have gjort det lige så godt.

"Sara," sagde han, "nu ger jeg. Vent mig på mandag aften den 6., så trakterer De måske med en kop te. Adieu!"

Dette skete torsdagen den 2. december. Da jeg kom til at tænke på, at Trottle også skulle komme den næste mandag, havde jeg mine betænkeligheder med hensyn til de to fjendtlige magter, når jeg tænkte på vanskeligheden ved at holde dem fra åbenlyse fjendtligheder, og jeg var i virkeligheden mere urolig over dette, end jeg ville tilstå for mig selv. Men den næste morgen havde det ledige hus opslugt den tanke, ligesom det nu gjorde ved alle mine andre tanker, og lejehuset hvilede tungt på mig den dag og lørdagen med.

Det blev en meget fugtig søndag med regn og blæst fra morgen til aften. Da klokken ringede til aftengudstjeneste, var det som klokkeslagene klang i regnpytternes bevægelse og i vindens tuden og de lød i sandhed meget højt og meget sørgeligt, og gaderne så meget sørgelige ud og lejehuset sørgeligst af alt.

Jeg sad tæt ved lyset og læste i min bønnebog og ilden afspejlede sig i de halvmørke vinduesruder, da jeg ved at se op, netop som jeg læste bønnen for de faderløse børn og enkerne og alle de, som var fortabte og ulykkelige – at jeg så øjet igen. Det forsvandt øjeblikkelig, ligesom det havde gjort før, men denne gang var jeg i mit hjerte aldeles overbevist om, at jeg havde set det.

De kan rigtignok tro, det var en aften, jeg havde. Hver gang jeg lukkede mine egne øjne, så så jeg øjet for mig. Næste morgen, på en aldeles urimelig og vanvittig tidlig tid, havde jeg nær sagt – men hvad kunne man vente andet af den jernbane –, kom Trottle. Så snart som han havde fortalt mig alt om, hvorledes det stod til ude i Wells, fortalte jeg ham alt om huset. Han hørte på mig med al den opmærksomhed og interesse, som jeg kunne ønske, indtil jeg kom til Jabez Jarber, da han lige på engang blev kølig i sin interesse og antog sit bekendte stædige udtryk.

"Nå, Trottle," sagde jeg og lod som jeg ikke lagde mærke til noget, "når nu mr. Jarber kommer i aften, så må vi alle sammen lægge vore hoveder i blød."

"Det kan jeg ikke tro behøves, missis. Mr. Jarbers hoved kan vistnok klare sig alene."

Da jeg var fast bestemt på at lade som om jeg ikke mærkede noget, gentog jeg atter, at vi alle tre måtte lægge vore hoveder i blød.

"Hvad De befaler mig, missis, skal blive gjort; men der kan dog næppe være nogen tvivl om, at mr. Jarbers hoved jo alene kan udrette alt, hvad der bliver givet det at udrette."

Det var irriterende, og den måde, som han, når han kom ind og ud i løbet af dagen, stadig lod som han ikke så over på det ledige hus, var endnu mere irriterende. Men da jeg var fast bestemt på ikke at lade som jeg mærkede noget, så gav jeg heller ikke ved noget tegn at forstå, at jeg gjorde det; men da aftenen kom og han førte mr. Jarber ind og da mr. Jarber ikke ville lade ham hjælpe sig af med sin overfrakke, men stak sin stok ind i etageren imellem alle nipssagerne og ind i sine egne øjne under sine forsøg på selv at hjælpe sig af med frakken, hvilket han dog ikke kunne gøre, da det kom til stykket, kunne jeg gerne have rusket dem begge; men i stedet for rystede jeg blot tepotten og gav mig til at lave teen. Jarber havde taget en rulle papir frem af sin brystlomme og pegede nu triumferende med den over på huset, lige som Hamlets faders ånd viste sig for afdøde mr. Kemble, og lagde den på bordet.

"Er det en opdagelse?" sagde jeg og pegede på den, da han havde sat sig og fået sin te. – "Nej, gå ikke, Trottle."

"Ja, den første af en række opdagelser," sagde mr. Jarber, "beretning om en af husets forrige beboere, modtaget af rodemesteren og distriktslægen."

"Nej, gå ikke, Trottle," gentog jeg, for jeg så, at han umærkeligt havde nærmet sig døren.

"Undskyld, missis, men jeg troede, jeg generede mr. Jarber."

Jarber så ud som om det også var hans mening. Jeg lettede mit sind med en rigtig barsk rømmen og sagde derpå, stadig i den hensigt ikke at lade mig mærke med noget:

"Å, vær så god og sæt Dem ned, Trottle, jeg ønsker De skal høre, hvad mr. Jarber læser,"

Trottle gjorde et af sine stiveste buk og satte sig ned på den fjerneste stol, han kunne finde, og så rykkede han sig endog længere bort, så han kom til at sidde lige i trækken fra døren.

"For det første," begyndte Jarber, efter at have nippet til sin te, "vil Sopho... –"

"Begynd igen, Jarber," sagde jeg.

"Vil De blive meget overrasket ved at høre, at det har vist sig, at dette ledigstående hus ejes af en af Deres familie?"

"Ja, det ville jeg rigtignok blive overrasket over."

"Nå, ja, men det gør det. Det tilhører Deres tåbelige fætter George Forley, som jeg forresten ved samme lejlighed hørte altid skal være syg."

"Nå, det var en dårlig begyndelse. Jeg kan ikke nægte, at George Forley virkelig er min kødelige fætter, men jeg står ikke i nogen som helst forbindelse med ham. George Forley har været en hård og hjerteløs fader mod et barn, som nu er død. George Forley har vist sig i højeste grad uforsonlig og ubarmhjertig mod en af sine to døtre, som giftede sig med en fattig mand. George Forley lod hele vægten af sin tunge hånd hvile hårdt på det stakkels sønderknuste væsen, mens han lod den hvile let og kærtegnende på hendes søster, som gjorde et rigt parti. Jeg vil blot håbe, at George Forley ikke engang vil blive målt med det samme mål, han har målt med. Andet vil jeg ikke ønske ham."

Den sag berørte mig smerteligt, og jeg kunne ikke holde mine tårer tilbage, for den unge piges liv var en grusom historie, og jeg havde grædt mange tårer over hende før.

"Ja, når huset tilhører George Forley," vedblev jeg, "så et det allerede nok til, at der må hvile et fatum over det, hvis der

overhovedet eksisterer sådan noget. Står der noget om George Forley i disse papirer?"

"Nej, ikke et ord."

"Det glæder mig at høre. Vær så så god at læse dem. Hvorfor kommer De ikke nærmere, Trottle? Hvorfor vil De sidde og fryse henne i den hundekulde ved døren? Kom nærmere."

"Tak, missis, jeg sidder såmænd nær nok ved mr. Jarber."

Jarber drejede sin stol for at få ryggen fuldstændig vendt mod min stædige ven og tjener, og idet han begynde at læse, slyngede han ligesom ordene til ham (Trottle) over sit eget (Jabez Jarbers) øre og skulder. Han læste som følger:

Manchester-giftermålet

Af Elizabeth Gaskell.

Mr. og mrs. Openshaw kom fra Manchester herind til London og flyttede ind i "lejehuset". Han havde været, som man kalder det i Lancashire, "sælger" for et stort manufakturfirma, som senere udvidede sine forretninger og åbnede et magasin i London, hvor mr. Openshaw nu var for at føre opsyn med forretningen. Han var rigtig glad ved at skifte opholdssted, da han nærede en vis nysgerrig tilbøjelighed for hovedstaden, som han hidtil aldrig ret havde haft lejlighed til at tilfredsstille under sine korte besøg derinde. Men samtidig nærede han en komisk sky foragt for beboerne, som han altid havde forestillet sig som dovne mennesker, der var svært fine på det, ikke brød sig om andet end hvad der var på moden og aristokratisk drev deres dag hen i Bond Street og sådanne steder, snakkede dårligt engelsk og til gengæld var rede til at foragte ham, fordi han var fra provinserne. Den tid, som forretningsfolkene tilbragte i City, forargede ham også, vant som han var til at spise tidligt til middag, som manchesterfolkene gør, og følgelig til længere aftener. Men desuagtet var han glad ved at komme til London, skønt han ikke for alt i verden ville have indrømmet det, selv ikke for sig selv, og altid talte om dette skridt til sine bekendte som et, hans principalers interesser forlangte af ham, og var blevet forsødet ham ved et betydeligt tillæg i hans gage. Og hans gage var i virkeligheden så rigelig, at han godt kunne have været bekendt at leje sig et langt større hus end dette, hvis han ikke havde betragtet det som sin pligt at vise de londonere, hvor

lidt pris en Manchester-forretningsmand satte på det ydre skin. Men indvendig monterede han imidlertid huset med en overordentlig omhyggelighed, og ved vintertid holdt han således på, at der skulle være så store bål i alle værelserne, som kaminerne kunne rumme, for at temperaturen ingen steder skulle være kølig. Desuden var den bekendte nordengelske gæstfrihed så udviklet hos ham, at når han var hjemme fik næsten ikke en eneste besøgende lov til at forlade huset uden at nyde godt af hans gæstfrihed. Ethvert tjenestetyende i huset fik en god forplejning og blev venligt behandlet, for deres herre foragtede alt usselt kniberi, når han blot kunne gøre det hyggeligt for alle sine omgivelser, mens han samtidig selv morede sig med at leve efter alle sine gamle vaner og ejendommelige tilbøjeligheder, hvad så hans nye naboer og genboer måtte tænke om det.

Hans hustru var en smuk og blid kvinde af passende alder og karakter. Han var 42 og hun 35. Han var bestemt og højttalende og hun blid og eftergivende. De havde to børn, eller rettere talt det var hende, der havde to, for den ældste, en pige på elleve år, var af hendes første ægteskab med Frank Wilson. Den yngste var en lille dreng ved navn Edwin, som akkurat kunne tale, og som det morede ham at tale til i den bredeste og mest uforståelige Lancashire-dialekt, for igennem barnet at bevare hvad han kaldte den ægte sachsiske dialekt.

Mrs. Openshaw hed til fornavn Alice og hendes første mand havde været hendes egen fætter. Hun havde tidligt mistet sine forældre og var blevet optaget i huset hos sin onkel, en søkaptajn, som boede i Liverpool. Hun var et stille og alvorligt lille væsen med et meget tiltrækkende ydre, da hun var en 15-16

år, med regelmæssige træk og en blomstrende ansigtsfarve. Men hun var meget frygtsom af sig, og troede om sig selv, at hun var meget dum og kejtet, fordi hun også hyppigt fik skænd af sin tante, sin kødelige onkels anden kone. Og da derfor hendes fætter, Frank Wilson, kom hjem fra en lang sørejse og for det første var venlig imod hende og tog hende under sin beskyttelse, for det andet opmærksom imod hende og for det tredje blev rasende forelsket i hende, så vidste hun ikke, hvor taknemmelig hun skulle være imod ham. Ganske vist havde hun helst set, at han havde indskrænket sin opførsel til de to første punkter, for hans heftige og lidenskabelige kærlighed gjorde hende næsten bange. Hendes onkel hverken hjalp dem eller lagde hindringer i vejen for denne kærlighedshistorie, endskønt den gik for sig lige for hans øjne. Og Franks stedmoder havde en så variabel karakter, at det ikke var godt at vide, om hun den ene dag ville synes om det samme som dagen i forvejen. Men til sidst gik hun så vidt i sin uvenlighed, at Alice kun var alt for glad ved med lukkede øjne at styrte sig blindt i sin skæbnes arme blot for ved et ægteskab med sin fætter at undgå tyranniet i hjemmet. Og da hun holdt mere af ham end af nogen anden – med undtagelse af sin onkel, som dengang var på søen, gik hun en skønne morgen ud med ham og blev viet til ham uden anden brudepige end hendes tantes stuepige. Følgen var, at Frank og hans kone tog sig en privatbolig og at mrs. Wilson nægtede at se dem og jagede den skikkelige stuepige Norah på porten, som det nygifte par følgelig tog i deres tjeneste. Da kaptajn Wilson kom hjem fra sin rejse, var han meget venlig mod det unge par og tilbragte mangen en aften i deres hjem, rygende sin pibe og nippende til sin grog, men han gjorde dem begribeligt, at han

ikke for husfredens skyld kunne bede dem hjem til sig, for hans kone var meget bittert stemt imod dem. Men det gjorde dem ikke videre ulykkelige.

Nej, spiren til den kommende ulykke lå snarere i Franks heftige, lidenskabelige karakter, som førte ham til at betragte sin kones frygtsomhed og mangel på optræden som en mangel ved hendes ægteskabelige pligt. Han begyndte allerede at plage både hende og sig selv, skønt dog i ringere grad, med indbildte skræmmebilleder om hvad der kunne hænde hende, mens han var på de rejser, som han nu snart skulle tiltræde. Endelig gik han til sin fader og fik ham til at sætte igennem, at Alice atter blev modtaget under hans tag, så meget mere, som der var udsigt til, at hun skulle have en lille, mens hendes mand var til søs. Kaptajn Wilson gik kun nødigt ind på det, da han frygtede alt, hvad der hed "scener", men han indså, at hvad hans søn sagde, var sandt, og han besluttede sig derfor til at "tage en tørn" med sin kone. Det lykkedes, og før Frank gik ombord, havde han den glæde at se sin kone atter installeret i hendes forrige lille værelse i hans faders hus. For at give hende deres bedste gæsteværelse, det var noget, der gik over mrs. Wilsons begreber om ydmyghed og underkastelse. Det værste ved denne forandring var imidlertid at den trofaste Norah måtte afskediges. Hendes plads som stuepige hos de gamle Wilsons var optaget, og selv om det ikke havde været tilfældet, så havde hun dog forspildt mrs. Wilsons gunst for stedse. Men hun trøstede sin unge herre og frue med smilende profetier om, at den tid nok snart ville komme, da de selv skulle have et hjem, og så ville hun straks komme til dem, hvor god en tjeneste hun så end til den tid skulle have. Næsten det sidste, Frank Wilson

gjorde, før han gik ombord, var at gå med Alice hen og se, hvorledes Norah atter var kommet hjem til sin moder og havde det godt der.

Alices svigerfader blev svagere og svagere alt som vinteren rykkede frem. Hun blev derfor til stor nytte for tanten med at pleje og adsprede ham, og skønt der kunne være ubehageligheder nok i huset, var der måske dog mere fred end der havde været i mange år, for mrs. Wilson havde i grunden ikke noget slet hjerte; hun blev blødere ved, at den mand hun holdt af, øjensynlig nærmede sig døden, og rørt over den unge kones forladte stilling ved således at skulle vente sin første nedkomst i sin mands fraværelse. Denne blødgørelse af mrs. Wilsons sind må det også tilskrives, at Norah fik tilladelse til at komme og passe Alice, da hun fik en lille pige, og forblev i huset for at opvarte kaptajn Wilson.

Før de havde fået det første brev fra Frank – som var sejlet til Ostindien og Kina –, var hans fader død. Senere var Alice altid glad ved den tanke, at han havde holdt hendes lille barn i sine arme og kysset og velsignet hende før sin død. Senere da hans status blev undersøgt, viste det sig, at han havde efterladt sig langt mindre, end man havde troet efter den fod, han levede på, og de rede penge, der fandtes, var sat fast for hans kone og til hendes disposition efter hans død. Dette gjorde dog ikke videre indtryk på Alice, da Frank nu var første styrmand ombord og stod for tur til at blive kaptajn, når han havde gjort en eller to rejser til. Imidlertid havde han også efterladt hende alle sine sparepenge, nogle hundrede pund, som stod i en bank.

Hun måtte imidlertid snart høre fra ham. Hun havde allerede fået et brev fra Kap. Det næste meldte, at han var

kommet til Ostindien. Men da der gik den ene uge efter den anden, og rederne endnu ikke havde fået nogen underretning fra skibet, og kaptajnens kone var i den samme spænding som Alice, begyndte hendes frygt at vokse. Endelig kom der en dag, da hun, ved at spørge sig for på kontoret, fik at vide at rederne havde opgivet ethvert håb om at høre noget til *Betsy-Jane*, og at de allerede havde indgivet deres fordring om assurance. Nu, da han var borte for stedse, overvældedes hun først ret af savn og længsel efter den kærlige fætter, den gode ven, den omhyggelige beskytter, som hun aldrig mere skulle få at se, – hun blev grebet af en heftig attrå efter at vise ham hans barn, som hun hidtil havde haft en følelse af, kun var hendes eget, hendes udelte ejendom. Hendes sorg var imidlertid stille og rolig – i stærk modsætning til mrs. Wilsons fortvivlelse, der begræd sin stedsøn, som om de altid havde levet i den fuldstændigste harmoni og som åbenbart betragtede det som sin pligt at briste i en ny tårestrøm, hver gang hun så et fremmed ansigt, og udbredte sig over den stakkels unge enkes fortabte tilstand og det faderløse barns hjælpeløshed med en salvelse, som om hun rigtig badede sig i den sørgelige historie.

Således hengik den første tid af Alices enkestand, men lidt efter lidt antog forholdene deres sædvanlige rolige og naturlige forløb. Men som om den stakkels unge kone var bestemt til altid at kende tunge sorger, begyndte hendes lille pige at skrante og blive svag og sygelig. Barnets hemmelighedsfulde sygdom viste sig at være en svækkelse i ryggen, som var alvorlig nok til stadig at indvirke på hendes helbred, men ikke til at forkorte hendes liv, – således sagde doktoren i det mindste, men at se én lide hårdt og langvarigt, som man elsker så højt som en moder

elsker sit barn, det er et tungt kors at bære. Men Norah var den eneste, som gættede, hvor meget hun led, kun Gud alene vidste det.

Og således skete det, at da mrs. Wilson en dag kom til hende i heftig sindsbevægelse, forårsaget ved en meget betydelig forringelse af den formue, som hendes mand havde efterladt hende – en forringelse, som gjorde hendes indtægter næppe store nok til at ernære hende selv, endsige Alice –, kunne denne næppe fatte, hvorledes noget, som ikke angik liv og helbred, kunne volde en sådan sorg, og hun modtog derfor meddelelsen med en irriterende ro, men den samme eftermiddag, den lille pige blev båret ind i værelset og bedstemoderen – som, når alt kom til alt, holdt meget af hende – begyndte på en ny klagen over de tab, hun havde lidt, for barnet, som ikke havde begreb om, hvad bedstemoderen talte om, idet hun sagde, hvorledes hun havde tænkt på at spørge den eller den doktor til råds, og at hun ville have givet hende det eller det, som barnet ønskede sig eller kunne trænge til, men at der nu ikke var tale om, at hun kunne gøre det – da blev Alices hjerte rørt og hun nærmede sig mrs. Wilson med en tidligere uvant kærlighed, og erklærede omtrent i samme ånd som Ruth, at hvad der så end skete, ville de altid blive sammen.

Efter megen talen frem og tilbage de følgende dage blev man da også enige om, at mrs. Wilson skulle leje en lejlighed i Manchester, udstyre den med det møblement, hun havde, og montere resten for de 200 pund, Alice havde. Mrs. Wilson var selv fra Manchester og længtes naturligvis efter at vende tilbage til sin fødeby. Der var også nogle af hendes bekendte, der netop dengang ville i et pensionat, og de var også villige til at betale

anstændigt for det. Alice påtog sig at have overopsynet med husholdningen. Norah, den villige og trofaste Norah påtog sig at koge og gøre rent for dem, kort sagt: gøre al den pigegerning, der skulle gøres, blot for at hun kunne blive hos dem.

Planen lykkedes. I nogle år blev de samme pensionærer, de havde haft fra først af, hos dem, og alt gik glat – med den ene undtagelse, at den lille piges vanførhed tog til. O, hvor moderen elskede det barn, – ja det kan ikke beskrives.

Så brød uheldet ind over dem. Deres pensionærer flyttede, og der kom ingen efter dem. Efter nogle måneders forløb blev de nødt til at flytte hen i et mindre hus, og Alices ømme samvittighed nagedes ved tanken om, at hun var en byrde for svigermoderen, at det var hendes pligt at flytte og søge at tjene sit brød for sig selv. Og forlade sit barn! Tanken om dette lød i hendes hjerte som klangen af en gravklokke.

Men kort efter kom mr. Openshaw til at bo hos dem. Han havde begyndt sit liv som løbedreng og med at gøre rent i et pakhus, havde arbejdet sig op igennem alle slags beskæftigelser i det hus, han var ansat i, idet han kæmpede sig frem igennem det opslidende manchesterliv med en sej og kraftig karakterstyrke. Hvert ledigt øjeblik af sit liv havde han anvendt til selvundervisning, og således var han blevet udmærket hjemme i regning og sprog, navnlig fransk og tysk; han var blevet en dygtig og forudseende købmand, der forstod sig på markedet og alle konjunkturerne, både nære og fjerne, i forretningen, og med sådan et klart blik for alt, hvad der omgav ham, at jeg tror, han næppe så en gruppe blomster på marken, uden at han tænkte på om deres farve ville gøre en god og harmonisk virkning i musselinerne og de trykte stoffer for

næste forårs mode. Han besøgte også diskussionsmøder og hengav hele sit liv og sin sjæl til politikken, idet han dog, det må indrømmes, betragtede alle og enhver enten som narre eller hyklere, der var af en anden mening end han, og snarere overvældede sine modstandere ved sin kraftige veltalenhed end ved sin egentlig overbevisende logik. Der var i grunden noget af en yankee ved ham, for hans teori var omtrent parallelt med det bekendte yankee-valgsprog: "England pisker alverden og Manchester pisker England." En mand som han, kan man nok forestille sig, havde ikke haft tid til at blive forelsket eller give sig af med lignende narrestreger. I den alder, da de fleste unge mennesker forelsker sig og gifter sig, havde han ikke råd til at sætte bo, og han var alt for praktisk til at tænke på at gifte sig, uden at han havde råd til det, og nu, da han sad i gode omstændigheder og var ved at slå sig op, betragtede han kvinderne næsten som en hæmsko for en mand, der ville frem i verden, – noget, han måtte se at have så lidt at gøre med som muligt. Det første indtryk, han fik af Alice, var uklart, og han brød sig ikke nok om hende til at gøre sig umage for at gøre sig det klart. "Å, det er et af den sædvanlige slags fruentimmer, som siger ja og amen til alting," ville vist hans mening have været om hende, hvis han var blevet spurgt. Ja, han var endogså i begyndelsen bange for, at hendes rolige måde at være på kom af en ladhed og sløvhed i hendes karakter, som kun ville have været alt for meget i modstrid med hans egen virksomme og energiske natur; men da han så, med hvilken punktlighed hans ønsker blev opfyldt, og med hvilken akkuratesse hun udførte sit arbejde, når der blev kaldt på ham om morgenen lige i det samme, klokken slog 6, den tid, han havde forlangt at vækkes,

og da hans barbervand var kogende hedt, ilden i hans kamin blussede lystigt og hans kaffe var tilberedt akkurat på den måde, han holdt af det – for han var en mand, som havde sin bestemte mening om alting, – en mening, der var baseret på erfaring, som han for det meste havde tilegnet sig på en aldeles original måde –, så begyndte han at tænke, ikke at Alice havde nogen særlig fortjeneste, men at han havde fået et ganske særlig godt logi; hans rastløshed begyndte at sætte sig, og han fik tanker om at slå sig til ro i det logi for bestandig.

Mr. Openshaw havde været alt for travlt beskæftiget hele sit liv til at få tid til at vende blikket indad. Han havde ikke gjort sig tanker om, hvorvidt han var i besiddelse af nogle blidere følelser eller ej, og selv om han havde opdaget noget lignende, så ville han rimeligvis have betragtet det som et svagt punkt i sin natur; men uden at han anede det blev han bragt til at føle medlidenhed, og medlidenhed fører umærkeligt til kærlighed. Det var dette lille hjælpeløse barn, som altid måtte bæres fra et sted til et andet af en af disse tre travle kvinder i huset, og ellers sad stille og tålmodig og legede med kulørte perler i sin lille stol, som hun ikke kunne flytte sig fra ved egen hjælp, som få på én med disse store alvorlige blå øjne, der gav det lille fine ansigt et udtryk langt ud over barnets år, og så hendes spæde, klagende stemme, der kun gav sig udtryk i få ord, så ulig andre børns muntre pludren – alt dette fængslede mr. Openshaws opmærksomhed imod hans vilje. En dag – han var halvt vred på sig selv for det – skyndte han sig at blive færdig med sin middagsmad i en fart for at gå ud og købe noget legetøj, der kunne træde i stedet for disse evindelige kulørte perler. Hvad det var, han købte, husker jeg ikke, men da han gav den lille pige

legetøjet – som han sørgede for at give hende, da ingen så det, og på en kort og næsten barsk måde –, blev han næsten rørt ved at se det glædestrålende smil, som lyste i det syge barns ansigt, og han kunne ikke lade være hele aftenen i tankerne atter og atter at forestille sig det billede, der var efterladt i hans hukommelse af det strålende udtryk af uventet glæde, som havde bredt sig over den lille piges ansigt. Da han kom hjem, fandt han sine morgensko sat til varme ved kaminen i hans dagligstue, og han lagde mærke til, at der var taget endnu mere hensyn til hans småvaner end han ellers var vant til i dette mønster på et pensionat. Da Alice havde taget det sidste af tebordet – hun havde været mere tavs end sædvanlig hele aftenen –, blev hun stående et øjeblik med dørgrebet i hånden. Mr. Openshaw lod, som han var dybt begravet i sin bog, skønt han i virkeligheden ikke læste et bogstav, men i sit stille sind ønskede, at fruentimmeret bare ville gå og lade være med at holde en lang taknemmelighedstale. Men hun sagde blot:

"Jeg er Dem meget forbunden, sir. Jeg takker Dem så mange gange!" og var borte, før han kunne sende hende bort med: "Ja, det er godt, min gode kone, godnat!"

I nogen tid efter lod han, som om han ingen notits tog af barnet. Han hærdede endogså sit hjerte i den grad, at han lod, som han ikke så den pludselige glædesrødme og det lille frygtsomme genkendelsessmil, som spredte sig over barnets ansigt, når han tilfældigvis kom i hendes nærhed. Men det kunne jo ikke blive sådan ved bestandig, og da han endnu engang havde givet efter for sin medlidenhedsfølelse over for barnet, var der ingen tilbagegang mulig mere. Efter at den lumske fjende således først havde holdt sit indtog i hans hjerte,

forklædt som medlidenhed for barnet, antog den snart en endnu farligere skikkelse, nemlig interesse for moderen. Han var meget godt klar på denne omskiften i sine følelser, han foragtede sig selv for det og kæmpede imod det, men i sit indre gav han derimod efter og kælede for denne følelse længe før han tillod, at den gav sig udtryk i ord, handlinger eller blikke. Han iagttog Alice og lagde mærke til hendes kærlige og hensynsfulde opførsel over for hendes svigermoder, så, hvilken kærlighed hun havde forstået at indgyde den simple og udannede Norah, som var hærdet og medtaget af slid og sorger i alle de mange år, men frem for alt så han den vilde, dybe, lidenskabelige kærlighed, der fandtes mellem hende og hendes barn. De talte ellers kun lidt til andre eller når der var andre til stede, men når de var alene to, så talte og mumlede og hviskede og sladrede de så udholdende, at mr. Openshaw først undrede sig over, hvad i alverden de dog kunne have at tale med hinanden om, og siden blev irriteret over, at de altid var så tavse og alvorlige over for ham. Men hele tiden gjorde han sig al mulig umage for at udtænke nye glæder til barnet. Hans tanker beskæftigede sig hårdnakket med det trøstesløse liv, som lå for hende, og ofte kom han hjem fra sin dagsgerning med et eller andet, som Alice netop i længere tid havde ønsket sig, men ikke havde haft evne til at skaffe. Engang var det en lille rullestol til at trække det syge barn i på gaden, og mangen en aften den følgende sommer kunne mr. Openshaw ses kørende det lille syge barn omkring i den uden at bryde sig om sine venners og bekendtes bemærkninger.

En morgen hen på efteråret, da Alice kom ind med teen, lod han den avis synke, som han læste i, og sagde i så ligegyldig en

tone, som han kunne påtage sig:

"Mrs. Frank, er der egentlig nogen grund til, at vi to ikke skulle slå vore pjalter sammen?"

Alice blev stående som fastnaglet til stedet, forvirret og forundret. Hvad var dog hans mening med det? Han havde igen givet sig til at læse i sin avis, som om han ikke ventede noget svar på sit spørgsmål. Hun fandt derfor, at det sikreste, hun kunne tage sin tilflugt til, var at tie, og blev ved med at sysle med tebordet, uden at der veksledes et ord mere imellem dem. Men ligesom han skulle ud for at gå til sin gerning i pakhuset, vendte han om, da han allerede var kommet ned til gadedøren, og stak hovedet ind i det lyse, venlige og propre køkken, hvor hele husets kvindelige personale drak deres te om morgenen, og sagde:

"Nå, ja, så tænker De nok over, hvad jeg sagde Dem før, mrs. Frank," – således blev Alice kaldt af dem, der boede i pensionatet – "og lad mig så høre Deres svar i aften."

Alice var glad ved, at hendes svigermoder og Norah netop sad og talte sammen, så de ikke lagde videre mærke til disse ord. Hun besluttede sig til ikke at ofre dem en tanke hele dagen, og følgen var naturligvis, at hun netop ved at bestræbe sig for ikke at tanke på det, ikke tænkte på andet hele dagen. Om aftenen sendte hun Norah op til ham med teen. Men mr. Openshaw havde nær revet Norah omkuld, da hun gik ud af døren, ved at fare ud forbi hende og med en utålmodig stemme råbe på "mrs. Frank" fra det øverste af trappen.

Alice gik op til ham. Det ville hun dog hellere, end at han skulle tro, hun havde lagt for megen mening i hans ord.

"Nå, mrs. Frank," sagde han, "hvad svar har De så til mig? De må ikke spinde det for langt ud, for jeg har en mængde arbejde for kontoret, jeg skal have færdigt i aften."

"Jeg ved næppe, hvad der var Deres mening, sir?" sagde den sandhedskærlige Alice.

"Så? Jeg troede dog, De havde gættet den, for det er jo ikke noget nyt for Dem sådan som for mig. Nå, men det er vel bedst at få en hel klarhed på det nu. Jeg spørger Dem altså, om De vil have mig til Deres ægteviede husbond, om De vil tjene mig og ære mig og elske mig og sådan noget. For hvis De vil det, Så vil jeg gøre det samme mod Dem og være en fader for Deres barn, og det er endnu mere, end der står i bønnebogen. Nå, men jeg er en mand af ord, og hvad jeg siger, det føler jeg, og hvad jeg lover, det holder jeg. Hvad svar giver De så?"

Alice tav. Han begyndte et lave sin te til, som om hendes svar var ham den ligegyldigste sag af verden, men så snart han var færdig med at lave den til, blev han utålmodig.

"Nå?" sagde han.

"Ja, hvor lang tid må jeg have til at tænke over det, sir?"

"Tre minutter!" svarede han og så på sit ur. "De har allerede haft to – det giver fire. Vær nu en fornuftig kone og sig ja, sæt Dem så ned og drik te sammen med mig, og så taler vi om sagen; for når jeg er færdig med min te, har jeg for meget at gøre. Siger De nej, så" – her standsede han et øjeblik for at få sin stemme til at lyde lige så rolig som før – "så skal jeg ikke tale et ord mere om den ting, men betale et års leje for mine værelser i morgen, og så tager jeg bort. Nå, men nu er tiden ude. – Hvad bliver det så, ja eller nej?"

"Ja, sir! De har jo været så god og kærlig mod lille Alice –"

"Nå, det var godt! Sæt Dem så her mageligt ned i sofaen og lad os drikke vor te sammen. Det glæder mig, at De virkelig er så god og fornuftig, som jeg antog Dem for."

Sådan var Alice Wilsons anden forlovelse. Mr. Openshaws vilje var for stærk og hans omstændigheder for gode til, at han ikke straks skulle have sat alt igennem, hvad han bestemte sig til. Han anbragte gamle mrs. Wilson i et bekvemt indrettet hus, som han forærede hende, og gjorde hende aldeles uafhængig af pensionærerne. Den smule, Alice sagde med hensyn til planerne for fremtiden, gjaldt Norah.

"Nej," sagde mr. Openshaw. "Norah skal blive hos den gamle dame så længe hun lever, og siden kan hun jo enten komme til os, eller hvis hun synes bedre om det, skal hun få en livrente at leve af – for Deres skyld, missis. Ikke én, som har været god imod Dem eller Deres barn, skal forblive ubelønnet. Men selv den små vil have bedst af at få nogle nye om sig. Vi må se at få en fornuftig og munter pige til at passe hende, – én, som ikke går og gnider hende med kalvesky, som Norah, og ødsler nærende ting udvendig på hende, som hun skulle have haft indvendig, og som vil følge doktorens ordre, hvad Norah naturligvis ikke gør, fordi hun er bange for, det skal gøre ondt på den lille. Nå, jeg er for resten ikke stort bedre selv, jeg er også ømskindet for andre folks skyld. Jeg kan tåle et godt stød eller slag uden at blinke, men hvis man ville føre mig ind på operationsstuen i et hospital, så ville jeg besvime som en ung pige. Og dog, hvis det skulle være, ville jeg kunne holde den stakkels tøs på mit knæ, selv om hun skreg af smerte, når jeg blot vidste, det kunne gøre hendes svage ryg godt. Nej, nej, stakkels barn, gem det forskrækkede blik til det kommer

engang, – jeg siger jo ikke, at det nogen sinde vil ske. Men det ved jeg, at Norah blot for at skåne barnet vil narre doktoren, når hun kan komme til det. Og derfor siger jeg: lad os se et års tid eller to an, og når så den bande doktorer har gjort, hvad de kan – og måske så den gamle dame er væk til den tid –, så kunne vi jo tage Norah til os igen."

Men "den bande doktorer" kunne ikke bringe stakkels lille Ailsie nogen hjælp – det lå over deres magt. Men hendes nye fader – for sådan holdt han på, at han ville kaldes – bragte ved sit naturlige muntre væsen, sin faste og bestemte optræden og sine pudsige og morsomme indfald, i forbindelse med sin virkelig sande kærlighed til det hjælpeløse lille væsen, et nyt element af tillidsfuldhed og glæde ind i den syge lille piges liv, og skønt hendes ryg vedblev at være dårlig, blev hendes almenbefindende dog bedre, og Alice, som aldrig selv gik videre end til et smil, havde den glæde at se sin lille pige le og være munter.

Hvad Alices eget liv angik, så blev det også lykkeligere, end det tidligere havde været. Mr. Openshaw forlangte ikke, at hun skulle give sin følelse for ham noget stærkt og veltalende udtryk. Det ville tværtimod have været ham imod. Alice kunne nære en sand og inderlig følelse, men hun kunne ikke give den udtryk i ord. Det var netop det stadige forlangende om kærlige ord, blikke og kærtegn og en mistyden af undladelse af dem som mangel på kærlighed, der havde været det store kors i hendes forrige ægteskab. Nu gik derimod alt roligt og venligt under ledelse af hendes anden mands sunde fornuft, varme hjerte og kraftige vilje. År for år tiltog deres verdslige held. Da mrs. Wilson døde, kom Norah tilbage til dem som barnepige for

den lille Edwin, som nylig var blevet født, men denne værdighed fik hun ikke lov til at beklæde, før den stolte og lykkelige fader havde holdt en lang og indtrængende formaningstale til hende. Han erklærede, at hvis han opdagede, at Norah nogen sinde gjorde forsøg på at dække en eller anden fejl, barnet havde begået, med en usandhed, eller prøvede på at forkæle ham i nogen som helst retning på legeme eller sjæl, ville hun få sin afsked med det samme. Norah og mr. Openshaw stod just ikke på den bedste fod med hinanden, da ingen af dem rigtig forstod at skatte den andens gode egenskaber.

Dette var Lancashire-familiens forhistorie, før den flyttede til London og flyttede ind i "lejehuset".

De havde vel omtrent boet der et år, da mr. Openshaw underrettede sin kone om, at han havde bestemt sig til at bringe en forsoning i stand med nogle slægtninge, han i flere år havde stået på en mindre god fod med, og havde bedt sin onkel og tante Chadwick at komme og tilbringe nogen tid hos dem i London. Mrs. Openshaw havde aldrig set denne sin mands onkel og tante. Der havde nemlig flere år før de blev gift været en strid imellem dem. Alt, hvad hun vidste, var, at mr. Chadwick var en manufakturhandler fra en købstad i det sydlige Lancashire. Hun var overordentlig glad over, at bruddet var helet og begyndte derfor at træffe alle mulige forberedelser til at gøre dem opholdet så behageligt som muligt.

Endelig kom de da. At tage ind til London var en sådan begivenhed for dem, at mrs. Chadwick havde anskaffet nyt undertøj til sig og sin mand lige fra natkappe og nathue og nedefter, og hvad kjoler, bånd og kraver angik, så skulle man

tro, at rejsen gjaldt de vilde ødemarker i Canada, hvor der ingen butikker er, så stor var hendes beholdning. En fjorten dages tid før hun rejste ind til London havde hun aflagt afskedsbesøg hos alle sine bekendte, "for," sagde hun, "al den mellemliggende tid ville hun være optaget af at pakke." Efter hendes mening var det lige så godt som et andet giftermål, og for komplet at fuldstændiggøre ligheden imellem de to begivenheder, bragte hendes mand hende fra Manchester den sidste markedsdag før de tog afsted, en kolossal broche med perler og ametyster, og idet han præsenterede hende den værdifulde, om just ikke smagfulde gave, sagde han på sin brede Lancashire-dialekt: "De her londonere skal dog se, at vi Lancashire-folk har forstand på, hvad der er smukt."

I nogen tid efter at mr. og mrs. Chadwick var kommet på besøg hos Openshaw var der ingen lejlighed til at bære brochen, men til sidst lykkedes det dem at få tilladelse til at bese Buckingham Palace, og mrs. Chadwicks loyale sind krævede, at hun skulle have sin bedste stads på, når hun besøgte denne hendes suveræne herskerindes bolig. Da de kom hjem derfra, måtte hun hurtigt tage en anden kjole på, for mr. Openshaw havde bestemt en tur om eftermiddagen til Richmond, hvor de skulle drikke te og så tage hjem i måneskin. Da følgelig klokken omtrent var fem, tog mr. og mrs. Openshaw og mr. og mrs. Chadwick afsted. Stue- og kokkepigen var et sted nedenunder, Norah vidste næppe hvor; hun var altid travlt beskæftiget i barnekammeret med at passe de to børn, og navnlig måtte hun sidde hos den urolige og nervøse lille Ailsie, indtil hun faldt i søvn. Lidt efter bankede stuepigen Bessy sagte på døren. Norah gik hen og lukkede op, og de talte hviskende med hinanden.

"Norah, der er én nedenunder, som vil tale med Dem."

"Tale med mig? Hvem er det?"

"En gentleman."

"En gentleman? Å, snak vel!"

"Nå ja, så en mand da, men han spørger efter Dem – og han ringede på herskabets klokke og gik lige ind i spisestuen."

"De måtte ikke have ladet ham gå derind," udbrød Norah, "når herren og fruen er ude."

"Jeg bad ham heller ikke gå ind, men da han hørte, at De boede her, gik han lige forbi mig, satte sig ned på den første den bedste stol og sagde: 'Sig til hende, hun skal komme her ned, jeg vil tale med hende.' Der er ingen gas tændt i stuen og aftensbordet er dækket."

"Så løber han måske med sølvskeerne!" udbrød Norah for at sætte skræk i stuepigen for hendes tankeløshed med den fremmede, men herefter forlod hun værelset, efter dog først at have kastet et blik på Ailsie, som sov trygt og roligt.

Hun gik ned ad trappen, det var ligesom der rørte sig en ubestemt frygt for ét eller andet i hendes bryst. Før hun kom til spisestuen, forsynede hun sig med et lys, og med det i hånden gik hun derind og så sig omkring i mørket efter den fremmede.

Han stod op og støttede sig til bordet. Norah og han stirrede på hinanden, lidt efter lidt kom der et udtryk af genkendelse i deres øjne.

"Norah!" udbrød han endelig.

"Hvem er De?" udbrød Norah i en halvt urolig og halvt vantro tone. "Jeg kender Dem ikke!" vedblev hun, ligesom hun ved at fornægte ham kunne skyde det skrækkelige faktum fra sig.

"Er jeg da så forandret?" sagde han bevæget. "Ja, det må jeg vel også være. Men Norah, sig mig," vedblev han og trak vejret tungt, "hvor er min hustru? Hun – lever da endnu?"

Han nærmede sig Norah og ville gribe hendes hånd, men hun fo'r tilbage for ham og stirrede hele tiden på ham med stive øjne, som om han var et eller andet skrækkeligt syn. Og dog var han en smuk solbrændt fyr med et godmodigt udtryk i ansigtet. Han havde overskæg og bakkenbarter, hvilket gav ham et fremmed udseende; men øjnene! ja, dem kunne der ikke tages fejl af – det var de samme store, smukke øjne, som Norah havde iagttaget ikke en halv time i forvejen, indtil søvnen sneg sig sagtelig over dem.

"Sig mig det kun, Norah – jeg kan godt tåle at høre det – jeg har tænkt mig det så ofte. Er hun død?" Norah vedblev at være tavs. "Er hun virkelig død?" Han hang ved Norahs læber, om hendes ord skulle bringe ham bekræftelse eller modsigelse.

"Hvad skal jeg dog gøre?" stønnede Norah. "O, sir, hvorfor er De dog kommet tilbage, hvorledes har De fundet mig? Hvor har De dog været? Og vi, som troede, De var død – ja, i sandhed, det gjorde vi." Svar og spørgsmål strømmede imellem hinanden fra hendes læber blot for at vinde tid, som om det kunne hjælpe hende.

"Norah, besvar mig det spørgsmål lige rent ud – med ja eller nej – er min kone død?"

"Nej, hun er ikke," svarede Norah langsomt og besværligt.

"O, hvor det lettede! Har hun fået mine breve? Men det ved De måske ikke. Hvorfor er De taget bort fra hende? Hvor er hun? O, Norah, fortæl mig det alt sammen, men hurtigt."

"Mr. Frank," sagde Norah til sidst, næsten drevet til vanvid af frygt for, at hendes frue skulle komme hjem i det samme og træffe ham der – ude af stand til at tænke over, hvad der var bedst at gøre – men søgende efter at komme til et resultat – ligegyldig hvilket, i stedet for den nuværende rædselsfulde tilstand –, "mr. Frank, vi hørte ikke en stavelse fra Dem, og rederen sagde, at skibet var gået under med mand og mus, vi troede, De var død, og så gik den stakkels miss Alice for hendes lille syge, hjælpeløse barns skyld hen og – o, nej, nej sir, jeg kan ikke sige det – De må selv gætte det!" udbrød den stakkels trofaste skabning til sidst og brast i en krampagtig hulken. "Men vi troede ingen synd at begå. O, Gud hjælpe os alle i denne rædselsfulde stund!"

Norah var sunket ned på en stol. Hun skælvede alt for meget til at kunne stå oprejst. Han greb hendes hænder i sine og klemte dem hårdt, så hårdt som om han ved et fysisk tryk kunne presse sandheden ud af hende.

"Norah!" Denne gang var hans stemme rolig, næsten monoton af indre fortvivlelse. "Hun har giftet sig igen!"

Norah nikkede bedrøvet med hovedet. Han slap pludselig sit tag. Den stærke mand var faldet i besvimelse.

Der stod noget cognac henne på buffeten. Norah tvang nogle dråber imellem Franks sammenbidte tænder, badede hans tindinger, og da livet begyndte at komme tilbage, men før tanken med hele sin strøm af kvaler og minder vågnede, løftede hun hans hoved op og lagde det i sit skød. Pludselig sprang han op og stod på sine ben.

"Hvor er hun? Sig mig det straks!" Han så så vild, så vanvittig, så fortvivlet ud, at Norah havde en følelse af, at hun selv var i

personlig fare, men nu var hendes frygt formindsket. Hun havde været bange for at sige ham sandheden, og dengang havde hun været en kryster. Nu blev hendes omtanke skærpet ved tanken om hans fortvivlede tilstand. Han måtte forlade huset. Senere kunne hun altid føle medlidenhed med ham. Men nu måtte hun styre ham og befale over ham, for han måtte være ude af huset før hendes missis kom hjem. Nødvendigheden heraf stod klar for hende.

"Hun er ikke her – det må være nok for Dem at vide. Og jeg kan heller ikke bestemt sige, hvor hun er" – hvilket var sandt efter bogstaven, om ikke efter ånden. "Gå nu Deres vej og sig mig, hvor jeg kan træffe Dem i morgen, så skal jeg fortælle Dem alt. Min herre og frue kunne komme tilbage, hvad øjeblik det skal være, og hvad skulle der så blive af mig med en fremmed mand i huset?"

Men det argument var for ynkeligt til at røre ham i hans ophidsede sindsstemning.

"Jeg bryder mig hverken om din herre eller din frue. Hvis din herre er en mand, må han kunne forstå, hvad jeg føler – stakkels skibbrudne sømand som jeg er – jeg, som i årevis er blevet holdt fanget iblandt de vilde – og altid, altid tænkte på min hustru og mit hjem – jeg drømte om hende hver nat og talte til hende om dagen, skønt hun ikke kunne høre mig. Jeg elskede hende højere end alt, hvad der var i Himlen og på Jorden tilsammen. Sig mig derfor øjeblikkelig, hvor hun er, elendige kvinde, som naturligvis har forlokket hende til at begå denne brøde og undskylde hende for hende selv, ligesom du nu undskylder hende for mig."

Klokken slog ti. Fortvivlede situationer kræver fortvivlede midler.

"Hvis De vil forlade huset nu, skal jeg komme til Dem i morgen og sige Dem alt. Og hvad der er mere, De skal få Deres barn at se nu. Hun ligger og sover ovenpå. For, sir, De har et barn, det ved De ikke endnu, en lille svag pige – men med sjæl og hjerte ud over sine år. Vi har fostret hende op med den største omhu. Vi har plejet hende og våget over hende, for vi troede hver dag, hun skulle dø, og vi har værnet om hende, der er aldrig gjort hende nogen fortræd, og der er aldrig sagt et hårdt ord til hende. Og nu kommer De og vil tage hendes liv i Deres hånd og måske knuse det. Fremmede har været kærlige og venlige mod hende, men hendes egen fader – mr. Frank, jeg er hendes pige og jeg elsker hende, og jeg vil gøre alt, hvad det skal være for hende. Hendes moders hjerte slår som hendes slår, og når hun lider smerte, skælver hendes moder over det hele. Når hun er lykkelig, smiler hendes moder og er glad. Når hun bliver stærkere og kraftigere, stiger hendes moders sundhed og livsglæde; hvis hun svækkes, svinder hendes moder hen. Hvis hun dør – ja, jeg ved ikke, det er ikke enhver, der kan lægge sig hen og dø, når han vil. Kom op med, mr. Frank og se Deres barn. Det vil gøre Deres stakkels hjerte godt at se hende. Og gå så Deres vej i Guds navn, blot denne ene nat – og så kan De i morgen gøre, hvad det skal være, dræbe os om De vil, eller vise Dem som en stor mand, som Gud vil velsigne i al evighed. Kom, mr. Frank. Synet af et sovende barn vil sikkert give Dem fred."

Hun førte ham op ad trappen, idet hun først næsten måtte støtte ham ved hvert trin, indtil de kom i nærheden af

barnekammeret. Hun havde rent forglemt lille Edwin. Det slog hende med rædsel, da lyset faldt på den anden barneseng, men hun lod behændigt det hjørne af kammeret ligge i mørke og lod lyset falde på den sovende Ailsie. Barnet havde kastet tæppet af sig og hendes vanførhed var tydeligt synlig igennem den tynde natkjole, som hun lå der med ryggen til dem. Hendes lille ansigt, som jo nu var berøvet øjnenes lys, så magert og hentæret ud og havde, selv mens hun sov, et lidende udtryk. Den stakkels fader stirrede og stirrede på hende med tankefulde, fortvivlede øjne, store tårer brød frem i dem og faldt tungt, mens han stod og skælvede og rystede over hele kroppen. Norah var vred på sig selv, fordi hun blev utålmodig over den lange tid, der gik, mens han stod der og stirrede på barnet med dette kærlighedsfulde, fortvivlede blik. Hun troede, der var gået over en halv time, før Frank rørte sig. Og så – i stedet for at gå bort – sank han ned på knæ ved siden af den lilles seng og begravede sit ansigt i sengetæppet. Lille Ailsie bevægede sig uroligt. Norah rev ham forskrækket bort. Hun kunne ikke tilstå ham mere tid, selv ikke til at bede en bøn, så bange var hun for, at hendes frue hvert øjeblik kunne komme. Hun greb ham stærkt i armen, men idet han gik, faldt hans øje på den anden seng. Han standsede. Man kunne se på hans ansigt, at der gik et lys op for ham, og han knyttede hænderne.

"Er det hans barn?" spurgte han.

"Ja, og hendes barn!" svarede Norah. "Gud beskytte ham," udbrød hun uvilkårligt, for Franks udseende gjorde hende bange, og hun følte trang til at tage sin tilflugt til ham, som beskytter alle hjælpeløse.

"Gud har ikke beskyttet mig," udbrød han i fortvivlelse; hans tanker førtes åbenbart tilbage til hans egen forladte tilstand. Men Norah havde ingen tid til at ynke ham. Nej, den næste dag skulle hun være så medfølende, som hendes hjerte evnede. Endelig fik hun ham ned ad trapperne og ud af gadedøren, hun lukkede og stængede den, – som om bolt og stænger kunne holde det ude, som var sket.

Så gik hun tilbage og udslettede alle spor af hans nærværelse, så vidt hun kunne. Hun gik op i barnekammeret og satte sig ned og begravede hovedet i hænderne og tænkte over, hvad der skulle komme ud af al den elendighed. Det forekom hende at vare en evighed, før de kom tilbage, og dog var klokken ikke engang 11. Hun hørte de lydelige muntre stemmer på trappen, og først nu fik hun en klar og tydelig følelse af modsætningen til den arme mands forladte stilling, han som et øjeblik i forvejen var gået bort i sin ensomme fortvivlelse.

Hun var nær ved at tabe tålmodigheden over at se mrs. Openshaw komme ind med et roligt smil i sin smukke dragt og glad og tilfreds spørge om, hvorledes børnene havde haft det.

"Nå, fik du så Ailsie godt i seng?" hviskede hun til Norah.

"Ja!"

Hendes moder bøjede sig over hende og så på det sovende barn med en moders kærlige øje. Hvor lidt drømte hun om, hvem der sidst havde set på barnet. Så gik hun hen til Edwin med et måske mindre ængsteligt, men mere stolt udtryk i sit ansigt. Derpå tog hun sit overtøj af for at gå ned og spise til aften, og Norah så hende ikke mere den aften.

Lige ved siden af døren til barnekammeret var mr. og mrs. Openshaws sovekammer, for at de kunne være så nær som

muligt ved børnene om natten. Tidligt den næste morgen blev mrs. Openshaw vækket ved, at Ailsie i en forskrækket tone kaldte: "Moder, moder!" Hun sprang ud af sengen, fik i en fart sin slåbrok på og gik ind til barnet. Ailsie var kun halvt vågen og i en usædvanlig stærk sindsbevægelse.

"Hvad var det, moder? Sig mig det."

"Hvem, min skat? Her er jo ingen. Du har kun drømt. Skynd dig at blive vågen, det er højlys dag."

"Ja," sagde Ailsie og så sig om. Men idet hun trykkede sig op mod moderen vedblev hun: "Ja, men her var en mand i nat, moder."

"Å snak, din lille gås; hvor skulle her komme nogen mand?"

"Ja, men det gjorde der nu moder; han stod der, lige ved siden af Norah. – En mand med langt hår og et skæg. Og han knælede ned ved min seng og bad; ja, og Norah ved godt, at han var her," – det sidste sagde hun i en halvt vred tone, da mrs. Openshaw smilende og vantro rystede på hovedet.

"Nå ja, så skal vi spørge Norah om det, når hun kommer," svarede mrs. Openshaw beroligende; "men nu vil vi ikke tale mere om ham. Klokken er ikke mere end fem, det er for tidligt for små børn at stå op. Skal jeg tage en bog og læse lidt for dig?"

"Nej, gå ikke fra mig moder," sagde barnet og klyngede sig til hende, og så satte mrs. Openshaw sig ned ved barnets seng og talte med hende; hun fortalte hende, hvorledes de havde haft det i Richmond aftenen i forvejen, indtil den lille piges øjne langsomt lukkede sig og hun atter faldt i søvn.

"Hvad var der i vejen med Ailsie?" spurgte mr. Openshaw, da hans hustru igen kom ind og lagde sig.

"Å, Ailsie var vågnet i skræk for en mand, som hun sagde, havde været inde i stuen og ligget på knæ ved hendes seng og bedt, – det er naturligvis noget, hun har drømt," og så blev der ikke talt mere om det.

Mrs. Openshaw havde næsten forglemt hele historien, da hun stod op omtrent klokken syv; men lidt efter hørte hun skænderi inde i barnekammeret; det var Norah, som talte hårdt til Ailsie, – noget højst usædvanligt. Både mr. og mrs. Openshaw lyttede forbavset.

"Ti stille, Ailsie," hørte de hende sige, "lad mig ikke høre et ord mere om den tossede drøm, – hører du, ikke et ord." Og så begyndte Ailsie at græde.

Mr. Openshaw åbnede døren ud til gangen før hans kone kunne sige et ord, og råbte: "Norah, kom her ind!"

Et øjeblik efter stod Norah i døren, rolig og trodsig; hun indså, de havde hørt, hvad hun sagde, men hun havde taget en fortvivlet beslutning.

"De må ikke tale til Ailsie i den tone," sagde han strengt og lukkede døren igen.

Norah følte sig uendelig lettet, for hun havde været bange for, at hun skulle have været underkastet et forhør, så en lille bebrejdelse for at have talt for hårdt til barnet kunne hun sagtens bære, når hun blot måtte være fri for et krydsforhør.

Lidt efter gik de alle nedenunder. Mr. Openshaw bar Ailsie, mens den lille raske Edwin gik selv, idet han tog et trin ad gangen og kun holdt sin moder i hånden. Begge børnene blev anbragt hver i sin stol ved tebordet, mens mr. og mrs. Openshaw gik hen i en af vinduesfordybningerne og lagde planer for dagen, mens de ventede på, at deres gæster skulle

komme ned. Der blev en pause. Pludselig vendte mr. Openshaw sig om til Ailsie og sagde:

"Hvor kunne det dog falde den lille gås ind at drømme sådan noget snak, og så vække stakkels moder, som var så træt, op midt om natten med sådan en historie om en mand, der havde været inde i stuen om natten."

"Men, foder, jeg er ganske vis på, jeg så ham," sagde Ailsie halvt grædende; "det er ikke, forbi jeg vil sige Norah imod, men jeg sov ikke, hvad hun så siger. Jeg havde sovet, men så vågnede jeg, – jo, jeg var lige vågen, men jeg blev så bange; jeg holdt mine øjne næsten helt lukkede, men jeg så dog manden ganske tydeligt. Det var en høj mand, som var ganske brun i ansigtet og havde et stort skæg, og han bad også sin aftenbøn, det hørte jeg ganske tydeligt, og så så han på Edwin, og så tog Norah ham ved armen og førte ham ud af stuen, efter at de først havde hvisket lidt sammen."

"Nej, nu må min lille pige være fornuftig," sagde mr. Openshaw, som altid var meget tålmodig over for Ailsie. "Der har slet ikke været nogen mand her i huset i nat. Når du tænker dig fornuftigt om, så må du kunne indse, at der ikke kan komme nogen mand ind i huset om natten og meget mindre ind i barnekammeret, men sommetider drømmer man, at noget sker, og drømmen ligner virkeligheden så meget, at du ikke er den første, min lille pige, som har sat sig i hovedet, at det virkelig er sket."

"Men det var virkelig ingen drøm," udbrød Ailsie heftigt og begyndte at græde for alvor.

Lige i det samme kom mr. og mrs. Chadwick ned, meget alvorlige og åbenbart i dårligt humør, og under hele

morgenmåltidet var de stille og ordknappe. Så snart som der var taget af bordet og børnene var bragt ovenpå, begyndte mr. Chadwick på en underlig forlegen måde at udspørge sin søstersøn, om han var vis på, at hans tjenestefolk var tro, for hans kone havde til morgen savnet en meget værdifuld broche, som hun havde haft dagen i forvejen; hun kunne godt huske, hun havde taget den af, da de kom hjem fra Buckingham Palace. Mr. Openshaws ansigt formørkedes og fik det samme hårde udtryk, som det havde haft, før han lærte sin hustru og hendes barn at kende. Han trak heftigt i klokkestrengen endnu før mr. Chadwick havde talt ud. Stuepigen kom ind.

"Mary, har der været nogen i aftes, mens vi var ude?"

"Ja, sir, her var en mand, som ville tale med Norah."

"En mand – for at tale ved Norah? Hvem var det, og hvor længe blev han her?"

"Det kan jeg ikke sige bestemt, sir. Da han kom, var klokken vist omtrent 9. Jeg gik op og sagde det til Norah i barnekammeret, og så kom hun ned og talte med ham; men hun lukkede ham selv ud. Hun må vide, hvem han var og hvor længe han var her."

Hun blev stående et øjeblik, om der muligvis skulle blive gjort hende flere spørgsmål, men det blev der ikke, og så gik hun.

Et øjeblik efter ville mr. Openshaw gå ud af værelset, men hans hustru lagde sin hånd på hans arm og sagde med sin rolige, dæmpede stemme:

"Tal ikke til hende, så børnene hører på det. Lad hellere mig gå op og udspørge hende."

"Nej, jeg må selv tale med hende. De må vide," sagde han, henvendt til sin onkel og tante, "Alice har et gammelt tyende, der er så tro som guld, i det mindste hvad hengivenheden angår, men som just ikke altid taler sandhed, som hendes frue selv må indrømme. Nu er det min mening, at denne vor Norah er blevet bedåret af en eller anden døgenigt, for hun er i den alder, da man siger, fruentimmerne beder om en mand i den form: "Herre, giv mig en mand, lige meget hvem," og har ført ham ind her i huset, og så er fyren stukket af med brochen og måske mange andre ting, og det kommer alt sammen af, at Norah er blød om hjertet og ikke tager det så nøje med en lille løgn, – det er det hele."

Det var morsomt at høre, hvilken tone han talte i, hans blik og hans hele ansigt forandrede sig, når han talte til sin kone, men trods alt det var og blev han den bestemte mand. Hun kendte ham for godt til at modsige ham, hun gik derfor oven på og sagde til Norah, at hendes herre ønskede at tale med hende, og at hun nok skulle passe på børnene så længe.

Norah rejste sig og gik uden at sige et ord. Hendes tanker var følgende:

"Om de så river mig i tusinde stykker, skal de ikke få noget at vide af mig. Han kan komme – og så Gud nåde os alle – for så er nogle af os dødsens. Men det må han selv om jeg siger ikke noget."

Man kan derfor nok forestille sig, hvor bestemt hun så ud, da hun kom ned til sin herre i spisestuen. Mr. og mrs. Chadwick havde lagt hele sagen i deres nevøs hånd, siden de så han tog sig af den med sådan en iver.

"Norah, hvem var den mand, som var her i huset i aftes?"

"En mand, sir!?" udbrød hun tilsyneladende højst overrasket, men det var kun for at vinde tid.

"Ja, den mand, som Mary lukkede ind, som hun gik op i barnekammeret og sagde ville tale med Dem, som De kom ned og talte med, den samme fyr naturligvis, som De tog op i barnekammeret, for rigtig at tale uforstyrret med ham, den mand, som Ailsie så og senere drømte om; hun troede hun havde set ham falde på knæ ved hendes seng, stakkels tøs, og bede sine bønner, skønt jeg tør bande på, der var ingenting, der var fjernere fra hans tanker, ja, den mand, som stjal mrs. Chadwicks broche til en værdi af 10 pund. Nå, Norah, nægt det nu ikke. Jeg er lige så sikker som at mit navn er Thomas Openshaw på, at De ikke kender det mindste til dette tyveri, men jeg tror, at De er blevet ført bag lyset, det er sagen. En eller anden døgenigt har gjort kur til Dem, og De har naturligvis gjort ligesom alle andre fruentimmer og lukket Deres hjerte op for ham, og så kom han i aftes for at besøge Dem, og De førte ham op i barnekammeret, og så benyttede han sig af lejligheden og stak noget til sig, da De fulgte ham ned. Nå, tilstå det så kun, Norah, det er jo ingen ulykke for Dem, blot De ikke mere vil være så tåbelig. Sig os," vedblev han, "hvad kaldte han sig, Norah? Jeg kan nok begribe, det ikke var hans rigtige navn, men det vil dog altid være en rettesnor for politiet."

Norah samlede sig sammen. "De kan gøre mig så mange spørgsmål, De vil, mr. Openshaw, og drille mig, fordi jeg er ugift og for min lettroenhed og for hvad De vil. Men De får intet svar af mig. Hvad brochen angår og historien om tyveri og røveri, så vil jeg sige Dem, herre, at hvis der virkelig har været en af mine bekendte og besøgt mig – hvad jeg imidlertid nægter

og som De først må bevise –, så kunne det lige så lidt falde ham ind at begå sådan noget som De selv, mr. Openshaw – ja, så meget mere som jeg ikke er så ganske vis på, at De er kommet rigtigt til alt, hvad De har, eller at det vil vedblive at være Deres længe, når enhver mand skal have, hvad hans er." Hun mente naturligvis hans hustru, men han troede, hun sigtede til hans penge og løsøre.

"Hør nu, min gode Norah," sagde han, "jeg vil bare sige Dem, at jeg aldrig har stolet rigtigt på Dem, men min kone holder af Dem, og jeg har også altid troet, der var nogle gode sider ved Dem. Men hvis De begynder at blive uforskammet, så pudser jeg politiet på Dem, det vil jeg sige Dem, og så skal det nok få sandheden ud af Dem, hvis De ikke vil sige mig den her i al ro og høflighed. Så det fornuftigste, De kan gøre, er ganske roligt at sige mig, hvad det var for en fyr. Hør nu engang. Der kommer en mand ind i mit hus og spørger efter Dem, De tager ham med op ovenpå, en værdifuld broche savnes næste dag. Vi ved, at De og Mary og kokkepigen er ærlige, men De nægter at sige os, hvem den mand var. Ja, De er allerede kommet med én usandhed om ham, idet De har sagt, at her ingen har været i aftes. Nu vil jeg bare spørge Dem, hvad tror De, en politibetjent eller en dommer vil sige til det? De kan tro, de skulle snart få Dem til at rykke ud med sandheden, min gode Norah."

"Der eksisterer ikke det menneske, som skal få noget ud af mig," sagde Norah, "medmindre jeg beslutter mig til at tale af mig selv."

"Nå, det kunne jeg nok have lyst til at se," sagde mr. Openshaw heftigt. Han blev irriteret ved hendes trods. Men han bekæmpede sig og tænkte sig om, før han talte igen:

"Norah, for Deres frues skyld vil jeg ikke gå til yderligheder. Vær nu en fornuftig pige, hvis De kan være det. Når det kommer til stykket, er det hele jo ikke så farligt. Jeg spørger Dem altså endnu engang – som ven: Hvem var den mand, som De lukkede herind i aftes?"

Intet svar. Han gentog spørgsmålet i en utålmodig tone. Stadig intet svar. Norahs mund var fast bestemt på ikke at tale.

"Ja, så er der kun én ting at gøre, og det er at sende bud efter politiet."

"Nej, det gør De ikke," udbrød Norah og trådte et skridt frem, "det må De ikke. Ingen politibetjent skal røre ved mig. Jeg kender ikke noget til den broche. Men det ved jeg, at lige siden jeg var 24 år gammel, har jeg haft mere tanke for Deres kone, end for mig selv; lige siden jeg så hende som en stakkels moderløs pige blive tilsidesat i hendes onkels hus har jeg tænkt mere på at leve for hende end for mig selv. Jeg har arbejdet og taget mig mere af hende og hendes barn end nogen anden nogensinde har taget sig af mig. Jeg vil ikke bebrejde Dem noget, sir, men jeg vil kun sige så meget, at det er et utaknemmeligt arbejde at ofre sit eget liv for nogen anden, for til sidst vender de dog ryggen til én og lader én sejle sin egen sø. Hvorfor kommer min frue ikke selv og udtaler den mistanke imod mig, som De gør? Måske hun er gået efter politiet. Men jeg vil ikke blive her et minut længere for enten at vente på politiet, dommeren eller mit herskab. Ulykken forfølger Dem. Jeg tror, der hviler en forbandelse over Dem, og derfor forlader jeg dette hus endnu den dag i dag. Ja, jeg forlader også stakkels lille Ailsie, ja, det gør jeg, for der hviler en forbandelse over Dem."

Mr. Openshaw blev i højeste grad forbavset over denne tale, af hvilken det meste var ham fuldstændig ubegribeligt, som man nok kan forstå. Før han kunne tage nogen beslutning om, hvad han skulle sige eller gøre, var Norah ude af værelset. Det havde vist ikke nogensinde for alvor været hans mening at sende bud efter politiet, for han havde ikke et øjeblik tvivlet om hendes fuldstændige hæderlighed; men det havde kun været hans hensigt ved denne trussel at få hende til at sige, hvem manden var, og denne trussel havde nu vist sig at være forgæves. Men han var naturligvis blevet temmelig meget opbragt. Han gik derfor ind til sin onkel og tante i en forvirret og ærgerlig stemning og fortalte dem, at det havde været ham umuligt at få noget ud af fruentimmeret. At det var sikkert nok, at der havde været en mand aftenen i forvejen, men at hun havde nægtet at sige, hvem det var. I samme øjeblik kom hans kone ind i værelset i en meget ophidset sindsstemning og spurgte, hvad han havde sagt til Norah, for hun havde taget sit tøj på i stor hast og havde forladt huset.

"Det ser noget mistænkeligt ud," sagde mr. Chadwick. "Sådan plejer én, der har en ren samvittighed, ikke at opføre sig."

Mr. Openshaw sagde ikke noget, for han var i en aldeles forvirret sindsstemning. Men mrs. Openshaw vendte sig om imod mr. Chadwick og udbrød med en pludselig heftighed, som man aldrig havde bemærket hos hende før:

"De kender ikke Norah, onkel! Hun er gået sin vej, fordi hun føler sig dybt krænket. O, gid jeg blot var kommet til at tale med hende, hun ville have sagt mig alt." Og Alice vred sine hænder.

"Jeg må tilstå," sagde mr. Chadwick i en dæmpet tone til sin nevø, "jeg forstår dig ikke. Du har altid før været rask til at

snakke og slå – og som oftest til at slå først, og nu, da der er al mulig grund til mistanke, gør du ingenting. Din kone er en meget rar kone, det indrømmer jeg, men hun kan jo også tage fejl, ligesom alle andre, og hvis du ikke vil sende bud efter politiet, så gør jeg det."

"Meget vel!" svarede mr. Openshaw alvorligt. "Jeg kan ikke redde Norah. Hun vil ikke frelse sig selv, som jeg er overbevist om, at hun kan. Men jeg vasker mine hænder. Jeg er overbevist om, hun selv er hæderlig, og hun har tjent min kone så længe og så tro, at jeg nødigt ville have, hun skulle komme i ulykke."

"Nå, men så vil hun blive nødt til at klare for sig, og det vil jo i ethvert tilfælde være godt."

"Ja, det er sandt nok! Men jeg er inderligt ked af helt den historie. Kom, Alice, lad os gå op til børnene, de må være ængstelige over at være så ene. Jeg vil blot sige Dem, onkel," tilføjede han pludselig i en skarp tone, efter at hans blik var faldet på Alices grædende og ængstelige ansigt, henvendt til mr. Chadwick, "jeg vil slet ikke vide noget af, at der sendes bud efter politiet. Jeg skal forære tante en broche, der er ti gange så smuk, hun skal få den endnu i dag, men jeg vil ikke have Norah mistænkt og min mutter bedrøvet. Nu ved De det!"

Han og hans kone forlod med disse ord værelset. Mr. Chadwick ventede til de var gået og sagde så til sin kone:

"Ja, Tom kan nu sige, hvad han vil, men nu går jeg ganske roligt efter en betjent, min tøs. Du behøver ikke at vide noget om det."

Han gik hen på den nærmeste politistation og meldte tyveriet og følte sig meget tilfreds med det indtryk, som hans melding om Norah gjorde. Politiet var aldeles af samme mening som

han, og der blev øjeblikkelig gjort anstalter for at finde ud af, hvor hun var. Hun var, efter al rimelighed, mente de, gået lige hen til den mand, som efter alle kendetegn at dømme var hendes elsker. Da mr. Chadwick spurgte dem, hvorledes de ville finde hende, smilede de, rystede på hovedet og talte om hemmelighedsfulde, men ufejlbarlige midler og udveje. Han vendte derfor tilbage til sin søstersøns hus med en meget tilfredsstillende mening om sin egen klogskab. Men han blev modtaget af sin kone med et meget angerfuldt ansigt.

"Å, fatter, jeg har fundet min broche. Den hang fast med stilken i nederdelen på min brune silkekjole, som jeg havde på i går. Jeg tog den af i sådan et hastværk, så må brochen være faldet ned og have hængt i, og så hang jeg kjolen ind i skabet. Og lige nu, da jeg så efter noget i skabet, så finder jeg brochen. Det gør mig meget ondt, men jeg kunne jo ikke tænke mig andet, end at den var borte."

Hendes mand mumlede noget om: "Gid Fanden havde dig og din broche – bare jeg aldrig havde givet dig den," greb sin hat og skyndte sig igen hen til politistationen; han håbede endnu at komme tidsnok til at stoppe politiet i at søge efter Norah, men der var allerede sendt en betjent ud efter hende.

Og hvor var Norah? Halvt vanvittig af spændingen med at bære på den frygtelige hemmelighed havde hun næsten ikke sovet hele natten for at tænke på, hvad hun skulle gøre. Til denne hendes frygtelige tvivlstilstand kom Ailsies spørgsmål, som viste, at hun havde set "manden," som det intet anende barn kaldte sin fader. Og endelig kom mistroen om hendes ærlighed. Hun var nær ved at gå fra forstanden, da hun stormede op ad trappen og tog sin hat og sit sjal på, men lod

alting, endog sin pung, blive tilbage. I dette hus ville hun ikke blive et minut længere. Det var alt, hvad hun vidste eller kunne tænke klart over. Hun ville ikke engang se ind til børnene af frygt for, at dette syn skulle gøre hende svag. Hun frygtede frem for alt, at mr. Frank skulle komme igen og fordre sin hustru tilbage. Hun kunne ikke tænke sig, hvad lægemiddel der var for en så forfærdelig sorg, og derfor havde hun ikke blevet og været vidne til det. Ja, ønsket om at flygte for den kommende ulykke var en stærkere bevæggrund for hendes flugt end bekymringen over den mistanke, der var vakt imod hende, endskønt dette havde givet det sidste stød til den beslutning, hun tog. Hun fo'r afsted næsten i løb, hulkende, mens hun ilede bort, som hun ikke havde vovet at gøre i den forløbne nat, af frygt for at vække forundring hos dem, der muligvis måtte høre hende. Pludselig standsede hun. Det faldt hende ind, at hun ville forlade London og begive sig til sin fødeby Liverpool. Hun følte i lommen efter sine penge, idet hun tog retningen mod Euston Square-banegården i denne hensigt. Men hun havde glemt dem hjemme. Med sit stakkels hoved værkende og øjnene opsvulmede af gråd måtte hun stå stille og tænke så godt hun kunne, hvorhen hun nu skulle vende sine trin. Pludselig slog den tanke ned i hende, at hun ville gå og se at finde mr. Frank. Hun havde næsten været uvenlig imod ham den foregående aften, endskønt hendes hjerte havde blødt for ham lige siden den tid. Hun huskede nu, at da hun spurgte om hans adresse, idet hun næsten stødte ham ud af døren, at han havde svaret hende navnet på et hotel i en gade ikke langt fra Euston Square-banegården. Derhen styrede hun nu altså sine skridt, hvorfor vidste hun næppe selv, uden måske for at lette sin samvittighed

ved at sige ham, hvor megen medlidenhed hun følte for ham. I den tilstand, hun var i, følte hun sig overhovedet uskikket til at råde eller hjælpe eller gøre noget andet end føle medlidenhed og græde. Folkene i gæstgivergården sagde, at der ganske rigtigt havde været en person som den hun betegnede, han var kommet dagen i forvejen, var gået ud straks efter, havde ladet sit tøj blive tilbage, men var ikke senere kommet igen. Norah bad om tilladelse til at måtte sidde ned og vente på hans tilbagekomst. Værtinden, som følte sig fuldstændig sikker ved at have tøjet mod ethvert muligt tab, viste hende ind i værelset og lukkede ganske roligt døren af udvendig. Norah var aldeles udmattet og faldt i søvn, – en urolig, vild slummer, som varede i flere timer.

Betjenten havde imidlertid indhentet hende, lige som hun gik ind i gæstgivergården. Han fulgte hende derind og bad værtinden om at holde hende der en time eller to, uden at give anden grund til sit forlangende end at sige, hvem han var, hvorfor værtinden ønskede sig selv til lykke med den gode idé, hun havde haft, at lukke hende inde, og derpå vendte betjenten tilbage og aflagde rapport. Han kunne have anholdt hende med det samme, men hans plan gik ud på om muligt at have opsporet den mand, som antoges at have begået tyveriet. Men så fik han på stationen at vide, at brochen var fundet, og så brød han sig ikke om at vende tilbage.

Norah blev ved at sove til det begyndte at blive mørkt, skønt det var en sommeraften. Så fo'r hun op. Der var nogen ved døren. Det måtte være mr. Frank; hun strøg hurtigt sit grå hår tilbage, som var faldet ned i øjnene på hende, og stod og

ventede ham. Men i stedet for ham kom mr. Openshaw og en politibetjent ind.

"Der er Norah Kennedy," sagde mr. Openshaw.

"O, sir," udbrød Norah, "jeg har ikke set den broche, – jeg forsikrer Dem, jeg har ikke. O sir, jeg kan ikke holde ud, at De tror så slet om mig," og svag og udmattet som hun var, sank hun om på jorden. Til hendes forbavselse løftede mr. Openshaw hende venligt op. Ja, selv betjenten hjalp venligt med til at lægge hende på en sofa og gik efter mr. Openshaws opfordring ind efter noget smørrebrød og vin, for det stakkels fruentimmer lå der næsten som hun var død af mangel og udmattelse.

"Norah," sagde mr. Openshaw med sin venligste stemme, "brochen er fundet. Den hang løst i mrs. Chadwicks kjole. Jeg beder Dem om forladelse. Jeg beder Dem af mit ganske hjerte om forladelse for at have voldt Dem al den uro. Min kone er aldeles fortvivlet over det. Spis, Norah – eller vent, drik hellere først dette glas vin," afbrød han sig selv, idet han løftede hendes hoved op og gav hende lidt vin at drikke.

Mens hun drak kom hun til at tænke på, hvor hun var. Og hvem hun ventede på. Hun skød pludselig mr. Openshaw til side og udbrød:

"O sir, De må gå! De må ikke opholde Dem her et minut længere. Hvis han kommer igen, slår han Dem ihjel."

"O, Norah, jeg ved ikke, hvem denne 'han' er. Men der er én, som er gået bort, og som aldrig mere vil komme igen, én, som kendte Dem, og som jeg er bange for, De holdt af."

"Jeg forstår ikke, hvad De mener, sir," sagde Norah. Hendes herres venlige og bedrøvede væsen forvirrede hende endnu

mere end hans ord. Betjenten havde efter mr. Openshaws ønske forladt værelset, og de var nu alene.

"Jo, De ved godt, hvad jeg mener, når jeg siger, at én er gået bort, som aldrig mere vil vende tilbage. Jeg mener, at han er død."

"Hvem?" spurgte Norah rystende over hele kroppen.

"Der er blevet fundet en stakkels ulykkelig mand i morges druknet i Themsen."

"Har han druknet sig?" spurgte Norah i en højtidelig tone.

"Ja, det ved kun Gud alene," svarede mr. Openshaw i samme tone. "Deres navn og vor adresse blev fundet i hans lomme; det og denne pung var de eneste ting, som blev fundet hos ham. Det gør mig ondt at måtte sige det, stakkels Norah, men De bliver nødt til at følge med for at godtgøre hans identitet."

"Hvad skal jeg?" spurgte Norah.

"Sige hvem han er. Det gøres altid, for at man muligvis kan opdage, om der foreligger et selvmord eller ej. Jeg tvivler ikke om, at det er den mand, som kom for at tale med Dem i aftes. Ja, det er meget sørgeligt, jeg ved det nok." Han gjorde et ophold mellem hver sætning for at bringe hende tilbage til fornuft; han troede nemlig, hun var fra sine sanser, så vild og forvirret så hun ud.

"Mr. Openshaw," sagde hun endelig, "jeg har en skrækkelig hemmelighed at åbenbare Dem – men De må ikke sige den til nogen levende sjæl – De og jeg må skjule den for bestandig. Jeg troede, jeg kunne skjule den alene, men nu ser jeg, at det er umuligt. Den stakkels mand – ja, det druknede, døde, ulykkelige væsen er – mr. Frank, min frues første mand."

Mr. Openshaw sank ned på en stol, som om han var ramt af et skud. Han sagde ikke et ord, men efter et ophold gav han Norah tegn til at fortsætte.

"Han kom til mig i aftes," vedblev Norah, "da – Gud være lovet – De alle sammen var i Richmond. Han spurgte mig, om hans hustru var levende eller død. Jeg var et dyr, jeg tænkte mere på, at De alle sammen kunne komme hjem, end på hans grusomme sorg. Jeg svarede i en skarp tone, at hun havde giftet sig igen og var tilfreds og lykkelig – ja, jeg jagede ham ud af huset – og nu ligger han død og kold!"

"Gud tilgive mig!" udbrød mr. Openshaw.

"Ja, Gud tilgive os alle!" udbrød Norah. "Den stakkels ulykkelige mand trænger måske mindre til tilgivelse end nogen af os. Han har været blandt de vilde – har lidt skibbrud – og jeg ved ikke hvad – og han har skrevet – men de breve har min stakkels frue aldrig fået."

"Han så sit barn?!"

"Ja – han så hende. Jeg tog ham op til hende, for at give hans tanker en anden retning, for jeg troede, han skulle have mistet forstanden. Jeg kom her for at tale med ham, som jeg halvt om halvt lovede. Jeg fattede allerede mistanke, da jeg hørte, han ikke var kommet igen. O, sir, det må være ham!"

Mr. Openshaw ringede. Norah var alt for betaget til at undre sig over, hvad han gjorde. Han forlangte skrivematerialier, skrev et brev og så sagde han til Norah:

"Jeg skriver til Alice for at meddele hende, at jeg er nødt til at blive borte et par dage, at jeg har fundet Dem, at De har det godt og sender hende den bedste hilsen og vil komme hjem i morgen. Men De må gå med mig hen på politistationen og

identificere liget. Jeg skal betale, hvad det skal være for at få dem til at lade være at sætte navnene og enkelthederne i bladene."

"Men hvor vil De gå hen, sir?"

Han svarede ikke straks, men efter et ophold sagde han:

"Norah, jeg må gå med Dem og se den mands ansigt, som jeg har krænket så hårdt – meget imod min vilje, det er sandt. Men jeg har dog en følelse, som om jeg havde dræbt ham. Jeg vil stede ham til jorden, som om han var min egen broder – o, hvor han må have hadet mig. Jeg vil ikke gå hjem til min hustru, før alt, hvad jeg kan gøre for ham, er gjort. Og så vil jeg gå med denne skrækkelige hemmelighed skjult dybt i mit sind, og jeg vil aldrig tale om det mere, når disse dage er forbi. Det ved jeg, De heller ikke vil gøre."

De trykkede hinandens hænder, og siden berørte de aldrig denne sag mere.

Norah vendte hjem til Alice den næste dag. Der blev ikke sagt et ord til hende om hendes pludselige bortgang dagen i forvejen. Alice var af sin mand i hans brev til hende blevet bedt om ikke at hentyde til det formodede tyveri af brochen, og derfor var hun, tro og lydig som hun var mod dem, hun elskede, både af natur og vane, fuldstændig tavs om dette emne, og behandlede kun Norah med endnu større kærlighed og respekt end før, som for at gøre den uretfærdige mistanke god igen.

Og Alice spurgte heller ikke, hvorfor mr. Openshaw havde været borte fra sit hjem, skønt hans onkel og tante var på besøg hos ham. Det var nok, at han havde sagt hende, at det var nødvendigt. Da han kom tilbage, var han alvorlig og rolig, og fra den tid af var han besynderlig forandret. Han var blevet

mere tankefuld og måske mindre virksom, fuldstændig lige så bestemt i sin optræden som før, men der var nye og andre bevæggrunde for hans opførsel. Overfor Alice kunne han næppe være venligere og kærligere end han altid havde været, men nu var det, ligesom han betragtede hende som noget helligt, én, der såvel skulle omgås med ærefrygt som med kærlighed. Han kastede sig ind i forretninger og erhvervede sig en stor formue, hvoraf han satte den ene halvdel fast for hende.

Mange år efter disse begivenheder – få måneder efter at hendes moder var død, kørte Ailsie og hendes "fader", som hun altid kaldte mr. Openshaw, ud til en kirkegård et lille stykke vej uden for byen, og der blev hun af sin pige båret hen til en bænk ved en gravhøj med en sten, hvorpå der stod F. W. og en dato – det var alt. Og siddende ved hendes side – pigen var blevet sendt tilbage til vognen – fortalte mr. Openshaw hende den døde mands historie og den ulykkelige mands skæbne, den fader, som hun aldrig havde set, – og hun så ham udgyde de eneste tårer, hun nogensinde havde set ham fælde.

"Det var en højst interessant historie helt igennem," sagde jeg, idet Jarber triumferende rullede det hæfte sammen, der indeholdt denne første afdeling af hans opdagelser, "en historie, som går til hjertet." Men jeg standsede og så på Trottle.

Trottle begyndte straks at nedlægge protest ved at hofte.

"Nå," sagde jeg og begyndte at tabe tålmodigheden, "ser du ikke, at jeg vil have, du skal tale og ikke sidde der og hoste?"

"Som De vil, missis," sagde Trottle i en tilstand af ærbødig stædighed, som kunne have bragt en helgens tålmodighed til at

briste. "De mener formodentlig med hensyn til denne her historie?"

"Ja, ja," sagde Jarber, "lod os endelig høre, hvad denne gode mand har at sige."

"Nu vel, sir," svarede Trottle, "så ville jeg blot vide, hvorfor huset ovre på den anden side af gaden ikke kan lejes ud, og jeg kan ikke se, hvorledes Deres historie besvarer det spørgsmål. Det er alt, hvad jeg har at sige, sir."

Jeg ville gerne have modsagt min stædige tjener i det øjeblik. Men hvor udmærket historien end havde været i og for sig selv, så følte jeg dog, at Trottle havde truffet sømmet på hovedet, i det mindste for så vidt som Jarbers særlige formål med at læse den angik.

"Og det er alt, hvad De har at sige?" gentog Jarber. "Jeg kommer ind i dette værelse og siger, at jeg har en række oplysninger at give, og så kommer De straks til den slutning, at den første af disse historier skal have udtømt alle mine kilder. Har jeg Deres tilladelse, kære missis, til at overbevise denne stædige person ved at læse nr. 2?"

"Undskyld, missis, men jeg er ikke færdig med mit arbejde," sagde Trottle og gik hen imod døren, da jeg gav Jarber tilladelse til at læse videre.

"Bliv, hvor du er," sagde jeg i min mest kommanderende tone "og giv mr. Jarber smukt lejlighed til at gendrive din beskyldning, nu du engang har fremsat den."

Trottle satte sig ned med et blik som en martyr og Jarber begyndte atter at læse, med sin ryg vendt mod sin fjende, endnu mere bestemt end før.

Ud i samfundslivet

Af Charles Dickens.

Under en af dets omvekslinger faldt huset i hænderne på en mand, der viste seværdigheder frem. Han fandtes indført i sognebøgerne som dets beboer; han havde lejet huset og man behøvede derfor ikke at lede længe, før man fik hans navn at vide. Men selv personlig var han ikke så let at finde, for han havde altid ført et meget omflakkende liv, så at bosiddende folk havde tabt ham af syne, og folk, som roste sig af at være adstadige og respektable ville nødigt indrømme, at de nogensinde havde kendt ham. Endelig fandtes på det flade, sumpede land nær ved flodbredden tæt ved Deptford og de nærliggende lysthaver en gammel gråsprængt fyr i bomuldsfløjl, så vejrslagen og vejrbidt i ansigtet, at han så ud som om han havde været tatoveret; han stod og røg sin pibe i døren til et sort træhus på hjul. Træhuset var, som sædvanligt, lagt op for vinteren tæt ved mundingen af en mudret bæk, og alting omkring det, den tågede flod, den dampende mose og de fugtige haver rundt omkring, røg i kompagni med den gråsprængte mand. Og midt i dette rygeselskab stod skorstensrøret, der stak op af træhuset, ikke tilbage, men røg sin pibe sammen med de andre i godt kompagniskab. Da han blev spurgt, om det var ham, der engang havde lejet huset derovre, så Gråt Bomuldsfløjl forbavset ud og sagde Ja. Så var hans navn altså Magsman? Jo, det var det – Toby Magsman – det vil sige, han var ærligt og redeligt døbt Robert – men i faget var han altid blevet kaldt Toby, lige fra han var barn. Der var da

ikke noget at sige Toby Magsman på, skulle han tro? Hvis der var noget mistænkeligt – så sig bare til.

Nej, det var slet ikke noget mistænkeligt, han kunne være ganske rolig; men man ville gerne stille ham nogle spørgsmål om det omtalte hus – om han havde noget imod at sige, hvorfor han flyttede fra det?

Nej, slet ikke, hvorfor skulle han det, – det var i anledning af en dværg.

"I anledning af en dværg?"

Mr. Magsman gentog bestemt og udtryksfuldt:

"Ja vel, i anledning af en dværg."

"Ville det stemme med mr. Magsmans tilbøjelighed og velvilje at gøre os den tjeneste at give nogle nærmere oplysninger?"

Mr. Magsman var da så venlig at give følgende nærmere oplysninger:

"Det var længe, længe siden, – til at begynde med længe før der blev gjort ende på lotterierne og en del andre ting. Mr. Magsman så sig om efter et godt lokale, og så ser han det hus og han siger til sig selv: 'Dig til jeg have, hvis du kan fås. Hvis penge kan gøre det, vil jeg have dig.'

Naboer og genboer gjorde nok en hel del vrøvl og fremkom med klager i den anledning, men mr. Magsman gad nok vide, hvad de da ville have haft. For det var jo så nydeligt alt sammen. Der var nu først det lærredsskilt, som fremstillede et maleri af kæmpen i spansk ridderdragt og med pibekrave, som var halvt så højt som hele huset, og som blev halet op med en line gennem en talje oppe ved taget, så at hans hoved nåede lige op til anden sals vinduer. Så var der det lærredsskilt, som fremstillede billedet af den hvidfødte dame, som foreviste sit

hvide hår til hæren og flåden i reglementeret uniform. Så var der det skilt, der fremstillede et billede af den vilde indianer, i færd med at skalpere et medlem af en eller anden fremmed nation. Så var der det lærred med maleriet af en britisk planters barn, som bliver overfaldet af to boa-constrictorer, – ikke for det, vi har aldrig haft noget barn og ingen boa-constrictorer heller. Sådan var der også billedet med det vilde æsel fra prærierne, skønt vi aldrig havde haft noget vildt æsel, og heller ikke ville have haft det, selv om vi også kunne have fået det til givendes. Endelig var der også skiltet med et billede af dværgen, og det lignede ham også – forholdsvis – sammen med George IV med et udtryk af en sådan grad af forbavselse ved at se ham, som Hans Majestæt med den yderste grad af høflighed og stolthed kunne udtrykke. Foruden at huset var så behængt med skilte, at der ikke var spor af dagslys fra den side. Et skil med "Magsmans Museum", femten fod langt og to fod højt, gik hen over gadedøren og vinduerne i stueetagen. Forstuen var en æresport af grønt bay og grønne grene med papirsblomster. Der stod en lirekasse, som der blev spillet på, når der kom folk. Og respektabelt var det – jo, det skulle jeg mene – hvis en entré på kun tre pence ikke er det, så gad jeg nok vide, hvad der er det.

Men dværgen var hovednummeret, og han var alene pengene værd. Han gik under navn af major Tpschoffki af den kejserlige bulgarske brigade. Der var ingen, der kunne udtale hans navn, og det var heller ikke meningen, at nogen skulle kunne gøre det. Det højtærede publikum kaldte ham i almindelighed Chopski. I faget kaldte vi ham altid Chops, dels af den grund og dels fordi hans rigtige navn – hvis han overhovedet nogensinde havde haft noget – var Stakes.

Han var en usædvanlig lille mand – det ved Gud han var. Naturligvis ikke så lille, som han blev gjort til, – men hvor forevises der en dværg, som er det? Han var en højst usædvanlig lille mand, men et højst usædvanligt stort hoved; men hvad der var inden i det hoved, fik aldrig nogen at vide uden ham selv, og det er ikke engang vist, at han selv nogensinde har optaget en fortegnelse over indholdet, for det ville vist have været et strengt arbejde selv for ham at gøre.

Han var den skikkeligste lille fyr, der nogensinde har levet. Åndrig, men slet ikke stolt. Når han 'arbejdede' sammen med det 'plettede barn', så skønt han vidste med sig selv, at han var en ægte dværg, og at dette her barns pletter var sat på med kunst, så var han dog, siger jeg, som en moder for det her barn. De har aldrig hørt ham bruge ukvemsord om en kæmpe. Han kunne jo nok sommetider bruge lidt stærke udtryk om den fede dame fra Norfolk, men det var nu en hjerteaffære, og når en mands hjerte er blevet spillet bold med af et fruentimmer, og hun har givet en indianer fortrinnet, så er han ikke herre over sine handlinger.

Han var altid forelsket – naturligvis –, det er jo enhver naturlig menneskelig seværdighed. Og han var altid forelsket i et stort fruentimmer, – jeg har aldrig kendt en dværg, som det kunne falde ind at blive forelsket i et i et lille fruentimmer, og det er netop det, der bidrager til, at de vedbliver at være de seværdigheder, som de er.

En besynderlig idé havde han altid i hovedet, og den må have haft noget at betyde, for ellers havde den ikke været der. Han var altid af den mening, at han var bestemt til engang at blive rig, og derfor ville han aldrig sætte sit navn under noget. Han

havde lært at skrive af den unge mand uden arme, som tjente sit brød med sine tæer (han var en brillant skrivelærer og lærte en mængde af faget at skrive), men Chops ville hellere have sultet ihjel, før han ville sætte sit navn under et stykke papir, og det er så meget grinagtigere, som han ikke ejede noget eller havde den ringeste udsigt til at komme til at eje noget undtagen sit hus og en bøsse. Når jeg siger, han havde et hus, så mener jeg den kasse, der var udstyret og malet udvendig som et rigtigt hus med seks værelser, hvor han plejede at krybe ind i med en diamantring på fingeren – eller da en, som så lige så godt ud som en diamantring – på pegefingeren, og ringe med en lille klokke ud af, hvad det højstærede publikum indbildte sig at være dagligstuevinduet. Og når jeg siger en bøsse, så mener jeg en sparebøsse, som han samlede penge ind i ved slutningen af hver forestilling. De ord, han sagde ved den lejlighed, havde han lært af mig. 'Mine damer og herrer,' sagde han, 'den lille mand vil nu gå tre gange rundt i manegen og så trække sig tilbage bag ved tæppet.' Når han havde noget vigtigt at sige uden for scenen, så plejede han gerne at ende med de ord, og det var i almindelighed det sidste, han sagde til mig om aftenen, før han gik i seng. Han havde, hvad jeg vil kalde et følelsesfuldt sind, – et poetisk sind. Hans idé om, at han engang skulle blive rig, kom aldrig så stærkt over ham, som når han sad på en lirekasse, mens der blev spillet på den. Efter at tonerne var gået igennem ham en lille tid, kunne han give sig til at råbe: 'Toby, nu føler jeg min rigdom kommer – spil væk. Nu tæller jeg mine guineas i tusindvis, Toby, spil væk! Toby, jeg bliver en formuende mand. Jeg føler møntsorterne rasle inden i mig. Toby, jeg svulmer op til at rumme lige så meget som Bank

of England!' Se, sådan indflydelse har musikken på et poetisk sind. Ikke fordi at han brød sig om nogen anden musik end lirekassen – nej, han formelig hadede den. – Han bar ligesom et gammelt nag til det højstærede publikum, hvilket er noget man ofte kan se hos seværdigheder, der tjener deres brød ved det. Hvad der ærgrede ham mest ved hans levevej, var at den holdt ham borte fra samfundslivet. Han sagde altid: 'Toby, det er nu min ærgerrighed at komme ud i samfundslivet. Det forbandede ved min stilling i forhold til publikum er, at det holder mig uden for samfundslivet. Det passer ikke på det dyr af en indianer, han er ikke skabt for samfundslivet. Det passer heller ikke for det plettede barn, det er heller ikke skabt for samfundslivet. Men det er jeg!'

Ingen kunne nogensinde begribe, hvor Chops gjorde af sine penge. Han fik en god gage udbetalt hver lørdag på trommen, foruden at han fik kosten med – og han åd som en tærsker – det gør nu alle dværge. Sparebøssen var også en god indtægt, for den indbragte ham så mange halfpence, at han fik et helt lommetørklæde fuldt af, hvad der kom ind i en uge. Men desuagtet havde han aldrig nogen penge. Og det kunne ikke være den fede dame fra Norfolk, for man kan da nok sige sig selv, at når man ikke kan fordrage en indianer, i den grad at man skærer tænder ad ham lige i ansigtet på ham, ja næppe kan afholde sig fra at skælde ham ud så højt, at det højstærede publikum kan høre det, når han danser sin krigsdans for samme publikum, – så kan man da sige sig selv, at man ikke under sådanne omstændigheder vil undvære selv, for at sådan en indianer kan leve i luksus og overflødighed.

Men højst uventet blev gåden løst en dag, vi spillede ved væddeløbene i Egham. Publikum var sejt til at trække ind, og Chops var ganske træt af at kime med klokken ud af dagligstuevinduet i sit hus, mens han snerrede over skulderen til mig, idet han lå på knæ med benene ud af bagdøren – for han kunne ikke være i huset, uden at ligge på knæ, og der var ikke plads i ejendommen til hans ben – nej, så snerrede han: 'Ja, det er et rask publikum! Hvorfor Fanden kommer de ikke ind?' da en mand i stimlen holder en brevdue i vejret og råber: 'Er der nogen her, som spiller i lotteriet? Det er lige trukket, og den største gevinst er faldet på nummer 3742! 3742!' Jeg var lige ved at ønske den fyr Fanden i vold, fordi han lagde beslag på det højstærede publikums opmærksomhed – for publikum har nu altid så let til hellere at lade sig trække væk af enhver anden ting end det, man står og viser dem –, hvis De ikke tror det, så kan De jo bare kalde dem sammen i hvilkensomhelst hensigt, hvor det så er, og send så to mennesker ind senere og se så, om ikke hele det højstærede viser meget mere interesse for at lægge mærke til de to end til Dem – nej, som jeg siger, jeg var knusende gal for at den mand råbte sådan ud, og De kan tro, det var ikke velsignelser, jeg sendte efter ham, da jeg pludselig ser lille Chops klokke fare ud af vinduet i hovedet på en gammel dame, og han rejser sig op og vælter sit hus og afslører således hele hemmeligheden og griber mig i benene og råber til mig: 'Bær mig ind i vognen, Toby, og slå en spand vand over mig eller jeg er dødsens; nu er jeg blevet en rig mand, Toby!'

12.500 pund havde Chops vundet. Han havde en halv seddel, og den største gevinst var 25.000 pund, og den var faldet på hans nummer. Den første brug, han gjorde af sine penge, var at

tilbyde indianeren at slås med ham – 500 pund på kant, han med en forgiftet stoppenål og indianeren med en kølle. Men da indianeren ikke i øjeblikket havde så mange møntsorter, blev der ikke noget af det.

Efter at han havde været rent fra det i en uges tid – i en sindstilstand, så, hvis vi havde sat ham på lirekassen bare i to minutter tror jeg, han ville have eksploderet, men vi holdt kassen borte fra ham –, kom mr. Chops på benene igen og var meget venlig og gavmild mod alle. Så sendte han bud efter en ung mand, han kendte, som havde et meget gentilt udseende og var spiller af profession i en spillebod – han havde fået en højst respektabel opdragelse, faderen havde indtaget en fremragende stilling i staldfaget, men havde været uheldig i handelsfaget ved engang at male en gammel grå krikke og sælge den for en sort ung hest – og mr. Chops sagde til denne spiller, som sagde at hans navn var Normandy, men det var det ikke:

'Normandy, nu vil jeg ud i samfundslivet! Vil De med?'

Så siger Normandy:

'Forstår jeg Dem ret, mr. Chops, er det Deres mening, at alle udgifterne ved dette her bliver båret af Dem?'

'Naturligvis,' sagde mr. Chops, 'og De skal oven i købet få det som en prins.'

Spilleren løftede mr. Chops op på en stol for at kunne veksle håndtryk med ham, og svarede på vers med øjnene svømmende af tårer:

'Min båd i land er trukken
mit skib på vilden sø.
Jeg forlanger intet mere
end følge dig og dø!'

Nå, så kørte de ud i samfundslivet i en brillant ekvipage med fire grå med silkedækkener. De lejede sig logi i Pall Mall i London og slog svært stort på det.

Som følge af en billet, som blev bragt mig, da jeg var til Bartlemy marked næste års efterår, af en tjener, strålende klædt på i mælkehvidt med broderier, pudsede jeg mig ud og tog ind til Pall Mall på den bestemte aften. Herrerne sad ved deres vin efter middagsbordet, og mr. Chops øjne stod mere stive i hovedet på ham end det egentlig var godt for ham. Der var tre af dem – i selskabet mener jeg –, og den tredje kendte jeg meget godt. Da jeg sidst så ham, havde han en hvid romersk tunika på og en bispehue, dækket med et leopardskind, og spillede falsk klarinet i et musikkorps i et menageri.

Men denne her fyr lod, som han ikke kendte mig, og mr. Chops sagde: 'Gentlemen, en gammel ven fra fordums dage,' og Normandy kiggede på mig igennem sin lorgnet og sagde: 'Magsman, glæder mig at se Dem!' – skønt jeg tør bande på, det gjorde han ikke. For at sidde mere bekvemt ved bordet havde mr. Chops sin stol stående på en trone – omtrent som George IV på lærredsskiltet –, men han forekom mig ikke at ligne nogen konge synderlig i nogen anden henseende, for hans to gentlemen krævede ind og kommanderede ligesom kejsere. De var alle tre klædt efter nyeste mode – det var storartet! – og hvad vinen angik, så svømmede de i alle sorter.

Jeg gik alle sorterne igennem, først hver sort for sig – for at kunne sige, jeg havde gjort det – og så blandede jeg dem alle imellem hinanden – for at kunne sige, jeg havde gjort det –, og så prøvede jeg to ad gangen, sådan half-and-half – og så to andre.

I det hele taget tilbragte jeg en behagelig aften, skønt med en vis tilbøjelighed til at blive skænket, indtil jeg anså det for passende at rejse mig og sige:

'Mr. Chops, selv de bedste venner må skilles. Jeg takker Dem for alle de dejlige udenlandske drikkevarer, De har trakteret mig så flot med. Nu skyller jeg det hele ned med dette glas rødvin, og så fordufter jeg.'

Mr. Chops svarede:

'Hvis De vil hale mig ud af dette her, Magsman, og bære mig ned ad trappen på armen, skal jeg følge Dem ud.' Jeg sagde, at det kunne der slet ikke være tale om, men han ville nu absolut have det, og så løftede jeg ham af hans trone. Han lugtede svært af madeira, og jeg kunne ikke lade være at tænke, mens jeg bar ham ned ad trapperne, at det var ligesom at bære en stor flaske vin med en rigtig grøn prop, som var alt for stor til flasken.

Da jeg satte ham ned på dørmåtten i forstuen, holdt han mig nede hos sig ved at tage et rigtig godt tag i min frakkekrave, og så hviskede han:

'Jeg et ikke lykkelig, Magsman!'

'Ud med hvad der ligger Dem på hjertet, mr. Chops,' sagde jeg.

'De er ikke gode imod mig, de er ikke taknemmelige. De sætter mig op på kamingesimsen, når jeg vil have mere champagne, og de lukker mig inde i buffeten, når jeg ikke vil rykke ud med penge til dem.'

'Skil Dem af med dem, mr. Chops!'

'Jeg kan ikke! Vi er jo gået ud i samfundslivet sammen, og hvad ville de så sige!'

'Så gå ud af samfundslivet igen.'

'Det kan jeg ikke! De ved ikke, hvad De selv siger. Når man engang er kommet ind i samfundslivet, kan man ikke komme ud af det igen.'

'Ja, så undskyld min frihed, mr. Chops,' bemærkede jeg og rystede alvorligt på hovedet; 'men så synes jeg rigtignok, det er skade, De nogensinde er kommet ind i det.'

Mr. Chops rystede sit store hoved i en overraskende grad og dunkede det en halv snes gange med hånden med mere kraft end jeg troede, der var i ham. Og så sagde han:

'De er en prægtig fyr, Magsman; nu går den lille mand tre gange rundt om manegen, og så trækker han sig tilbage bag tæppet.' Det sidste, jeg så af ham ved den lejlighed var, at han i den højeste grad af sanseløshed forsøgte på at krybe op ad trapperne, ét trin ad gangen, på hænder og fødder. De havde været meget for stejle for ham, hvis han havde været ædru, men han ville dog ingen hjælp have.

Det var ikke lang tid efter, at jeg læste i bladene, at mr. Chops var blevet præsenteret ved hoffet. Der stod: 'Man vil erindre' – jeg har lagt mærke til, at der altid står, at man vil erindre det, enten man vil eller ej – 'at mr. Chops er det individ med den dværgagtige skikkelse, hvis held i byen Londons lotteri vakte så megen opmærksomhed, da han vandt den største gevinst.' Ja, sagde jeg til mig selv, sådan er livet. Nu har han endelig gjort alvor af det, vi så tit har skrevet på plakaten. Han har forbavset George IV.

(Og af den grund fik jeg det lærredsskilt malet op, han med en pose penge i hånden, som han overrækker George IV, og en dame med strudsfjer, der ses at blive forelsket i ham, med pungparyk, kårde, knæspænder og det hele.)

Så var det, jeg lejede det hus, De spørger om, skønt vi ikke har den ære at kende hinanden, og der arbejdede jeg med Magsmans Museum i en tolv-tretten måneders tid – sommetider med ét og sommetider med noget andet, og sommetider ikke med noget særligt, men altid med alle lærredsskiltene stukket ud udvendig. En aften, da vi havde givet den sidste forestilling, og det for et meget sløjt publikum, for det regnede skomagerdrenge ned, sad jeg i en af stuerne til gården og røg min pibe sammen med den unge mand med tæerne, som jeg havde engageret for en måned, skønt han ikke trak noget videre undtagen på min pung, da jeg hører en banken på gadedøren. 'Halløj,' siger jeg til den unge mand, 'hvem kan det være?' Han gned sine øjenbryn med sine tæer og siger: 'Det kan jeg ikke tænke mig, mr. Magsman,' – han kunne nu forresten aldrig tænke sig noget og var i det hele taget et meget kedeligt selskab.

Bankningen blev gentaget. Jeg lagde piben fra mig og tog et lys og gik ned og lukkede døren op. Jeg så ud på gaden, men der var ingenting at opdage, så vidt jeg kunne se, indtil jeg vendte mig hurtigt om, fordi det var ligesom der løb et dyr imellem benene på mig ind i gangen, og da jeg skal se, hvad det er, – så var det mr. Chops.

'Magsman,' siger han, 'vil De tage mig på de gamle betingelser, kan De få mig. Sig top, så er det afgjort.'

Jeg var rent fra mig selv af forbavselse, men jeg sagde: 'Top, sir!'

'Og top igen, her er min hånd,' siger han. 'Har De ikke en bid aftensmad i huset?'

Da jeg huskede på alle de mange dejlige udenlandske drikkevarer, han trakterede med i Pall Mall, skammede jeg mig ved at byde ham kold pølse og genever og vand, men han tog imod begge dele og tog oven i købet godt til sig af dem, som han sad der ved bordet på en stol med en skammel ovenpå, akkurat som i de gode gamle dage. Jeg sad og stirrede ganske forundret på ham.

Det var først efter, at han havde ekspederet pølserne – og så noget oksekød – jeg lyver vist ikke, når jeg siger 2¼ pd., at den visdom, som var i den lille mand, begyndte ligesom at svede ud af ham.

'Magsman,' siger han, 'se på mig. De ser for Dem én, som både er kommet ind i samfundslivet og ud af det igen.'

'Å, så De er kommet ud af det, mr. Chops. Hvordan gik det til?'

'Der er udsolgt,' siger han.

De kan ikke gøre Dem noget begreb om den visdom, hans store hoved udtrykte, da han udtalte disse tre ord.

'Min ven, Magsman, jeg skal fortælle Dem en opdagelse, jeg har gjort; den er dyrebar, for den har kostet mig 12.500 pund, og den vil kunne være Dem til stor nytte i livet. Hemmeligheden ved det hele er, at det ikke er så meget, at én går ud i samfundslivet som samfundslivet går ind i ham.'

Da jeg ikke rigtig forstod, hvad han mente, rystede jeg på hovedet, satte en dybsindig mine op og sagde:

'De har ret, mr. Chops.'

'Magsman,' sagde han og kneb mig i mine ben, 'samfundslivet er gået mig lige til den sidste penny af min formue.'

Jeg følte, at jeg blev bleg, og skønt jeg naturligvis var vant til at tale for mig, så kunne jeg dog næppe få frem:

'Hvor er Normandy?'

'Arresteret. Sølvtøjet,' sagde mr. Chops.

'Og den anden?' spurgte jeg, – jeg mente ham med bispehuen.

'Arresteret. Juvelerne,' sagde Chops.

Jeg satte mig ned og så på ham, og han rejste sig og så på mig.

'Magsman,' siger han, og jeg syntes han blev klogere, jo hæsere han blev. 'Samfundet i det hele taget er alle dværge. Ved hoffet i St. James arbejdede de alle i min forretning, – de gik alle tre gange rundt om manegen og andre steder, de fleste af dem ringede med deres små klokker om ting og ideer, som ikke var mere ægte end mit dukkehus, og alle steder gik sparebøssen rundt. Magsman, sparebøssen, det var hovedsagen ved forestillingen.'

Jeg forstod, ser De, at han var blevet bitter over sine ulykker, og det gjorde mig ondt for mr. Chops.

'Og hvad de fede damer angår,' siger han og dunker sit hoved med et forfærdeligt slag mod væggen, 'så er der en bunke af dem i samfundslivet, og de er værre endnu end den rigtige. Hun sårede den gode smag – kun den gode smag –, høstede foragt – og fik nu straf for det – i skikkelse af en indianer.' Her gav han sit hoved nok et forfærdeligt dunk. 'Men de andre, Magsman – de solgte sig ligefrem. Sæt dine penge i kashmir-støvler, køb armbånd, smid dem og en masse smukke vifter og stads omkring i dine værelser, lad det blive bekendt, at du giver alle disse ting bort som vand til alle dem, der vil komme og

beundre dem, og de fede damer vil komme fra alle verdenshjørner og kanter og flokkes om dig, hvad du så end er. De vil bore huller i ens hjerte, til det bliver så gennemhullet som et dørslag, Magsman. Og når man så ikke har mere at give bort, ler de én lige op i ansigtet og lader én ligge for gribbene til at hakke kødet af én lige til benene, som det døde vilde æsel fra prærierne, man fortjener at være.' Her gav han sit hoved det mest forfærdelige dunk af dem alle og faldt ned.

Jeg troede, han var færdig. Hans hoved var så tungt og han dunkede det så hårdt og han faldt så tungt, og der må have været så meget pølse og oksekød i ham, at jeg virkelig troede, han var færdig. Men han kom snart til hægterne igen og satte sig oprejst på gulvet og sagde til mig med så megen klogskab kommende ud af hans øjne som nogensinde:

'Magsman, den eneste virkelige forskel imellem de to slags tilværelser, Deres ulykkelige ven har gennemgået' – her rakte han sin stakkels lille hånd ud og hans tårer faldt ned i hans overskæg, som man måtte lade ham, han havde gjort alt hvad han kunne for at få til at gro, men hvad man ikke kan, det kan man ikke – 'den eneste forskel er denne: før jeg kom ind i samfundslivet, fik jeg betaling for at lade mig se, og da jeg kom ind i samfundslivet, måtte jeg bløde voldsomt for at lade mig se. Jeg foretrækker det første, skønt jeg på en vis måde blev tvunget ind i det. Lad udråberen råbe mig ud som i de gode gamle dage, i morgen den dag.'

Efter den tid arbejdede han i faget igen lige så let som om han var blevet fuldstændig helbredet. Men vi sørgede for at holde lirekassen borte fra ham, og der blev aldrig gjort nogen hentydning til, at han havde været rig, når vi gav forestilling. Og

han blev visere for hver dag, der gik, hans anskuelser om samfundslivet og publikum var glimrende, mageløse, storartede, og hans hoved blev større og større, jo mere hans visdom udvidede det.

Han trivedes godt og tog ikke så lidt ind i et par måneders tid. Så var det en aften efter at vi havde givet den sidste forestilling og døren var lukket, at han udtalte ønsket om at få en lille smule musik.

'Mr. Chops,' sagde jeg – jeg undlod aldrig at kalde ham 'mister' – verden kunne gøre det, men jeg ikke. 'Mr. Chops, er De nu også vis på, at Deres sjæl og legeme er kommet sig sådan, at De kan sidde på lirekassen?'

Hans svar var dette: 'Toby,' sagde han, 'når jeg næste gang træffer hende i faget, så tilgiver jeg både hende og indianeren. Jo, jeg kan tåle at sidde på kassen!'

Det var med frygt og skælven, at jeg begyndte at dreje på kassen, men han sad på den lige så from som et lam. Det vil være min tro lige til min dødsdag, at jeg så hans hoved blive større og større, som han sad på kassen. De kan derfor dømme om, hvor store hans tanker må have været. Han blev siddende, mens jeg spillede alle de stykker, der var i kassen, og så løftede jeg ham ned.

'Toby,' siger han så med et roligt smil, 'nu vil den lille mand gå tre gange rundt om manegen og så trække sig tilbage bag tæppet.'

Da vi kaldte på ham næste morgen, så vi, at han var gået ind i et langt bedre samfundskabsliv end både mit og det i Pall Mall. Jeg gav mr. Chops så pæn en begravelse, som det stod i min magt at gøre det, fulgte selv som hans direktør og lod

lærredsskiltet med George den Fjerde bære foran ligvognen som et banner. Men siden den tid blev huset mig så sørgeligt, at jeg sagde op og gav mig til at rejse med denne her vogn igen."

"Jeg vil ikke triumfere," sagde Jarber, idet han rullede dette sit andet manuskript sammen og så stift på Trottle. "Jeg vil ikke triumfere over denne værdige tjener. Men jeg vil blot spørge ham, om han nu er tilfreds?"

"Ja, hvor kan han være andet?" sagde jeg, idet jeg svarede for Trottle, som sad der så stædig og sagde ikke et ord. "Denne gang, Jarber, har De ikke blot læst en yndig morsom historie for os, men De har også besvaret spørgsmålet om huset. Nu er det jo så let at forstå, at det står tomt endnu. Hvem kunne vel falde på at leje det, efter at det var blevet anvendt til at vise kæmper og dværge og sådan noget frem i?" Jeg så på Trottle, idet jeg sagde de sidste ord, og Jarber vinkede overbærende med hånden i samme retning.

"Nej, lad kun den fortræffelige fyr tale," sagde Jarber. "De var i færd med at bemærke, min gode mand –?"

"Jeg ville kun gerne spørge, sir," sagde Trottle i en gnaven tone, "om De ikke kunne sige mig en dato eller to i forbindelse med den sidste historie?"

"En dato?" gentog Jarber. "Hvad mener De med det?"

"Å, det kunne blot more mig at få at vide, med al ærbødighed," vedblev Trottle stædigt, "om den person, som hed Magsman, var den sidste lejer, som boede i huset. Det er nemlig min mening – hvis det må være mig tilladt at anføre den – at det har han bestemt ikke været."

Med disse ord bukkede Trottle dybt og gik ud af stuen.

Det kan ikke nægtes, at Jarber, da vi blev ene, så meget nedslået ud. Han havde åbenbart glemt at spørge om tidspunktet, hvor hans beretninger foregik. Jeg følte imidlertid, at det var min pligt at hjælpe ham ud af hans forlegenhed ved at give ham en idé. Jeg foreslog derfor, at han skulle komme igen til te næste mandag aften, den 13., og i mellemtiden anstille sådanne efterspørgsler, at de kunne sætte ham i stand til at triumfere over Trottles indvendinger.

Han kyssede galant min hånd, holdt en net lille anerkendende tale og tog afsked. Hele resten af ugen ville jeg ikke opmuntre Trottle ved at opfordre ham til at tale om huset. Jeg formodede, han på egen hånd anstillede undersøgelser, men jeg gjorde ham ingen spørgsmål.

Mandag aften den 13. kom den stakkels kære Jarber igen, punktligt på den aftalte tid. Men han så så skrækkelig medtaget ud, at det var en ynk at se på. Jeg så straks ved første blik, at han ikke havde haft held med sig, at mr. Magsman ikke havde været den sidste, der lejede huset, og at grunden til, at det stod ledigt, endnu stadig var en gåde. Og skønt Jarber erklærede, at han for så vidt ikke var det mindste berørt af sit uheld, men at han var fast bestemt på at gøre flere opdagelser, så talte han dog på en underlig fraværende måde og tog snart efter afsted langt tidligere end han plejede.

Da Trottle kom hjem og jeg beskyldte ham for vist at have haft et af sine gamle anfald af svaghed – De husker nok, for tjenestepigerne, så ikke alene benægtede han det, men forsikrede endog, at han havde været optaget af min tjeneste, og i betragtning heraf bad han nok så kækt om frihed i to dage for at få noget i orden, som han højtideligt erklærede, jeg havde

megen interesse af. Af hensyn til hans lange og tro tjeneste gjorde jeg vold på mig selv og tilstod ham, hvad han bad om. Og han tilbød sig til gengæld at skulle forklare sig til min tilfredshed om en uges tid, nemlig mandag aften den 20.

En dags tid eller to før sendte jeg bud hen til Jarber for at bede ham se indenfor og drikke en kop te. Men hans værtinde sendte en undskyldning, som fik mit hår til at rejse sig af forfærdelse. Hans fødder var i varmt vand, hans hoved i et flonelsskørt, der var en grøn skærm over hans øjne, podagraen var i hans ben og et sennepsplaster på brystet. Han havde også lidt feber og snakkede vildt om Manchester-giftermål, en dværg og Gud ved hvad det var, – alt sammen i et tomt hus, som ikke havde betalt sin vandværksregning.

Og under sådanne sørgelige omstændigheder var jeg nødt til den aften at være alene med Trottle. De forklaringer, han havde lovet mig, begyndte ligesom Jarbers opdagelser med at læse et beskrevet hæfte. Den eneste forskel var, at Trottle anmeldte sit manuskript som en rapport.

Trottles rapport

Af Wilkie Collins.

De besynderlige begivenheder, som fortælles i disse blade ville, i det mindste mange af dem, højst sandsynligt ikke være hændt, hvis ikke en person ved navn Trottle havde begyndt at tænke for sig selv.

Den genstand, angående hvilken den omtalte person for første gang i sit liv havde dristet sig til at fatte en selvstændig mening, var en, som allerede havde opvakt hans højtærede frues interesse i allerhøjeste grad. Eller for at tale lydeligere: Genstanden var ingen anden end hemmeligheden ved det tomme hus.

Da han ikke havde det mindste imod at have det held at opvise over for mr. Jarbers uheld besluttede Trottle en mandag aften sig til at forsøge, hvad han selv kunne gøre for at opklare hemmeligheden med det tomme hus. Idet han derfor omhyggeligt forjog alle tåbelige tanker om tidligere lejere og deres historie og kun havde det ene punkt stadigt for øje, som forekom ham bedst at føre til målet, satte han sig i bevægelse for at nå det ad den kortest mulige vej ved at gå lige over til huset og sætte sig selv i forbindelse med den første person, som åbnede døren for ham.

Det var hen ad mørkningen mandag aften den 13., at Trottle første gang satte foden på husets trappetrin. Da han bankede på døren, kendte han ikke andet til den sag, han var i færd med at undersøge, end at ejeren var en ældre formuende enkemand

og at hans navn var Forley. Det var en ringe begyndelse nok for en mand til at gå ud fra.

Da han havde banket med dørhammeren, var det første, han gjorde, forsigtigt at skæve nedad ud af sin højre øjenkrog for at se om der skulle vise sig noget resultat af hans bankning i køkkenvinduet. Der viste sig straks ansigtet af et fruentimmer, som så kastede et inkvisitorisk blik op på den fremmede på trappestenen, gik fra vinduet i en fart og kom straks efter tilbage med et brev i hånden, som hun holdt op mod det forsvindende dagslys. Efter at have løbet brevet hurtigt igennem forsvandt fruentimmeret igen.

Lidt efter hørte Trottle skrabende og slæbende fodtrin langs hen ad den tomme forstue. Pludselig hørte de op, og lyden af to stemmer – en pibende, overtalende stemme og en grov stemme, der gjorde indvendinger – nåede forvirret hans øren. Lidt efter hørte stemmerne op at tale, en kæde blev løftet af, en slå skudt fra, døren åbnet – og Trottle stod ansigt til ansigt med to personer, et fruentimmer forrest og en mand bag ved hende, lænende sig fladt op imod muren.

"God aften, sir, og velkommen," sagde så fruentimmeret på sådan en pludselig måde og med en så rusten og pibende stemme, at det var ganske besynderligt at høre på. "Fugtigt vejr, – ikke sandt, sir? Værs'god, gå indenfor. De kommer jo fra den gode mr. Forley, – gør De ikke, sir?"

"Gør De ikke, sir?" stemte manden i med en hæs stemme, idet han gjorde sig til en slags groft ekko, og det klukkede i ham, som om han havde sagt en vittighed.

Hvis Trottle nu havde sagt "Nej", ville døren højst sandsynligt være blevet smækket i for næsen af ham; derfor tog han tingen

som den var og løb dristigt al den risiko, der muligt kunne være ved det, ved at svare "Ja".

"Ganske rigtigt, sir," siger så fruentimmeret, "det skrev den rare mr. Forley også i sit brev, at en fortrolig ven af ham ville komme her og repræsentere ham i mørkningen den 13., eller om ikke mandagen den 13., så mandagen den 20. på samme tid. Og nu tommer De der mandagen den 13., gør De ikke, sir. En fortrolig ven af mr. Forley og klædt i sort over det hele – fuldstændig rigtigt, sir. Vær så god at gå ind i spisestuen, – den bliver altid holdt skuret og ren, for når mr. Forley kommer her, – så skal jeg være her med et lys inden et halvt minut. Det bliver så mørkt nu om aftenen, så man næppe ved, hvor mon er, – vel sir? Og hvorledes har den rare mr. Forley det, – hvordan går det med hans helbred? Vi håbe da, han er bedre, – gør vi ikke, Benjamin, hvad? Det gør os så ondt, at vi ikke ser ham som sædvanligt, – gør det ikke, Benjamin? Inden et halvt minut skal jeg være der tilbage med lyset, hvis De vil være så god at vente så længe. Kom med, Benjamin."

"Kom med, Benjamin," gentog ekkoet atter og det klukkede igen i ham, som om han troede, han havde sagt nok en vittighed.

Da han var blevet alene i den tomme spisestue, undrede Trottle sig over, hvad der nu ville ske, idet han hørte de skrabende, slæbende trin gå langsomt ned ad køkkentrappen. Gadedøren var blevet omhyggeligt låset og stænget, efter at han var blevet lukket ind, og der var ikke den mindste udsigt til, at han kunne komme ud, uden at røbe sig ved at gøre støj.

Men da han heldigvis for sig selv ikke var af samme stof som mr. Jarber, så tog han situationen med ro, som han forefandt

den, og benyttede tiden, mens han var alene, til i tanken at beregne, hvad han hidtil havde opdaget. Han havde fundet ud af, for det første, at mr. Forley plejede at aflægge regelmæssige besøg i huset; for det andet, at mr. Forley var blevet forhindret ved sygdom fra selv at komme og se til beboerne, om de passede – hvad det nu var, og derfor havde sendt en ven, som skulle repræsentere ham, og havde skrevet det til dem; for det tredje, at denne ven havde to mandage at vælge imellem på en bestemt tid om aftenen til at udrette sit ærinde, og at Trottle tilfældigvis havde ramt den tid og oven i købet den første mandag til at begynde sine undersøgelser; for det fjerde, at ligheden imellem Trottles dragt som tjener uden liberi – og sendebuddets dragt – hvem han nu kunne være, havde hjulpet med til den vildfarelse, som Trottle nu drog fordel af. For så vidt var alting godt. Men hvori bestod nu sendebuddets ærinde? Og kunne han ikke godt komme, hvad øjeblik det skulle være endnu samme aften?

Idet Trottle var kommet til denne sidste overvejelse i sit sind, hørte han de slæbende fodtrin komme op ad trapperne igen med et lysskær foran. Han ventede på fruentimmerets komme med nogen ængstelse, for tusmørket havde været for dunkelt, da han kom ind i huset, til at han kunne ser hverken mandens eller hendes ansigt klart.

Fruentimmeret kom først, med den mand, hun kaldte Benjamin, lige i hælene på sig, og satte lyset på kamingesimsen. Trottle tager sig den frihed at beskrive hende som en ubehageligt lystig gammel kone, skrækindjagende, tør og mager og skarp over det hele, på øjne, næse og hage, – dæmonisk smilende, munter og rastløs, med en smudsig, falsk pande og en smudsig, sort kappe, korte, travle arme og lange,

krogede fingre, – en unaturligt lystig gammel kone, som gik på en uhyggelig, halvt snigende og halvt springende måde og altid talte med et lumsk smil i sit djævelske gamle ansigt – en af den slags gamle koner – syntes Trottle –, som burde have levet i de mørke gamle tider og være blevet dukket ned i en dam, i stedet for at trives i det nittende århundrede og tage vare på et kristeligt hus.

"De er nok så god at undskylde min søn Benjamin," sagde denne heks uden et kosteskaft og pegede på manden bag ved sig, der stod klinet op imod spisestuens nøgne væg, ligesom han før havde stået klinet op imod den nøgne væg I forstuen, "han har nemlig sådan et slemt indvendigt tilfælde, har min søn, Benjamin, og han vil ikke i seng, men altid gå med mig rundt om i huset, op ad trapper og ned ad trapper og til bedstemoders dør, som der står i visen. Hi, hi hi! Det er hans mave, det er galt med. Det ødelægger hans humør og gør ham så ubehjælpsom, – og en dårlig mave er en slem ting, selv for de bedste af os, – ikke sandt, sir?"

"Ikke sandt, sir," gentog det ubehjælpsomme ekko Benjamin og blinkede i lyset, ligesom en ugle i solskinnet.

Trottle iagttog manden nysgerrigt, mens hans afskyelige gamle moder talte om ham. Han fandt, at "min søn Benjamin" var lille og mager, iført en gammel fedtet overfrakke, som gik lige ned til hans nedtrådte listesko. Hans øjne løb i vand, hans kinder var gulblege og hans læber meget røde. Hans åndedræt var så ualmindelig stærkt, at det lød næsten som om han snorkede. Hans hoved rullede hjælpeløst rundt i den uhyre krave på hans overfrakke, og hans magre, rastløse hænder famlede omkring på væggen på hver side af ham, som om de

søgte efter en indbildt flaske. Med andre ord: den svaghed, "min søn Benjamin" led af, var fuldskab af den dumme, fjollede, idiotiske slags. Skønt Trottle ikke var længe om at drage denne slutning, greb han sig dog i at blive ved at stirre længere end det var nødvendigt på det grimme, drukne fjæs, der blev ved at rulle rundt i den store krave, og han stirrede på det med en nysgerrighed, som han først ikke kunne forklare sig. Var der ikke noget, der var ham bekendt i dette ansigt? Han vendte et øjeblik sine øjne bort fra det og stirrede så på det igen. Efter at have stirret på det anden gang, påtrængte den tanke sig ham, at han ganske bestemt måtte have set et ansigt et eller andet sted for, af hvilket disse idiotiske træk var ligesom en halvt udvisket kopi. "Hvor," tænkte han ved sig selv, "hvor har jeg dog sidst set én, som denne fjollede drukkenbolt minder mig om?"

Det var imidlertid ikke den rette tid nu – mens den lystige gamle kones øje skarpt iagttog ham fra øverst til nederst og den lystige gamle kones tunge sladrede væk – for Trottle til at opsøge sådanne småting, som var blevet forlagt i hans hukommelseskiste. Han gemte derfor denne interessante omstændighed med Benjamins ansigt til en anden mere passende lejlighed for at holde alle sine tanker samlede for at klare sig ud af det nærværende øjeblik.

"De bryder Dem vel ikke om at komme med ned i køkkenet, – vel?" siger så heksen uden kosteskaft i en lige så fortrolig tone som om hun havde været Trottles moder, i stedet for Benjamins, "der er en lille smule ild i kaminen og sumpen i bagkælderen lugter ikke noget videre i dag, og heroppe er der temmelig køligt, navnlig når man ikke har videre kød på kroppen; men De ser ikke ud til at fryse, sir, – gør De vel? Og så

er den lille smule forretning, vi har at afgøre, jo så ubetydelig lille, at det næppe er værd for det øjeblik at gå ned ad trappen. Å Gud, det er jo bare et øjebliks sag, ikke sandt, sir! Give og tage – det er det hele – give og tage – det er alt, ikke sandt, sir?"

Med disse ord fæstede hendes grådige gamle øjne sig begærligt på Trottles brystlomme, og det klukkede i hende ligesom i hendes søn, idet hun strakte en af sine skindmagre hænder ud og bankede spøgefuldt i håndfladen med knoerne af den anden hånd. Benjamin, som så hende gøre det, mandede sig op, det klukkede i ham, og han slog sig ligesom hende i hånden. Derpå kom der pludselig en personlig idé ind i hans omtågede hoved, og han rykkede straks ud med den til gavn og glæde for Trottle.

"Jeg siger bare," sagde Benjamin, idet han atter klistrede sig op ad væggen og rystede med sit ondskabsfulde hoved ad sin lystige gamle moder. "Jeg siger bare: Pas på. Hun vil flå Dem."

Ved hjælp af disse tegn og advarsler havde Trottle ingen vanskelighed ved at forstå, at den forretning, der sigtedes til, var at give og tage penge, og at han ventedes at være den, der gav. Det var på dette stadium af sagen at han først følte sig rigtig utilpas og mere end halvvejs ønskede, at han stod ude på den anden side af gadedøren.

Han sad endnu og pinte sin hjerne for at finde et påskud til at frelse sin lomme, da tavsheden pludselig blev afbrudt ved en lyd i den øverste del af huset.

Den var slet ikke tydelig – det var en rolig, stille, skrabende lyd – så svag, at den næppe kunne have nået selv det mest lydhøre øre undtagen i et tomt hus som dette.

"Hører du, Benjamin," siger så den gamle kone, "han er ved det igen, selv i mørke, ikke? De kunne måske have lyst til at se ham, sir," vedblev hun, idet hun vendte sig om mod Trottle og stak sit grinende ansigt lige tæt ind mod ham. "Sig bare til, om De har lyst til at se ham, før vi afgør vor lille smule forretning – og jeg skal med fornøjelse vise den rare mr. Forleys ven op ad trappen akkurat ligesom han var den rare mr. Forley selv. Mine ben er der ikke noget i vejen med, hvad der så end kan være med Benjamins. Jeg bliver yngre og yngre, stærkere og stærkere og muntrere og muntrere for hver dag, der går – ja, det gør jeg. Så De skal ikke bryde Dem om trapperne for min skyld, sir, hvis De har lyst til at se ham!"

"Ham?" Trottle tænkte i sit stille sind, hvorvidt "ham" skulle betyde en mand, en dreng eller måske et eller andet husdyr af hankønnet. Men hvad det nu end var, så var her en udvej til at få den ubehagelige give- og tage-forretning udsat. Og hvad der var bedre endnu, måske en lejlighed til at opdage en af det tomme hus' hemmeligheder. Trottle begyndte igen at få mod, og han svarede straks "Ja" i al en mands sikre og selvtillidsfulde tone, som er fuldstændig inde i den sag, der tales om.

Benjamins moder tog straks lyset og lyste hurtigt Trottle hen til trappen, og Benjamin prøvede også som sædvanlig på at følge med. Men at komme op ad nogle trappetrin var selv med assistance af trappegelænderet mere end han med sin ejendommelige svaghed syntes at føle sig tilbøjelig til at driste sig til. Han satte sig derfor med en stædig mine ned på det nederste trin med hovedet op mod muren og skøderne af sin store overfrakke flot spredte ud over trinnet bag ham og

nedenunder ham ligesom en smudsig efterligning af en hofdames slæb.

"Nej, sæt dig dog ikke der," sagde hans kærlige moder og standsede på den første afsats for at pudse lyset.

"Jeg vil blive siddende her," svarede Benjamin i en stædig tone, "til mælkemanden kommer med mælk i morgen."

Den lystige gamle kone opgav ham straks, og steg hurtigt op ad trappen til første sal, og Trottle fulgte efter med øjne og øren vidt åbne. Nede i stueetagen havde han ikke set noget ualmindeligt og heller ikke her på trappen, forsåvidt, huset var smudsigt og skummelt og der lugtede indelukket, – men det var ikke noget, der kunne vække den mindste nysgerrighed, undtagen den sagte skrabende lyd, som nu begyndte at blive en lille smule tydeligere – skønt endnu stadig slet ikke høj – – idet Trottle fulgte sin førerske op til anden etage.

Der var ikke andet på afsatsen på anden sal end spindelvæv over hovedet og stumper af gibs under fødderne, – der var faldet ned fra loftet. Benjamins moder var ikke blevet det allermindste stakåndet og så ud, som om hun var parat til at gå til toppen af "The Monument", om det skulle gøres nødvendigt. Den svage, skrabende lyd var blevet endnu en smule stærkere, men Trottle var ikke nærmere til at gætte, hvad det kunne være, end da han først hørte den nede i spisestuen.

I den tredje og sidste etage var der to døre, den ene, som var lukket, førte ind til loftet til gaden, og den anden, som stod på klem, ind til loftet til gården. Der var en lem i loftet oven over afsatsen, men de spindelvæv, som var trukket over den, vidnede tilstrækkelig om, at den ikke havde været åben i lang tid. Den skrabende lyd, som nu var tydeligere end nogensinde før, kom

fra den dør, det stod på klem, og til Trottles glæde var det netop den dør, som den lystige gamle kone nu skød op.

Trottle fulgte hende, og han stod stum af forbavselse ved det syn, som der viste sig for ham på loftskammeret.

Kammeret var fuldstændig blottet for alt, hvad der kunne kaldes møblement. Det måtte i sin tid have været benyttet af en eller anden, hvis håndtering, forretning eller hvad det nu var, behøvede en hel del lys, for det eneste vindue i kammeret, som vendte ud til en stor åben plads bag huset, var en tre-fire gange så stort på hver led, som et loftsvindue ellers er. Tæt under vinduet, knælende på det bare gulv og med ansigtet mod døren så man den af alle skabninger i verden, man mindst skulle have ventet at se alene på et sådant sted og en sådan tid, – et barn, en lille, ensom gulbleg dreng, som i det højeste så ud til at være en fem år gammel. Han var klædt på det forunderligste, havde et gammelt, fedtet blåt sjal bundet overkors over brystet og knyttet sammen i en stor knude på ryggen for at forhindre enderne fra at hænge ned på gulvet. En strimmel af noget, der så ud som borterne af et flonels kvindeskørt stak frem under sjalet, og under det igen dækkede et par afblegede sorte strømper, som var en verden for store til ham, hans ben og hans fødder, som ingen sko havde på. Et par gamle grove muffediser, som var gledet op ad hans små tynde blåfrosne arme til albuerne, og en stor bomuldsnathue som var gledet ham helt ned i øjnene, fuldstændiggjorde den besynderlige påklædning, som den stakkels lille ikke så ud til at være halv stor nok til at fylde ud, og ikke var stærk nok til at kunne gå omkring i.

Men der var noget endnu mere besynderligt at se end de klæder, barnet var svøbt ind i, og det var den leg, som han

legede og sådan ganske alene, og som desuden på en højst uventet måde forklarede den svage skrabende lyd, som havde banet sig vej ned ad trapperne igennem den halvt åbne dør i det tomme hus' uhyggelige stilhed.

Barnet lå, som sagt, på knæ i kammeret, da Trottle først så ham. Han bad ikke sine bønner og krøb ikke sammen af rædsel for at være blevet ladt alene i mørket. Han var, hvor snurrigt og ubegribeligt det end må synes, i færd med hverken mere eller mindre end at lege skurekone og at gøre stuepigegerning ved at skure gulvet.

Begge barnets små hænder havde godt fat på en afslidt gammel skobørste, som der næsten ikke var flere børster på, og med den gned han frem og tilbage på gulvet lige så troligt og alvorligt, som om han ikke i mange år havde bestilt andet end at skure gulv og ernæret en stor familie ved det. Trottle og den gamle kones komme forskrækkede eller forstyrrede ham ikke det mindste. Han så blot et øjeblik op mod lyset med et par meget klare og skarpe øjne, og så tog han fat på sit arbejde igen som om intet var hændt. På den ene side af ham stod en gammel bulet kasserolle uden hank, som skulle forestille hans vandspand, og på den anden lå en smudsig grå bomuldspjalt, som gik for hans gulvklud. Efter at have skuret tappert et minut eller to, tog han bomuldspjalten, tørrede op og så lod han, ligesom han vred den af i sin spand, og alt det gjorde han lige så alvorligt som en dommer, der sidder på sit sæde i retten. Da han troede, han havde fået gulvet tilstrækkelig tørt, rejste han sig op på sine knæ, trak vejret rigtig dybt, satte begge hænderne i siden og nikkede til Trottle.

"Se så," sagde barnet og trak sine små dunede øjenbryn sammen, "pokker havde det snavs. Nu mig har gjort rent. Må jeg bede om mit øl?"

Det klukkede i Benjamins moder, så Trottle troede, hun skulle være rystet fra hinanden.

"Gud nåde os," sagde hun, "hør bare ormen. Skulle man nu tro, han ikke var mere end fem år gammel, – hvad sir? Nu er De nok så god at fortælle den rare mr. Forley, at De så ham have det rigtig godt, så ham lege at skure dagligstue og så råbe på sit øl, når han er færdig med arbejdet. Det er hans regelmæssige leg morgen, middag og aften, – han bliver aldrig træt af det. Og se bare hvor varmt vi har klædt ham på. Der er nu først mit sjal til at holde hans søde lille krop varm, og Benjamins nathue til at holde hans søde lille hoved varmt, og Benjamins strømper trukket op over hans benklæder for at holde hans søde små ben varme. Jo, han har det så varmt og hyggeligt, som noget barn nogensinde kan have det. "Må jeg så bede om mit øl," – sig det igen, min putte, – sig det igen."

Hvis Trottle havde set drengen i et lyst og varmt værelse, klædt ligesom andre børn og legende naturligt med en top, en æske tinsoldater eller en broget gummibold, kunne han have været lige så lystig under disse omstændigheder som Benjamins moder. Men ved at se barnet reduceret til – som han ikke kunne lade være at fatte mistanke om, af mangel på passende legetøj og passende selskab af andre børn – at gribe til at efterligne en gammel kone i hendes rengøringsarbejde for at få noget, der kunne træde i stedet for en slags leg, følte Trottle, skønt han ikke var familiefader og måske slet ikke anlagt for familielivet, dog at det syn, han så, på en måde var det

sørgeligste og vanskeligste, han nogensinde havde været vidne til.

"Ih min lille mand," sagde han, "du er jo den raskeste lille fyr i hele England. Du lader ikke til at være det mindste bange for at være alene heroppe i mørke?"

"Det store vindue der," svarede barnet, "ser i mørket, og jeg ser med det store vindue." Han standsede et øjeblik, kom op på sine ben og stirrede stift på Benjamins moder, idet han sagde: "Jeg er en artig dreng, – er jeg ikke? Jeg behøver intet lys."

Trottle tænkte med forbavselse på, hvad det stakkels forsømte lille væsen var bestemt til at undvære foruden lys, og han dristede sig til at fremkomme med det spørgsmål, om han aldrig fik lov til at komme ud i fri luft for at opmuntre sig lidt. Å jo, han fik lov til nu og da at løbe lidt om ude i baggården – for ikke at tale om, at han strejfede omkring i huset; ja, han var såmænd livlig nok, den lille fårekylling. – Ja, den rare mr. Forleys ordre blev såmænd fulgt på det omhyggeligste, og det ville bestemt glæde den rare mr. Forleys ven at høre, at de blev fulgt bogstaveligt. Da Trottle imidlertid kun kunne have givet ét svar på dette, og det var, at den "rare" mr. Forleys ordre, efter hans mening, mildest talt var en djævelsk skurks ordre, og da han følte, at et sådant svar naturligvis ville sætte en stopper for alle fremtidige undersøgelser fra hans side, så tvang han sine følelser tilbage, før de blev ham for mægtige, og holdt sin mund. I stedet for vendte han blikket den til vinduet igen for at se, hvad den forsømte lille dreng ville finde på at more sig med.

Drengen havde taget sin skobørste og sin pjalt af en gulvklud op og lagt begge dele i den gamle hankeløse kasserolle, og vaklede nu afsted, så godt hans påklædning ville tillade ham det

med sin vaskespand trykket tæt op i sine arme hen imod den forbindelsesdør, som førte ind til loftskammeret til gaden.

"Hør," sagde han og så sig tilbage over skulderen, "hvad bliver I to stående der efter? Nu går jeg i seng, – det vil jeg bare sige jer."

Med disse ord åbnede han døren og gik ind i det andet loftskammer. Da Benjamins moder så, at Trottle gjorde et par skridt for at følge efter ham, spilede hun sine slyngelagtige gamle øjne op af ren forbavselse.

"Men Gud bevares," sagde hun, "har De ikke set nok af ham endnu?"

"Nej," svarede Trottle, "jeg kunne også have lyst til at se ham gå i seng."

Benjamins moder brast i sådan en voldsom klukkende latter, at lysesaksen, der lå løs på lysepladen, raslede ved at hun rystede på hånden. At tænke sig at den rare mr. Forleys ven gjorde sig ti gange så megen ulejlighed for den lille orms skyld, som den rare mr. Forley selv. Sådanne løjer havde Benjamins moder ikke truffet mange af i sit liv, og derfor bad hun undskylde, at hun tog sig den frihed at tage sig en rigtig god latter over det.

Idet han overlod hende at le så meget, hun havde lyst til, og selv kom til den overbevisning, at mr. Forleys interesse for barnet ikke just var af den kærlige slags, gik Trottle ind i det andet loftskammer, og Benjamins møder, som stadig vedblev at more sig kosteligt, fulgte efter med lyset.

Der var to stykker bohave i dette loftskammer. For det første en gammel træstol af den slags, som man plejer at lægge et ølanker på og for det andet en stor, vakkelvorn, skrævende

gammel indskudsseng. Midt i dette sengested, omgivet af en mørkegrå ørken af sækkelærred, var ligesom en slags lille ø af usle sengeklæder, et gammelt pudevår med næsten alle fjerene ude af sig, lagt tre gange sammen for at få en nogenlunde tyk pude ud af det, en ren strimmel af et kludetæppe og en stump gammelt lagen, og under det og stikkende en lille smule ud på hver side under de løse sengeklæder sås to falmede stolesæder af hestehår, som var lagt ved siden af hinanden som en slags madras. Da Trottle kom ind i kammeret, var den forladte lille dreng krøbet op på sengestedet ved hjælp af ølstolen og knælede nu på den yderste kant af sækkelærredet med kludetæppet i hånden, idet han skulle til at stoppe det ind på siderne under hestehårssæderne.

"Kom, så skal jeg hjælpe dig, lille mand," sagde Trottle. "Spring i seng og lad mig så dække dig til."

"Jeg skal nok selv dække mig til," svarede det stakkels forsømte barn, "og jeg vil slet ikke springe. Jeg vil kravle, ser du, – ja, det vil jeg."

Og med disse ord gav han sig igen til arbejdet, idet han stoppede kludetæppet fast ned på siderne under hestehårssæderne, men dog lod blive en åbning ved fodenden. Og idet han derpå kravlede hen til fodenden på sine knæ, så han fast på Trottle, som om han ville sige: "Hvor kunne det falde dig ind at byde sådan en rask lille fyr som mig at hjælpe ham?" – og begyndte at løse sjalet af sig og gjorde det så rask, at det var af i løbet af et halvt minut. Så lagde han sjalet dobbelt og bredte det over fodenden og sagde: "Pas nu på!" og så dukkede han ind under kludetæppet og lagenet med hovedet forrest og borede sig langsomt opefter under tæppet, indtil Trottle så spidsen af

den store nathue langsomt kigge frem på hovedpuden. Barnets hoveddækning, som var alt for stor til det, var under rejsen op under tæppet blevet skubbet længere og længere ned, så at da drengen fik hovedet helt ned på hovedpuden, var nathuen bleven skubbet helt ned til munden. Men han befriede sig snart fra denne maske ved at smøge kanten af nathuen op til dens forrige plads lige over øjnene, stirrede på Trottle og sagde: "Så, nu ligger jeg godt, ikke sandt? God nat!" – og atter forsvandt ansigtet under tæppet – og der var intet andet at se af ham end den tomme spids af nathuen, som stod lige i vejret midt på hovedpuden.

"Er det ikke et sødt ungt lam, hvad?" udbrød Benjamins moder og gav Trottle et skælmsk puf i siden med sin albue. "Kom så, De får dog ikke mere af ham at se i aften."

"Nej, det gør I ikke," lød en munter lille stemme under sengeklæderne, der således satte en spøgefuld slutning på den gamle kones sidste ord.

Hvis Trottle ikke i dette øjeblik havde været fast bestemt på at undersøge den afskyelige hemmelighed og følge den igennem alle dens smudsige kroge og omveje lige til enden, så ville han højst sandsynligt have snappet drengen lige med det samme og båret ham ud af hans loftsfængsel med sengeklæder og det hele. Men som sagerne nu stod, gjorde han vold på sig selv, tænkte på, hvad der måske kunne ske i fremtiden, og lod sig af Benjamins moder igen føre ned ad trapperne.

"Tag Dem i agt for rækværket," sagde hun, da Trottle lagde sin hånd på det. "Træet er så råddent, at det ligefrem smuldrer hen."

"Når der kommer folk for at leje huset," sagde Trottle for at komme endnu mere ind i husets mysterier, "så fører De vel ingen af dem her op?"

"Nej, Gud velsigne Dem, sir," udbrød hun, "ikke en eneste af dem. Det udvendige af huset er såmænd nok til at skræmme de fleste bort. Og vover endelig nogen sig ind, så er det mig en ren fornøjelse at forskrække dem, så mange som der kommer, med den forfærdelig høje leje – navnlig fruentimmerne – gid pokker havde dem. – 'Hvad er lejen?' – '120 pund om året.' – '120? Men Gud bevares, der er jo ikke et hus i gaden, som koster mere end 80.' – 'Det er meget muligt, frue! Andre værter kan slå af i lejen, om de har lyst, men denne her vært står nu på sin ret og mener nu, at han vil have lige så meget i leje, som hans fader har fået før ham.' – 'Jo, men huslejen er jo gået meget ned siden den tid.' – '120 pund, frue.' – 'Å, den vært må jo være gal!' – '120 pund, frue!' – 'Luk døren op og lad mig komme ud, uforskammede kone!' – Gud, hvor det er morsomt at se dem styrte ud med den skrækkelig høje leje ringende for deres øren hele gaden igennem."

Hun blev stående på anden sals trappeafsats for at gøre sig til gode med en indvendig klukkende latter, mens Trottle i al hemmelighed skrev sig bag øret, hvad han havde hørt.

"To ting er visse," tænkte Trottle ved sig selv, "huset bliver holdt ledigt med vilje, og den måde, det bliver gjort på, er at forlange en husleje, som ingen vil betale."

"Å ja, Gud," vedblev Benjamins moder, idet hun pludselig gik over til et andet emne og med en grådig begærlighed hurtigt kom tilbage til det ubehagelige pengespørgsmål, hun var begyndt på nede i spisestuen, "alt, hvad vi har gjort enten på

den ene eller den anden måde for den rare mr. Forley. Det er ikke til at beskrive. Denne vor lille forretning burde i grunden være en meget større forretning, når man betænker al den ulejlighed, vi gør os, Benjamin og jeg, for at gøre det lille lam deroppe så glad og tilfreds som dagen er lang. Når den rare mr. Forley blot ville tænke en lille smule mere på alt, hvad han skylder Benjamin og mig."

"Ja, det er netop det," udbrød Trottle, idet han pludselig afbrød hende, da han i hendes sidste ord så en udvej til foreløbig at slippe ud af den ubehagelige klemme med pengespørgsmålet. "Hvad vil De så sige, når jeg fortæller Dem, at mr. Forley netop har tænkt over det samme, som De der taler om? Nu vil De nok blive skuffet, når jeg siger Dem, at jeg ingen penge har med i dag" – hendes magre gamle underkæbe sank ned og hendes afskyelige gamle øjne stirrede på ham med et udtryk af forfærdelse. "Men hvad vil De sige, når jeg fortæller Dem, at mr. Forley blot venter på en rapport fra mig for at sende mig herhen på mandag i mørkningen, for at vi to kan gøre en meget større forretning, end De nogensinde har tænkt Dem. Hvad siger De så?"

Den gamle heks gik så nær ind på livet af Trottle før hun svarede, og murede ham i sin fortrolighed så tæt op i en krog af afsatsen, at han ikke kunne komme forbi hende.

"Tror De, det kan blive til så meget – eller måske mere?" spurgte hun, idet hun holdt sine fire skindmagre fingre og sin krogede tommelfinger lige i vejret for hans ansigt.

"Ja, hvad siger De om to *hænder* i stedet for én?" sagde han, idet han skubbede hende til side og fo'r ned ad trappen.

Hvad hun svarede, anser Trottle for rigtigst ikke at anføre i rapporten, idet hun ved udsigten til en så gylden høst tog sig sådanne friheder med overjordiske navne og personer, som aldrig burde være kommet over hendes læber, og lod en sådan byge af velsignelser regne ned over Trottles hoved, at hans hår formelig rejste sig af forfærdelse. Han skyndte sig ned ad trapperne så hurtigt som hans ben kunne bære ham, indtil han løb på grund, som sømændene siger, på det sidste trin, idet han blev standset af Benjamin, som lå tværs over trappen, og som man jo nok kan tænke var faldet i søvn af drukkenskab.

Synet af ham mindede straks Trottle om den besynderlige lighed, som han allerede før havde opdaget imellem Benjamins ansigt og en anden mands ansigt, som han havde set engang nogle år i forvejen under ganske andre forhold. Han besluttede nu, før han forlod huset, at betragte den elendige, idiotiske skabning engang endnu, og følgelig ruskede han ham dygtigt op og bragte ham i en siddende stilling med ryggen mod væggen, før hans moder kunne forhindre det.

"Lad kun mig, jeg vil kun friske ham lidt op," sagde Trottle til den gamle kone, idet han stirrede Benjamin stift ind i ansigtet, mens han talte.

Skrækken og overraskelsen ved pludselig at blive vækket op lod til omtrent for et fjerdedels minut at gøre den elendige skabning ædru. Da han åbnede øjnene, var der et nyt udtryk i dem, som slog ned i Trottles hukommelse så klart og hurtigt som et lyn. Det gamle sløve, idiotiske udtryk var der straks igen og udslettede alle yderligere kendetegn og minder om fortiden. Men Trottle havde set nok i det ene øjeblik, og han foruroligede ikke Benjamins ansigt med flere forespørgsler.

"Altså næste mandag i mørkningen," sagde han, idet han således kort afbrød den gamle kones forklaringer om sin søn Benjamins svage mave. "Ja, undskyld, men jeg har ikke mere tid at give bort i aften, – vær så god at lukke mig ud."

Efter et par sidste velsignelser og et par sidste ærbødige hilsner til den rare mr. Forley og et par venlige vink om ikke at forglemme næste mandag i mørkningen, lykkedes det Trottle at kæmpe sig igennem den kedelige afskedstagen, at få døren lukket op og atter til sin egen ubeskrivelige lettelse at finde sig på gadesiden af det ledige hus.

Endelig lejet ud

Af Charles Dickens og Wilkie Collins.

"Se, det var det, frue!" sagde Trottle, idet han rullede manuskriptet sammen, han havde læst op af, og lagde det ned på bordet med et lille triumferende smæk. "Må jeg tage mig den frihed at spørge, head der menes om denne fuldstændige beretning og hvad jeg – i modsætning til mr. Jarber – har fundet ud af om det tomme hus."

I et minut eller to var jeg ude af stand til at sige et ord. Da jeg var kommet en smule til mig selv, gjaldt mit første spørgsmål den stakkels forsømte lille dreng.

"I dag er det mandag den 20.," sagde jeg, "De har sikkert ikke ladet en hel uge gå hen uden at prøve på at få opdaget noget mere."

"Undtagen om natten og mine spisetider, frue," svarede Trottle, "har jeg ikke ladet en time gå hen. Jeg må bede Dem vel lægge mærke til, at jeg kun er færdig med, hvad jeg har skrevet, men ikke hvad jeg i det hele har udrettet. Jeg nedskrev kun disse første enkeltheder, frue, dels fordi de er af stor vigtighed, dels også fordi, da mr. Jarber kom frem med noget skriftligt, ville jeg ikke stå tilbage for ham. Men nu er jeg rede til at fortsætte mundtligt med den anden del af min historie, og jeg skal gøre det så kort og så tydeligt som muligt. Den første ting, jeg må opklare, er mr. Forleys familieforhold. Jeg har hørt Dem tale om dem flere gange, frue og jeg har forstået, at mr. Forley kun havde to børn med sin afdøde kone, og begge døtre. Den ældste datter giftede sig til henses faders fuldkomne tilfredshed

med en mr. Bayne, en rig mand, der havde et indbringende embede ovre i Canada. Hun bor der endnu med sin mand og deres eneste barn, en lille pige på otte eller ni år. Det er jo rigtigt, – ikke sandt, frue?"

"Fuldstændig rigtigt!"

"Den anden datter," vedblev Trottle, "som var faderens kæledægge, trodsede derimod både sin faders ønsker og verdens dom ved at løbe bort med en mand af lav herkomst – en styrmand på et koffardiskib ved navn Kirkland. Mr. Forley ikke blot aldrig tilgav dette giftermål, men svor endog, at han i fremtiden ville hævne sig både på mand og hustru for denne skandale. De undslap imidlertid begge hans hævn, hvad han så end havde tænkt, den skulle bestå i. Manden druknede på den første rejse, han gjorde efter deres giftermål, og konen døde i barselsseng. Det er jo også rigtigt, – ikke sandt, frue?"

"Fuldstændig rigtigt!"

"Efter at have fået klarhed på disse familieforhold vil vi nu med Deres tilladelse gå tilbage til mig og hvad jeg har udrettet. I mandags bad jeg om tilladelse til at være fri et par dage. Den tid brugte jeg til at få sagen med Benjamins ansigt opklaret, og sidste lørdag var jeg ikke til stede, da De ville tale med mig. Sagen var, jeg da var ude med en ven af mig, som er fuldmægtig hos en sagfører, og vi to tilbragte formiddagen i Doctor's Commons med at studere mr. Forleys faders sidste vilje og testamente; men lad os hellere et øjeblik springe over denne sag med testamentet, og først, hvis De ikke har noget imod det, beskæftige os med det rigtignok ikke meget tillokkende emne: Benjamins ansigt. For omtrent en 6-7 år siden var De så venlig at give mig en ferie, som jeg tilbragte hos nogle bekendte i den

lille by Pendlebury. Den ene af disse venner – som er den eneste af dem, der bor der endnu – var materialist, og i hans forretning blev jeg bekendt med den ene af de to doktorer, der var i byen, en mand ved navn Barsham. Denne Barsham har en læge af første rang og ville kunne have gjort en glimrende karriere, hvis han ikke tillige havde været en svirebroder af første rang; men han både drak og spillede, og til sidst ville ingen i hele Pendlebury have noget at gøre med ham, og dengang jeg lærte ham at kende hos min ven materialisten, havde den anden doktor, mr. Dix, som ikke kunne komme ham nær i dygtighed, men var en respektabel mand, fået al den praksis, der var i byen, og Barsham og hans gamle moder boede sammen i en sådan tilstand af yderlig fattigdom, at det var et vidunder for alle, hvorledes de kunne holde sig fra at komme på fattiggården."

"Ah, – Benjamin og Benjamins moder."

"Akkurat. I torsdags var De så venlig at lade mig have fri, og om morgenen tog jeg ned til min ven materialisten for at stille ham nogle spørgsmål om Barsham og hans moder. Han fortalte mig, at de begge to var rejst fra byen for omtrent en fem år siden. Da jeg udspurgte min ven om de nærmere omstændigheder, fik jeg nogle ganske mærkværdige oplysninger af ham. Som De uden tvivl ved, var den stakkels mrs. Kirkland blevet forløst, mens hendes mand var til søs, et sted, hvor hun boede i en lille by Flatfield, og at hun var død og blevet begravet der; men hvad De måske ikke ved, er, at Flatfield kun ligger tre mil fra Pendlebury, at den doktor, som tilså mrs. Kirkland, var Barsham, at den kone, der plejede hende, var Barshams moder, og at den, som tilkaldte dem begge, var mr.

Forley. Hvad enten nu hans datter har skrevet til ham eller han på en eller anden måde havde hørt om hende, ved jeg ikke, men vist er det, han var hos hende – skønt han havde svoret aldrig at ville se hende mere, hvis hun giftede sig – en måned eller to før hendes forløsning, og tog frem og tilbage en hel del gange imellem Flatfield og Pendlebury. Hvorledes han arrangerede sig med Barsham og hans moder, ved man ikke, men en kendsgerning er, at det lykkedes ham på en eller anden måde til alles forbavselse at holde den fordrukne doktor ædru, og det er en kendsgerning, at Barsham var ved sin fulde fornuft, når han besøgte den stakkels unge kone. Det er en kendsgerning, at han og hans moder kom tilbage fra Flatfield efter mrs. Kirklands død, pakkede de få sager ned, de havde, og forlod byen hemmeligt ved nattetid, og endelig er det også en kendsgerning, at den anden doktor, mr. Dix, ikke blev tilkaldt før en uge efter barnets fødsel og *begravelse*, da dets moder var ved at falde sammen af udmattelse, – en tilstand, som dog ikke – det skylder man den vagabond Barsham at tilføje – efter mr. Dix' mening var fremkaldt ved skødesløs lægebehandling, men ved den stakkels unge kones egen legemlige svaghed."

"Barnets begravelse," afbrød jeg ham skælvende. "Trottle, De udtalte det ord 'begravelse' på sådan en underlig måde, og nu ser De på mig med sådan et besynderligt blik."

Trottle bøjede sig ned over mig og pegede ud igennem vinduet over på det tomme hus.

"Ja, barnets død er indført i kirkebøgerne i Pendlebury attesteret af Barsham under betegnelsen 'et dødfødt drengebarn'. Barnets kiste står i moderens grav på kirkegården i Flatfield; men barnet selv er, så sandt som jeg selv lever og

ånder, lyslevende og holdes nu som et forsømt udskud og en indespærret fange ovre i det afskyelige hus."

Jeg sank tilbage i min stol.

"Det er jo forsåvidt kun gisninger, men jeg er fuldstændig overbevist om, at det er den rene sandhed, og det vil De også indse, frøken, når De tænker Dem om. Det sidste, jeg hører om Barsham, er, at han er læge hos mr. Forleys ulydige datter. Det næste, jeg ser til Barsham, er i et hus, der ejes af mr. Forley, og sat som vogter over en hemmelighed. Han og hans moder forlader pludselig og på en mistænkelig måde Pendlebury for fem år siden, og han og hans moder har et barn, der omtrent ser ud til at være en fem år gammel, skjult ovre i det tomme hus. Vent lidt, missis, jeg er ikke færdig endnu. Det testamente, som mr. Forleys fader efterlod sig, bestyrker mistanken. Den ven, jeg tog med mig til Doctor's Commons, gjorde sig bekendt med testamentet, og da han havde gjort dette, forelagde jeg ham følgende to spørgsmål: 'Kan mr. Forley efterlade sin formue til hvem han vil?'

'Nej,' sagde min ven, 'hans fader har kun tilstået ham renterne af formuen for livstid.'

'Sæt den ene af mr. Forleys gifte døtre har en pige og den anden en dreng, til hvem ville så formuen gå over?'

'Hele formuen ville tilfalde drengen, og han ville kun være forpligtet til at udbetale sin kusine et vist årligt beløb. Efter hendes død ville pengene falde tilbage til den mandlige descendent og hans arvinger. Betænk nu, missis, barnet af den datter, som mr. Forley hadede, hvis mand blev unddraget hans hævn ved døden, får hele arven, uden at han kan hindre det, og barnet af den datter, han elskede, må nøjes med en pension fra

sin lovlige fætter for livstid. Der var altså god, alt for god grund til, at mrs. Kirklands barn skulle indføres i bøgerne som dødfødt, og hvis erklæringen i kirkebøgerne, som jeg sikkert tror, er grundet på en falsk attest, er der endnu bedre grund til, at barnets eksistens skulle skjules og alle spor af hans fødsel begraves på loftet af det tomme hus der ovre.'"

Han standsede og pegede for anden gang over på det mørke, støvdækkede loftsvindue overfor. Idet han gjorde det, blev jeg opskræmt – der skulle meget lidt til at gøre mig forskrækket i den sindsstemning, jeg var – ved en banken på døren til det værelse, hvor vi sad.

Det var min pige, som kom ind med et brev i hånden; jeg tog det fra hende. Det kort med sort rand, som var alt, hvad det indeholdt, faldt ud af mine hænder.

George Forley var ikke mere; han var gået bort fra dette liv tre dage i forvejen – fredag aften.

"Er vor sidste udsigt til at komme efter sandheden forsvundet med ham?" spurgte jeg. "Er alting forbi med hans død?"

"Fat kun mod, missis; nej, det tror jeg ikke. De udsigter, vi har, hviler på vor magt til at få Barsham og hans moder til at gå til bekendelse, og denne magt synes netop at blive lagt i vore hænder ved mr. Forleys død, som lader dem stå hjælpeløse. Med Deres tilladelse vil jeg ikke, som jeg først havde bestemt, vente til mørkningen, men sikre mig de to mennesker med det samme. Med en politibetjent i civile klæder til at passe på huset, ifald de skulle gøre forsøg på at forlade det, med dette kort for at kunne bevise, at mr. Forley er død, og med den sikkerhed som bevidstheden om at være kommet i besiddelse af deres

hemmelighed giver mig, og som jeg er beredt til at bruge mod dem i nødstilfælde, tror jeg ikke, der er synderlig tvivl om, at vi vil kunne få Benjamin og hans moder til at gå ind på vore betingelser. For det tilfælde, at jeg skulle finde det umuligt at komme her tilbage inden mørkningen, så vær så god at sætte Dem hen til vinduet, missis, og holde øje med huset, lidt før gaslygterne bliver tændt. Når de så ser gadedøren blive lukket op og i igen, så vær så god at tage Deres tøj på og kom over til mig straks. Mr. Forleys død vil enten forhindre hans bud i at komme eller også det modsatte. Men kommer han, så er det af vigtighed, at De, som en slægtning af mr. Forley, er nærværende for at tale med ham og få den indflydelse på ham, som jeg ikke kan gøre fordring på at udøve."

Det eneste jeg var i stand til at sige Trottle, da han åbnede døren for at gå, var at bede ham gøre alt muligt for at der ikke blev tilføjet den stakkels lille forsømte dreng noget ondt.

Da jeg var blevet alene, satte jeg mig hen til vinduet og stirrede med bankende hjerte over på det ulykkelige hus. Jeg ventede og ventede i, hvad der forekom mig at være en uendelig tid, indtil jeg hørte en vogn komme kørende og holde for enden af gaden. Jeg så derhen og så Trottle stige alene ud af vognen, gå hen til huset og banke på døren. Han blev lukket ind af Barshams moder. Et minut eller to efter kom en agtværdigt udseende person gående hen imod huset, så et øjeblik op ad det og gik derpå over til hjørnet af sidegaden. Der lænede han sig op mod muren, tændte en cigar og blev stående og røg på en ørkesløs måde, men stadig med ansigtet vendt imod husets gadedør.

Jeg ventede og ventede stadig. Jeg ventede og ventede med mine øjne naglede til husets gadedør. Endelig syntes jeg, jeg så den åbne sig i mørkningen, og så var jeg overbevist om, at jeg hørte den blive lukket sagte igen. Skønt jeg kæmpede hårdt for at fatte mig, rystede jeg dog sådan, at jeg var nødt til at kalde på Peggy, for at hun kunne hjælpe mig min hat og min kåbe på, og jeg var nødt til at tage hende under armen for at følge mig over gaden.

Trottle åbnede døren for os, før vi havde banket. Peggy gik tilbage og jeg med Trottle. Han havde et tændt lys i hånden.

"Det gik ganske rigtigt som jeg formodede," hviskede han, idet han førte mig ind i den tomme uhyggelige dagligstue. "Barsham og hans moder har rådspurgt deres egne interesser og affundet sig i rimelighed. Min gisning er ikke gisning længere. Den er, hvad jeg følte den var – sandhed."

Der var noget, som forekom mig besynderligt – noget, som kvinder, der er mødre, ofte må føle – der var noget, som bragte mit hjerte til at skælve og fik de hede tårer til at stå mig i øjnene. Jeg tog min trofaste gamle tjener i hånden og besvor ham for hans moders skyld at lade mig se mrs. Kirklands barn.

"Ja, hvis De ønsker det, missis," sagde Trottle med en blidhed i sit væsen, som jeg aldrig havde lagt mærke til hos ham før; "men jeg beder Dem endelig ikke tro, at jeg hverken lader det mangle på ret eller pligt, når jeg beder Dem vente et øjeblik endnu. De er allerede i stærk bevægelse og Deres første møde med barnet vil ikke hjælpe Dem til at gøre Dem så rolig, som De kunne ønske at være, når mr. Forleys bud kommer. Den lille dreng er i god behold ovenpå. Søg derfor først og fremmest at fatte Dem og forberede Dem på mødet med den fremmede, og

tro mig, når De senere forlader huset, skal De få barnet med Dem."

Jeg følte, at Trottle havde ret, og satte mig derfor så tålmodig, som jeg kunne, i en stol, som han havde haft omtanke nok til at sætte frem til mig. Jeg var så rædselsslagen over den opdagelse, jeg havde gjort af min egen slægtnings ondskab, at da Trottle ville til at gøre mig bekendt med alle enkelthederne ved Barshams og hans moders tilståelse, bønfaldt jeg ham om at forskåne mig for alle enkeltheder og kun fortælle mig, hvad der var nødvendigt om George Forley.

"Alt, hvad der kan siges om George Forley, missis, er, at han akkurat var samvittighedsfuld nok til at dølge barnets fødsel og skjule dets tilværelse her, i stedet for straks at samtykke i at det blev dræbt eller senere, når det var vokset op, blev jaget hjælpeløst ud i verden. Falskneriet blev udført, missis, med en djævelsk list. Mr. Forley havde Barsham og hans moder i sin magt, fordi de havde hjulpet ham med bedrageriet og var afhængige af ham for det brød, de spiste. Han sendte dem ind til London for at holde dem i sikker forvaring, og installerede dem i dette tomme hus – efter først at have taget det ud af sin kommissionærs hænder under påskud af selv at ville sørge for at leje det ud –, og ved at holde huset i ledig stand gjorde han det til det sikreste skjulested, der kunne tænkes for drengen. Her kunne mr. Forley komme, når som helst han lystede, for at se, at det stakkels ensomme barn ikke blev aldeles sultet ihjel, sikker på, at hans besøg ikke ville blive opfattet anderledes, end som om han førte tilsynet med sin egen ejendom. Her skulle drengen opdrages i den tro, at han var Barshams barn, indtil han var gammel nok til at blive sat til en eller anden bestilling,

så lav og ussel som mr. Forleys urolige samvittighed måtte bestemme for ham. Han har måske på sit dødsleje tænkt på at gøre sin uret god igen – men ikke før – det et jeg desværre alt for vis på – ikke før."

En dæmpet banken med dørhammeren skræmte os op.

"Der er buddet!" hviskede Trottle.

Han gik ud for at lukke op og kom straks efter tilbage med en ældre mand med et respektabelt udseende, der var klædt ligesom Trottle i sort over det hele med hvidt halstørklæde, men ellers lignede han ham aldeles ikke.

"Jeg er bange for, her foreligger en fejltagelse," sagde den fremmede.

Trottle, som var fornuftig nok til at påtage sig forklaringen, forsikrede herren om, at der ingen fejltagelse var, sagde ham, hvem jeg var, og spurgte ham, om han ikke var kommet i forretninger, der stod i forbindelse med den afdøde mr. Forley. Med et forbavset blik svarede den fremmede: "Jo!"

Der blev herefter en uhyggelig tavshed. Den fremmede lod til ikke blot at blive forundret og overrasket, men også ængstelig og bange for at kompromittere sig. Da jeg lagde mærke til dette, anså jeg det for bedst at opfordre Trottle til at gøre en ende på det generende i situationen ved sandfærdigt at fortælle alle enkelthederne ved sagen, således som han havde berettet mig den, og jeg bad den fremmede høre tålmodigt på ham, særlig for den afdøde mr. Forleys skyld. Han bukkede ærbødigt for mig og erklærede, at han var villig til at høre på sagen med den største interesse.

Det var mig klart – og Trottle også, det kunne jeg se på ham –, at det var en respektabel mand, vi havde at gøre med.

"Ja, før jeg udtaler nogen mening om, hvad jeg har hørt," sagde han i en halvt ængstelig og halvt alvorlig tone, efter at Trottle havde aflagt sin beretning, "må det være mig tilladt, for at retfærdiggøre mig selv, at forklare, hvad forbindelse jeg selv står i til denne højst besynderlige og oprørende historie. Jeg har været den afdøde mr. Forleys lovkyndige rådgiver og er af ham udnævnt til eksekutor af hans testamente. For lidt over en fjorten dages tid siden, da mr. Forley af sygdom var forhindret fra at gå ud, sendte han bud efter mig og overdrog mig at aflægge et besøg i dette hus og betale en vis sum penge til en mand og en kone, som jeg ville træffe her, for at tage vare på huset. Han sagde mig, at han havde sine grunde til, han ønskede, at sagen skulle forblive en hemmelighed. Han bad mig arrangere det således, at jeg kunne være her enten forrige mandag eller i dag i mørkningen, og han sagde, han ville skrive til folkene og forberede dem på mit komme, uden at omtale mit navn – jeg hedder forresten Dalcott –, da han ikke ville udsætte mig for ubehageligheder i fremtiden fra mandens og konens side. Jeg behøver vel ikke at sige Dem, at denne kommission forekom mig i højeste grad besynderlig, men i det forhold, jeg stod i til mr. Forley, havde jeg ikke andet at gøre, end at påtage mig ærindet uden at gøre yderligere spørgsmål eller bryde min mangeårige venskabelige forbindelse med ham. Jeg valgte det første alternativ. Forretninger forhindrede mig i at udrette mit ærinde i mandags, og når jeg, uagtet mr. Forleys pludselige død, kommer her i dag, er det udtrykkelig, fordi jeg, da jeg bankede på denne dør, ikke kendte det mindste til sagen, og derfor som *executores testamenti* følte mig forpligtet til at opklare

den. Det giver jeg Dem mit ord på er hele sandheden, hvad mig personlig angår."

"Jeg er fuldstændig overbevist, sir," svarede jeg. "De sagde, at mr. Forleys død kom pludselig. Tør jeg spørge Dem, om De var til stede, da han døde, og om han overdrog dem noget i sin sidste stund?"

"Nej, tre timer før mr. Forleys død," sagde mr. Dalcott, "forlod hans læge ham med den overbevisning, at han var på god vej til at komme sig. Forandringen til det værre fandt så pludseligt sted og var ledsaget af så hårde lidelser, at han fuldstændig blev forhindret i at meddele sine sidste ønsker til nogen. Da jeg kom ind til ham, havde han mistet bevidstheden; jeg har siden undersøgt hans papirer, men der er ikke et eneste af dem, der hentyder til nutiden eller den alvorlige sag, vi nu er beskæftiget med. I mangel af instruktioner må jeg derfor handle overensstemmende med, hvad De har fortalt mig, men samtidig vil jeg være strengt retfærdig i betragtning af min stilling til den afdøde mr. Forley. – Det første, der må gøres," vedblev han henvendt til Trottle, "er at høre, hvad den mand og kone, De siger er nedenunder, har at sige. Hvis De kan skaffe mig skrivematerialier, skal jeg optage forhør over dem hver for sig i Deres nærværelse og i overværelse af den betjent, som passer på huset. I morgen skal jeg så sende en afskrift af Deres forklaringer, ledsaget af en fuldstændig beretning om sagen til mr. og mrs. Bayne i Canada, som begge to kender mig godt og ved jeg har været den afdøde mr. Forleys juridiske konsulent, og så opsætter jeg alle skridt fra min side, indtil jeg har hørt fra dem og fra deres sagfører i London. Således som sagerne står, er det alt, jeg kan gøre."

Vi kunne ikke andet end være enige med ham og takke ham for den frejdige og hæderlige måde, han kom os i møde på. Det blev bestemt, at jeg skulle sende bud over til mig efter skrivematerialier, ligesom han også til min usigelige glæde og trøst erkendte, at den stakkels lille forældreløse dreng ikke kunne finde nogen bedre tilflugt end den, mine arme længtes efter at give ham, og intet sikrere ly for natten end under mit tag. Trottle skyndte sig ovenpå, lige så rask som om han havde været en ung mand, for at hente drengen ned til mig.

Og et øjeblik efter var han nede med ham, og jeg lagde mig på mine knæ foran det lille pus og omfavnede og kyssede ham og spurgte ham, om han ville gå med mig og bo hos mig. Han holdt mig borte fra sig et øjeblik, og hans kloge små øjne betragtede mig nøje; men så kastede han sig på engang om halsen på mig og sagde:

"Ja, jeg vil gå med dig – det vil jeg – det kan du være vis på."

Jeg takkede Himlen, fordi den havde indgivet det stakkels fortabte barn tillid til mig gamle pige; jeg takkede den dengang, som jeg af mit ganske hjerte takker den endnu.

Jeg svøbte den stakkels glut ind i min kåbe og bar ham i mine arme over gaden. Peggy blev målløs af forbavselse, da han så mig komme åndeløs op ad trappen med et par små ben strittende ud under mine arme; men så snart hun så drengen, græd hun sine modige tårer over ham, for hun har altid været en kærlig og god pige, og senere vedblev hun at græde over ham, men på en mere rolig måde, da han var faldet trygt i søvn i Trottles seng, lunt dækket til af mine egne hænder.

"Og nu, Trottle, Gud velsigne Dem," sagde jeg og trykkede hans hånd varmt, idet han stod og så til, "det forladte barn kan

takke Dem, fordi han kom hertil, og han vil nok til gengæld hjælpe Dem ind i Himlen."

Trottle svarede, at jeg var hans kære missis og gik straks hen og stak hovedet ud af vinduet på gangen og blev stående der et kvarters tid for at nyde udsigten til baggården.

Endnu samme aften, som jeg sad og tænkte på det stakkels barn og på et andet barn, som der aldrig kan tænkes nok på ved juletid, faldt den tanke mig ind, som det er blevet mig forundt at leve og se udført, og hvis virkeliggørelse har gjort mig til den lykkeligste kvinde i verden.

"Eksekutoren vil vel sælge det hus, Trottle?" sagde jeg.

"Ja, det er det ingen tvivl om, missis, når han blot kan finde en køber."

"Jeg køber det."

Jeg har ofte set Trottle glad, men jeg har aldrig set ham så henrykt, som da jeg betroede ham, hvilket jeg gjorde i samme øjeblik, den plan, som jeg havde lagt.

Nå, for at gøre en lang historie kort – og hvilken historie vil ikke blive lang, når den kommer fra en gammel jomfrus læber som mig, undtagen man med vold og magt gør den kort! – jeg købte huset. Mrs. Bayne havde arvet sin faders sind – hun lod den lejlighed, der var givet hende til at forsone sig med sin søsters barn og få en hæderlig erstatning, som var tilbudt hende, gå fra sig og fornægtede barnet. Men det var jeg forberedt på og jeg elskede kun drengen så meget desto højere, fordi han nu ikke havde andre i hele den vide verden at holde sig til end mig.

Nå, men jeg skejer nok ud fra sagen – men det er af bare glæde – men sådan er det altid, når jeg er glad, er der hverken

mening eller sammenhæng i, hvad jeg siger. Jeg købte altså huset, lod det sætte i stand og forandre lige fra kælder til kvist, og indrettede det til et hospital for syge børn.

Lige meget hvorledes det gik til, men min lille adopterede dreng blev efterhånden bekendt med alt det, der var at høre og se på gaden, som andre børn for længst var fortrolige med, men som var så fremmed for ham. Lige meget hvorledes det gik til, at han efterhånden blev en net, barnlig, indtagende og velopdragen lille dreng, der havde billeder og legetøj og passende legekammerater. Idet jeg sidder her og skriver, falder mit øje over gaden til mit hospital, og der ser jeg min glut – som er gået derover for at lege – nikke over til mig fra et af disse engang så øde vinduer med sit søde, rødmossede ansigt fremhævet af Trottles vest, idet min gamle trofaste tjener løfter min kæledægge op, for at 'bedstemoder' kan se ham.

Mangt et øje ser jeg nu ovre i det hus, men det tilhører aldrig noget ensomt eller forsømt lille væsen. Mangt et øje ser jeg nu ovre i det hus, som bliver klarere og mere strålende af tilbagevendende sundhed for hver dag, der går. Lige som min søde glut har forandret sig langt over al beskrivelse til det lysere og bedre, således forandrer andre stakkels kvinders ikke mindre søde glutter sig til det bedre ovre i det hus hver dag i året. Og for det takker jeg ydmygt det nådige væsen, som han, der genoprejste enkens søn og høvedsmandens datter, har lært alle mennesker at kalde deres fader.

Om "Et hus til leje"

Forfattere: Charles Dickens (1812-1870), Wilkie Collins (1824-1889), Elizabeth Gaskell (1810-1865).
Org.udgave: *A House to Let*, i det udvidede julenummer af *Household Words*, London 7. december 1858.
Denne udgave baseret på: *Et Huus til Leje.* Af Ch. Dickens. Aarhuus Stifts Tidende 28.02.–30.03.1889. Oversætteren er ikke oplyst.
Redigeret af: Kim N. Jensen.
Forside: Efter illustration af Edward G. Dalziel (1817-1905) til fortællingen *Ud i samfundslivet*, fra *Dickens's Christmas Stories, the Chapman and Hall Household Edition*, London 1877: *A grizzled personage in velveteen with a face so cut by varieties of weather*.

ISBN 978-87-7628-151-9
2. ebogsudgave, tidligere udgave ISBN 978-87-7979-415-3 (Ølstykke 2015).

© 2025 eBibliotek 1800
www.ebib1800.dk